

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MARKA
DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

DÜZCE İLİ TURİZM STRATEJİ RAPORU

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MARKA
DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

DÜZCE İLİ TURİZM STRATEJİ RAPORU

2024

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, Düzce’de sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda turizmi çeşitlendirmek, yerel ekonomiyi ve istihdamı desteklemek amacıyla, bölgenin turizm potansiyelini ortaya koymak ve yeni turizm alanları geliştirmek üzere hazırlanmıştır. Çalışma, yatırımcılara rehberlik etmek ve detaylı analiz çalışmalarına zemin oluşturmak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın koordinasyonunda, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmüştür. Bu raporla, Düzce’nin doğal ve kültürel değerleri üzerine kurulacak bir turizm stratejisi geliştirilerek bölgedeki turizmin sürdürülebilir bir yaklaşımla çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

HAKLAR BEYANI

Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

PROJE KÜNYESİ

Başvuru Sahibi	DÜZCE TİCARET VE SANAYİ ODASI
Yüklenici Adı	 NETREVART BİLİŞİM AR-GE DANIŞMANLIK ORGANİZASYON BASIM SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Hazırlayanlar	DR. HAMZA KOCATEPE,
Teknik Destek Hazırlama Dönemi/ Tarihi	2024

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, Düzce'nin turizm potansiyelini belirlemek ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda turizmi çeşitlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Düzce'nin doğal, tarihi ve kültürel zenginlikleri üzerine yapılan bu çalışma, yerel ekonomiyi canlandırmak, istihdamı artırmak ve yatırımcılara yol gösterici bir rehber oluşturmak için kapsamlı bir değerlendirme sunmaktadır.

Rapor, Düzce'nin turizmdeki mevcut durumunu, sorunlarını ve ihtiyaçlarını analiz ederken, bölgenin öne çıkan turizm değerlerinin envanterini de ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, Düzce'deki turizm altyapısı, sektörün arz-talep yapısı, doğal ve kültürel varlıklar ile turizm sektöründeki örgütlenme yapısı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Analizler doğrultusunda hazırlanan rapor; SWOT analizi, sektörel projeksiyonlar ve stratejik planlama hedeflerini içeren, Düzce için uygulanabilir ve sürdürülebilir bir turizm stratejisi oluşturmayı amaçlamaktadır.

Bu rapor kapsamında gerçekleştirilen saha ziyaretleri ve görüşmeler, Düzce'nin doğal, kültürel ve ekonomik potansiyelini anlamaya yönelik önemli bilgiler sağlamıştır. Saha çalışmaları sırasında, aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

- **Konuralp Ören Yeri Ziyareti:** Konuralp bölgesi ziyaret edilerek arkeologlarla görüşmeler yapılmış, bölgenin tarihi ve kültürel değerleri hakkında bilgi alınmıştır.
- **Doğal ve Kültürel Envanter Ziyaretleri:** Düzce'nin doğal ve kültürel envanterine ilişkin önemli ziyaret noktaları incelenmiş, bu noktalarda işletmeciler ve personelle birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- **Düzce Ticaret ve Sanayi Odası Toplantısı:** Ticaret odası yönetimi ile yapılan toplantılarda Düzce'nin turizm ve ekonomik kalkınma potansiyeli değerlendirilmiştir.
- **Düzce İl Özel İdaresi ile Görüşmeler:** İl Özel İdaresi yetkilileri ve uzmanlarıyla yapılan toplantılarda, yerel yönetim perspektifinden projeler ve uygulanabilirlik üzerine görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- **Turizm İşletmeleri ile Görüşmeler:** Düzce merkez ve Akçakoca'da otel yöneticileri, kafe ve restoran sahipleri ile görüşmeler gerçekleştirilerek, turizm sektörünün mevcut durumu ve ihtiyaçları değerlendirilmiştir.

Bu ziyaretler ve görüşmeler, raporda yer alan SWOT analizine ve proje önerilerine önemli katkılar sağlamıştır. Sahadan elde edilen bilgiler, önerilerin gerçekçi, uygulanabilir ve yerel dinamiklerle uyumlu bir şekilde hazırlanmasına olanak tanımıştır.

Raporun sonuç bölümünde, Düzce'nin turizmini geliştirmeye yönelik mekânsal ve mekânsal olmayan stratejik planlama kararları ile yatırım ve uygulama önerileri sunulmuştur. Turizmi destekleyecek altyapı yatırımları, tanıtım faaliyetleri, yerel el sanatlarının teşviki vb. önerilerle bölgedeki turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu rapor, Düzce'nin turizm alanında rekabet gücünü artırmayı amaçlayan stratejik bir çerçeve sunmakta ve gelecekte yapılacak ayrıntılı çalışmalara sağlam bir temel oluşturmaktadır.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Düzce İlinde Yer Alan Mağaralar	20
Tablo 2. Düzce’de Yer Alan Yaylalar	22
Tablo 3. Düzce’de Mevcut Spor Turizmi Alanları	29
Tablo 4. Düzce’de Cami ve Türbeler	37
Tablo 5. Düzce Coğrafi İşaretli Ürünleri.....	41
Tablo 6. Tablo: Başvuru Aşamasında olan Coğrafi İşaretli Ürünler.....	42
Tablo 7. İl Merkezindeki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)	46
Tablo 8. İlçelerdeki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (2023).....	46
Tablo 9. Düzce İlinde Bulunan Basit Konaklama Turizm İşletme Belgeli Tesisler (2023).....	47
Tablo 10. Düzce İl Merkezinde Bulunan Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)	48
Tablo 11. İlçelerinde Bulunan Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)	49
Tablo 12. Düzce İlindeki Kamu Misafirhaneleri (2023)	49
Tablo 13. Düzce Yıllara Göre Turist Sayıları (2018-2023)	50
Tablo 14. Düzce ilinde Bulunan Turizm Acenteleri (2023)	54
Tablo 15. 2022 Yılı Belediye Belgeli İşletme Konaklama İstatistikleri.....	62
Tablo 16. 2022 Yılı Turizm İşletme Belgeli İşletme Konaklama İstatistikleri	63
Tablo 17. Düzce ili ilçeleri Mahalli İdarelerce Belgelendirilen Konaklama Tesisleri İstatistikleri.....	63
Tablo 18. Düzce İli Konaklama İstatistikleri (2023)	64
Tablo 19. Düzce Bölgesel Desteklerden Faydalanabilecek Sektörler ve Bölgeler İtibariyle Asgari Yatırım Tutarları veya Kapasiteleri	81
Tablo 20. Yatırım Teşvik Sistemi Destek Unsurları ve Oranları.....	81
Tablo 21. Ana Sektör: Tanıtım.....	91
Tablo 22. Ana Sektör: Levhalama.....	93
Tablo 23. Ana sektör: Yerel El Sanatları.....	94
Tablo 24. Ana Sektör: Yayla Şenlikleri	95
Tablo 25. Ana sektör: Markalaşma	96
Tablo 26. Projelerin Öncelik Sıralaması Tablosu.....	101

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Düzce İli Konumu	3
Şekil 2. Düzce İli Ortalama Sıcaklık ve Yağış Grafiği.....	5
Şekil 3. Düzce İli Ortalama Bulutlu, Güneşli ve Yağışlı Günler	5
Şekil 4. Düzce İli Korunan Alanlar	7
Şekil 5. 2017 İL SEGE	10
Şekil 6. Düzce İli Kentsel Makroformu	12
Şekil 7. Düzce'ye Gelsene Sitesi.....	14
Şekil 8. Düzce İli Etnik Haritası	35
Şekil 9. Melengüceği Tatlısı	40
Şekil 10. Akçakoca Yöresel Pazarı.....	45
Şekil 11. Düzce ili Yıllara Göre Turist sayısı Grafiği	51
Şekil 12. Düzce İli Toplam Geceleme Sayısı ve Yabancı Geceleme Sayısı	61
Şekil 13. 2023 Yılı Yerli ve Yabancı Turistlerin Aylara Göre Geceleme Sayıları	66
Şekil 14. Düzce- İstanbul- Ankara Ulaşım Haritası	74
Şekil 15. Düzce- Bolu- Sakarya Ulaşım Haritası	75
Şekil 16. Düzce İli Uydu Görüntüsü	75
Şekil 17. Kentin yıllara göre gelişim diyagramı.....	77
Şekil 18. Çevresel ilişkiler görüntüsü	78
Şekil 19. Düzce Şehir içi Ulaşım Haritası.....	78

İÇİNDEKİLER

RAPORUN KAPSAMI	I
HAKLAR BEYANI	I
PROJE KÜNYESİ	II
YÖNETİCİ ÖZETİ	III
TABLolar LİSTESİ	V
ŞEKİLLER LİSTESİ	VI
A- MEVCUT DURUM	1
I- Planlama Alanının Tanımı	2
1- Planlama Alanının Ülkedeki Yeri ve konumu.....	2
2- Fiziksel Veriler	3
3- Bölge Tarihi.....	7
4- Nüfus.....	8
5- Ekonomik Yapı.....	8
6- Sosyal Yapı.....	10
7-Kentsel Teknik Altyapı	11
8- Planlama Bölgesi Çevre Sorunları.....	15
9- Merkezi Yönetim Üst Düzey Kararları	17
II- Turizm Potansiyeli Envanteri	19
1- İlin Doğal ve Tarihi Değerleri	19
2- Kültürel ve Folklorik Değerler	34
III. Turizm Sektörünün Arz ve Talep Yapısı	43
1- Genel Yaklaşım.....	43
2- Planlama Bölgesinde Yatak Arzı.....	45
3- Planlama Bölgesinde Turizm Talebi	49
IV. Turizm Örgütleri ve Turizm Faaliyetleri	52
1- Kamu Kuruluşları.....	52
2- Özel Sektör Kuruluşları	53
3- Tur Organizasyonları ve Tur Güzergahları	55
4- Turizm Eğitimi.....	56
B- SENTEZ	58
I- Turizm Sektörünün Değerlendirilmesi	61
1- Turist ve Geceleme Sayıları	62
2- Turist Hareketleri	65
3- SWOT Analizi.....	66
II. Projeksiyonlar ve Planlama Hedefleri	67
1- Doğal Kaynakların Korunması ve Sürdürülebilir Turizm	68
2- Kültürel ve Tarihi Zenginliklerin Tanıtımı	68
3- Altyapı Gelişimi ve Ulaşım Kolaylıkları	68
4- Su ve Hava Sporlarının Desteklenmesi.....	68
5- Yerel Halkın Katılımı ve Misafirperverlik.....	68
6- Gastronomi Turizminin Geliştirilmesi	69

7- Turizm Eğitimi ve Farkındalık Oluşturma.....	69
C-PLANLAMA KARARLARI	70
I. Planlama Kararlarının Yorumlanması	72
1- Sürdürülebilir Turizm Gelişimi.....	73
2- Yayla ve Doğa Turizmi	73
3- Kıyı Turizmi ve Akçakoca.....	73
4- Kültürel ve Tarihi Turizm	73
5- Rekreasyon ve Günübirlik Tesisler	73
6- Eko-Turizm ve Doğa Sporları	73
7- Altyapı Geliştirme.....	73
II. Ulaşım Planlaması	74
1- Planlama Alanına Ulaşım.....	74
2-Planlama Alanı İçi Ulaşım Planlaması	76
III. İl Bazında Planlama Kararları	79
IV. Mekânsal Olmayan Planlama Kararları.....	79
1- Tanıtım.....	82
2- Levhalama.....	83
3- Yerel El Sanatlarının Desteklenmesi.....	85
4- Yayla Şenlikleri	87
5- Markalaşma.....	88
V. Uygulama ve Öneriler	97
1. Proje Önerileri	97
VI. Proje Çıktıları.....	102
1- Genel	102
2- Proje Başarısının Anahtarı: Gastronomi ve Turizmin Entegrasyonu.....	102
3- Projenin Oluşturacağı Ekonomik Büyüklük	103
KAYNAKÇA.....	104

Amaç

Bu raporun amacı, Düzce'nin doğal, tarihi ve kültürel zenginliklerini sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda değerlendirerek, turizmin çeşitlendirilmesini ve yerel ekonomiye katkı sağlayacak bir turizm stratejisinin oluşturulmasını sağlamaktır. Düzce'nin turizm potansiyelini ortaya koymak, mevcut durum, ihtiyaçlar ve sorunları analiz ederek çözüm önerileri geliştirmek, yerel istihdamı desteklemek ve yatırımcılar için yol gösterici bir rehber hazırlamak raporun temel hedefleri arasındadır.

Bu kapsamda, bölgedeki turizm değerlerinin envanterini çıkararak arz-talep yapısını incelemek, güçlü ve gelişime açık yönleri belirlemek, turizm altyapısı için sürdürülebilir planlama kararları sunmak amaçlanmaktadır. Bu rapor, Düzce'nin rekabetçi bir turizm destinasyonu olarak gelişmesine katkı sağlayacak kapsamlı bir stratejik çerçeve oluşturmayı hedeflemektedir.

A- MEVCUT DURUM

I- Planlama Alanının Tanımı

İstanbul ve Ankara arasında stratejik bir konumda yer alan Düzce, Karadeniz'e kıyısı olan ormanlık bir şehirdir. Şehrin büyük bölümü, ortası çukur, çevresi ise dağlarla çevrili bir ova yapısına sahiptir. Kuzeyde Akçakoca Dağları, doğuda Bolu Dağları ve güneyde Abant Dağları'nın batı uzantıları Düzce'yi çevreler. Şehir, akarsuları, gölleri, soğuk su kaynakları, yaylaları ve plajlarıyla turizm açısından büyük potansiyele sahip bir destinasyon olarak öne çıkmaktadır.

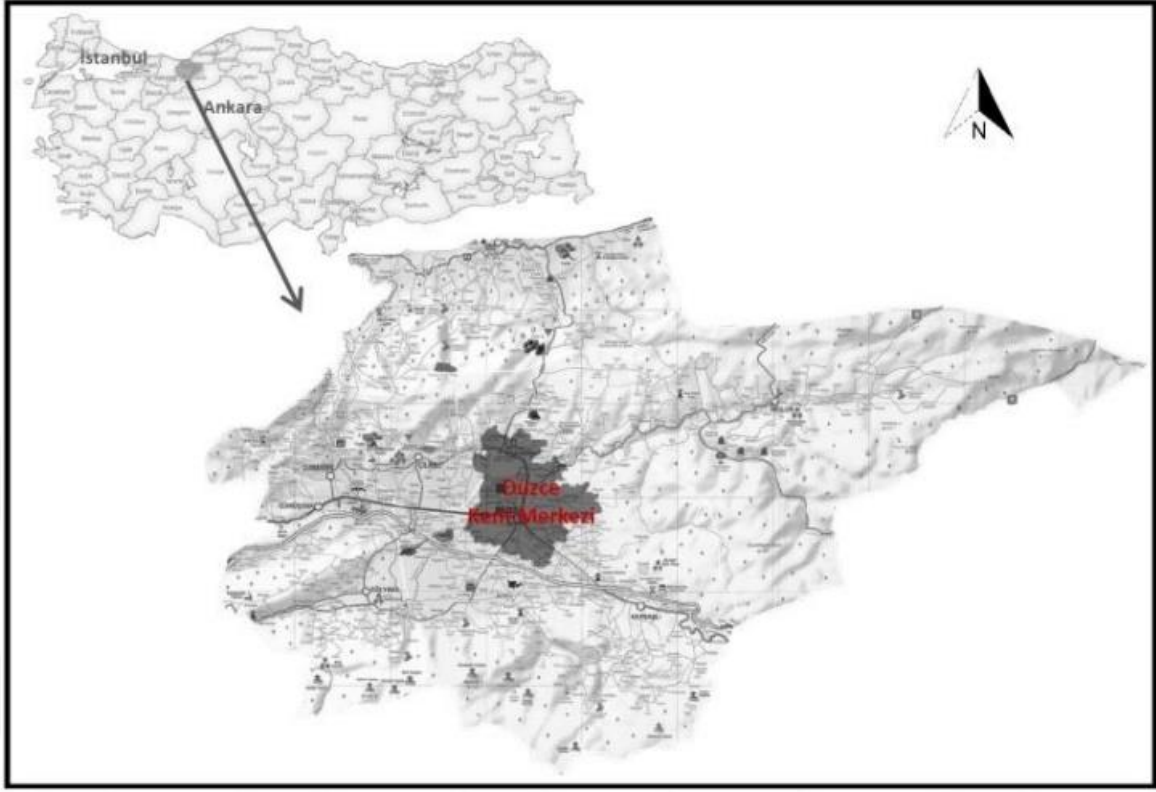
1- Planlama Alanının Ülkedeki Yeri ve konumu

Toplam yüzölçümü 259.300 hektar olan Düzce, Kocaeli ve Sakarya ile aynı enlemde konumlanmaktadır. En batı ve doğu uçları 30°49' ve 31°51' doğu boylamları arasında yaklaşık 88 km mesafe oluştururken, en kuzey ve güney uçları 40°37' ve 41°06' kuzey enlemleri arasında olup yaklaşık 52 km uzunluğa sahiptir. ¹Planlama alanı bu koordinatlar içinde bulunan Düzce ili Merkez, Akçakoca, Kaynaşlı, Gümüşova, Çilimli, Cumayeri, Gölyaka, Yığılca ilçelerini içine almaktadır.

Düzce, zengin doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleriyle öne çıkan bir turizm destinasyonudur. Çeşitliliği ve kolay erişilebilirliği sayesinde farklı turizm türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca, Ankara ve İstanbul gibi büyükşehirlerle yakınlığıyla önemli bir coğrafi avantaja sahip olan Düzce, bu özelliği sayesinde gelişim potansiyeli yüksek bir cazibe merkezi olarak öne çıkmaktadır.²

¹ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s. 1

² ESMA ATASEVER, Kadın yoksulluğunu önlemede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının rolü: Düzce ili örneği, Düzce Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2023, s. 53

Şekil 1. Düzce İli Konumu

Kaynak: Nurbanu Yıldız İnci, Kent Çeperindeki Kırsal Alanın Dönüşümü ve Kentsel Morfolojik Özellikleri: Düzce Şıralık Örneği, Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Mimarlık Ana Bilim Dalı / Mimarlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans, 2024, s. 35

2- Fiziksel Veriler

Düzce, Karadeniz Bölgesi'nde stratejik konumu, zengin doğal güzellikleri ve kültürel değerleriyle turizm potansiyeli yüksek bir ildir. Karadeniz iklimine sahip olan bölgede, yaylalar, Güzeldere ve Samandere şelaleleri, Efteni Gölü ve Melen Nehri gibi doğal alanlar ekoturizm ve doğa sporları için öne çıkarken, Akçakoca kıyıları deniz turizmiyle dikkat çeker. Prusias ad Hypium Antik Kenti ve Konuralp Müzesi gibi tarihi mekânlar kültür turizmi için önemlidir. TEM Otoyolu ve D-100 Karayolu gibi ulaşım avantajlarıyla erişimi kolay olan Düzce'de, turizm altyapısının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi stratejik bir öncelik taşımaktadır. Aşağıda düzce ili hakkında topografya, iklim, bitki örtüsü vb. özellikleri detaylandırılmıştır.

2.1- Topografya

Düzce, Karadeniz Bölgesi'nin topografik özelliklerini taşıyan bir yapıya sahiptir. Karadeniz kıyısına paralel uzanan sıra dağların varlığı nedeniyle bölgede doğal limanlar oluşmamıştır. Deprem bölgesinde yer alan Düzce'de, tarih boyunca meydana gelen yeryüzü hareketleri sonucu fay hatları oluşmuştur. Kuzey Anadolu Fay Hattı, Düzce Ovası'nın güney kesiminden geçmektedir. Kentin doğusundan batısına ve Karadeniz kıyısına doğru dağların yüksekliği azalmaktadır. Sahil bölgesinin arka kesimlerinde ise platolar bulunmaktadır. Bölgede dağların yüksekliği 2000 metreyi geçmemekte, sahil kesiminden iç bölgelere doğru yükselmekte ancak bu yükseklik farkı

nedeniyle kesimler arası sıcaklık farkları belirgin olmamaktadır. Bu topografya yapısı, bölgede yeterli miktarda yağış oluşmasını sağlamaktadır.³

Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan Düzce, şelaleleri, serin akarsu ve gölleri, soğuk su kaynakları, yemyeşil yaylaları ve kumlu plajlarıyla dinlenmek için ideal, huzurlu bir ilimizdir. Batıda Sakarya, güney ve güneydoğuda Bolu, kuzeydoğuda ise Zonguldak illeriyle çevrili olan Düzce'nin Karadeniz'e 35 km uzunluğunda bir kıyısı bulunmaktadır.⁴

Düzce ilinin topografyası, kuzeyde Kaplandede Dağı (1160 m) ve Akçakoca (Orhan) Dağları (1631 m), güneyde Elmacık Dağları, batıda Çamdağ (989 m) ve Muhappedede Dağları (950 m), doğuda ise Kırık Dağları (1383 m) ve Bolu Dağları (1975 m) ile çevrelenmiştir. Bu dağların arasında uzanan geniş ova, bölgenin en belirgin coğrafi özelliklerinden biridir. İl sınırlarındaki en yüksek nokta, 1975 metre rakıma sahip olan Bolu Dağları'ndaki Çeledoruğu Tepesi'dir.

Düzce'nin su kaynaklarını başta Melen Çayı olmak üzere Asarsuyu, Uğursuyu, Aksu ve Kara Dere gibi akarsular ile bunların alt havzalarındaki dereler oluşturmaktadır. Akçakoca ilçesi kıyı kesimi dışında kalan Düzce'nin tüm akarsuları, Batı Karadeniz havzasının bir alt havzası olan Melen (Efteni) Havzası'na aittir. Melen Su Toplama Havzası, İstanbul'a içme suyu sağlayan Büyük Melen Projesi kapsamındaki havzayı oluşturmaktadır ve Akçakoca ilçesi hariç ilin tamamı bu havza içerisinde yer almaktadır.⁵ Ayrıca, Melen (Efteni) Gölü ve Hasanlar Baraj Gölü, ilin önemli su rezervuarlarını oluşturarak ekosistem için kritik bir rol oynamaktadır. Bu coğrafi özellikler, Düzce'nin doğa turizmi ve su sporları potansiyelini desteklemektedir.⁶

2.2- İklim

Düzce Ovası çevresindeki kısa mesafelerde görülen yükselti değişimleri, ilde farklı iklim özelliklerinin oluşmasına neden olmuştur. Planlama alanı genel olarak Batı Karadeniz ikliminin özelliklerini göstermektedir. Yıllık ortalama 1000 mm'yi aşan yağış miktarı ve 10 °C'nin üzerindeki sıcaklık, Düzce'nin iklimini belirleyen temel özelliklerdir. Denizden gelen nemli hava kütleleri, bölgenin yüksek oranda yağış almasını sağlarken, Düzce Ovası'nı çevreleyen dağlık alanlarda yükselti arttıkça sıcaklık düşmektedir. Bu iklim yapısı, bölgedeki çeşitli mikroklimatik koşulların oluşmasına da katkıda bulunmaktadır.⁷

“Ortalama günlük maksimum” (koyu kırmızı çizgi) her ay için ve Düzce için ortalama bir günün maksimum sıcaklığını göstermektedir. Aynı şekilde, “ortalama günlük minimum” (koyu mavi çizgi) ortalama minimum sıcaklığı göstermektedir. Sıcak günler ve soğuk geceler (kesikli kırmızı ve mavi çizgiler) Düzce ilinde son 30 yıldır her ayın en sıcak ve en soğuk gecelerinin ortalamasını göstermektedir. Tatil planları için, ortalama sıcaklıkları görebilmek ve sıcak ve soğuk günler için hazırlıklı olma imkânı vermektedir.⁸

³ Orhan Şükrü Şentürk, Mimaride Gestalt Kuramı ve Görsel Algı Etkisi: Düzce / İstanbul Caddesi Yapı Cephelerinin Analizi, Düzce Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Mimarlık Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2024, s.50

⁴ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s. 1

⁵ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s. 31

⁶ Mehmet Akif Ceylan ve Mehmet Akif Taş "Düzce İlinde Başlıca Şelaleler Ve Turizm Potansiyeli." İçinde Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar & Güncel Araştırma Ve İncelemeler, Gazi Kitap Evi, Ankara, 2022, s. 139

⁷ Ceylan ve Taş, a.g.e., s. 139

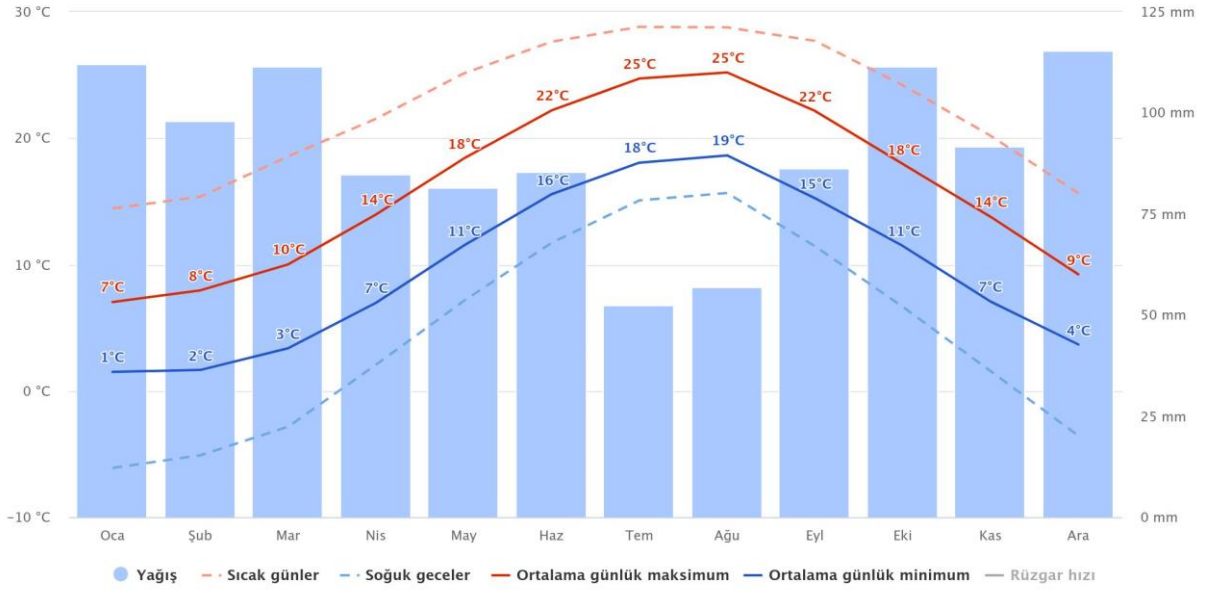
⁸ https://www.meteoblue.com/tr/hava/historyclimate/climatemodelled/d%c3%bczce_t%c3%bcrkiye-cumhuriyeti_747764

Şekil 2. Düzce İli Ortalama Sıcaklık ve Yağış Grafiği

Düzce

40.84°N, 31.16°E (153 m rakım).

Model: ERA5T.

Kaynak: Meteoblue.com

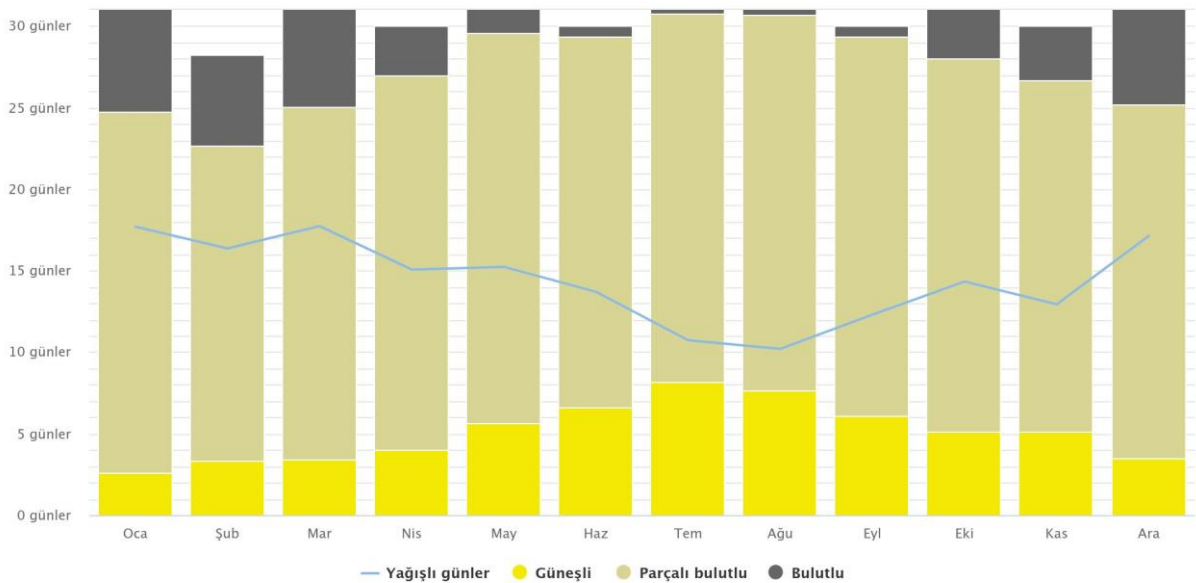
Bu grafik, Düzce'de bir yıl boyunca yaşanan hava koşullarını, gün sayısı üzerinden görselleştirerek sunmaktadır. Grafikte; yağışlı günler, güneşli günler, parçalı bulutlu günler ve bulutlu günler olmak üzere dört ana hava durumu kategorisi yer almaktadır. %20'den az bulutlu günler güneşli olarak, %20-80 arasında bulutlu günler parçalı bulutlu olarak ve %80 den fazla bulutlu olanlar kapalı günler olarak kabul edilmektedir.

Şekil 3. Düzce İli Ortalama Bulutlu, Güneşli ve Yağışlı Günler

Düzce

40.84°N, 31.16°E (153 m rakım).

Model: ERA5T.

2.3- Bitki Örtüsü

Düzce, bitki örtüsü bakımından Avrupa-Sibirya Flora Alanı, Akdeniz Flora Alanı ve İran-Turan Flora Alanı arasında yer alan Orta-Batı Karadeniz ile Kurakçıl Batı Karadeniz geçiş kuşağında bulunmaktadır. Bölgenin güneybatısındaki Uğur Mevkii ile güneydoğusundaki Abant Gölü arasında Avrupa-Sibirya Flora kuşağının Orta-Batı Karadeniz flora alanının etkileri görülmektedir. Uğursuyu Vadisi ise daha çok Akdeniz Flora Alanı'nın etkisi altındadır. Bu coğrafi konum, Düzce'nin bitki örtüsünü ve tür çeşitliliğini oldukça zenginleştirmektedir. Düzce'de yapılan çalışmalarda 102 familya, 471 cins ve 1200 tür bitki tespit edilmiştir; bu durum, bölgenin flora çeşitliliği açısından büyük bir zenginliğe sahip olduğunu göstermektedir.⁹

120.336 hektar sorumluluk alanına sahip olan Düzce Orman İşletme Müdürlüğü'nün alanının %47'si ormanlık, %53'ü ise açıklık alanıdır. Bir önceki on yıllık plan döneminde 55.829 hektar olan ormanlık alan, 2020 yılı itibarıyla 56.388 hektara çıkarak %1 oranında bir artış göstermiştir. Aynı dönemde orman alanındaki ağaç serveti de %11,9 artarak önemli bir iyileşme kaydetmiştir. Düzce ormanlarında başlıca doğal orman ağaç türleri Kayın, Gökmar, Meşe, Kestane, Gürgen, Sahil Çamı ve Sarıçam olarak sıralanmaktadır. Özellikle kuzey yamaçlardaki bölgelerde yoğun olarak bulunan kestane, yöre halkı için hem bal hem de meyve kaynağı olarak ekonomik bir değer taşımaktadır. Melen, Cumaova ve Konuralp şefliklerindeki ormanlar, kestane ağırlıklı karışık ormanlardan oluşmaktadır.¹⁰

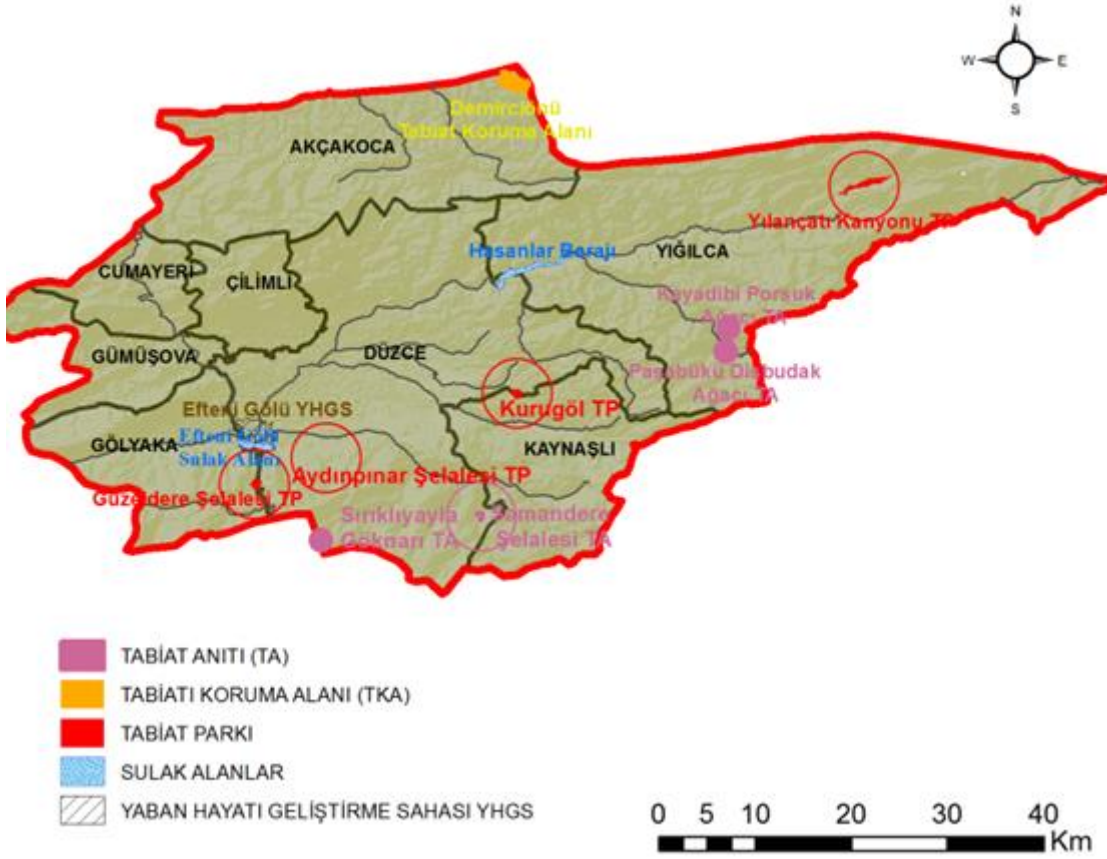
Düzce il sınırları içinde dört adet Tabiat Parkı bulunmaktadır:

- Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı
- Kurugöl Tabiat Parkı
- Aydınpınar Şelaleleri Tabiat Parkı
- Geyiklibel Kanyonu Tabiat Parkı

⁹ Ceylan ve Taş, a.g.e., s. 139

¹⁰ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s. 67

Şekil 4. Düzce İli Korunan Alanlar

Kaynak: Düzce İli Tabiat Turizmi Uygulama Eylem Planı 2016-2019

3- Bölge Tarihi

Düzce'nin doğal güzellikleri, denizi ve Batı Karadeniz bölgesindeki tek ayakta kalan antik kenti barındırması, onu turizm ve tarih açısından ayrıcalıklı bir cazibe merkezi yapmaktadır.

Düzce, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Milattan önceki dönemde bugünkü kent merkezinin kuzeyinde yer alan ve MÖ 3. yüzyıldan MS 1323 yılına kadar Romalıların hüküm sürdüğü "Prusias Ad Hypium" adıyla bilinen antik yerleşim, günümüzde I. Derece Arkeolojik Sit Alanı statüsündedir. Bitinya Döneminde Düzce Ovası, taşınmış alüvyal topraklara ve yüksek taban suyuna sahip bir su havzası iken, Romalılar döneminde ıslah edilerek tarıma elverişli hale getirilmiştir. Bu alanın, geçmiş uygarlıklar tarafından tarımsal faaliyetler için kullanıldığı anlaşılmaktadır.¹¹

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Orhan Gazi'nin komutanı Konur Alp'in 1321 yılında Bizanslılardan Prusias'ı alarak Osmanlı topraklarına katması sonrası bu bölgeye "Üskübü" denilmiş, Düzce'ye ise "Konrapa" adı verilmiştir.¹² 14. yüzyıldan 1870 yılına kadar ise Düzce Ovası'na daha yakın bir konumda bulunan Üsküp, yerleşim merkezi haline gelmiştir. Kentin bugünkü merkezine yönelmesi ise 1888-1891 yıllarında Cedidiye, Şerefiye ve Nusretiye gibi yeni

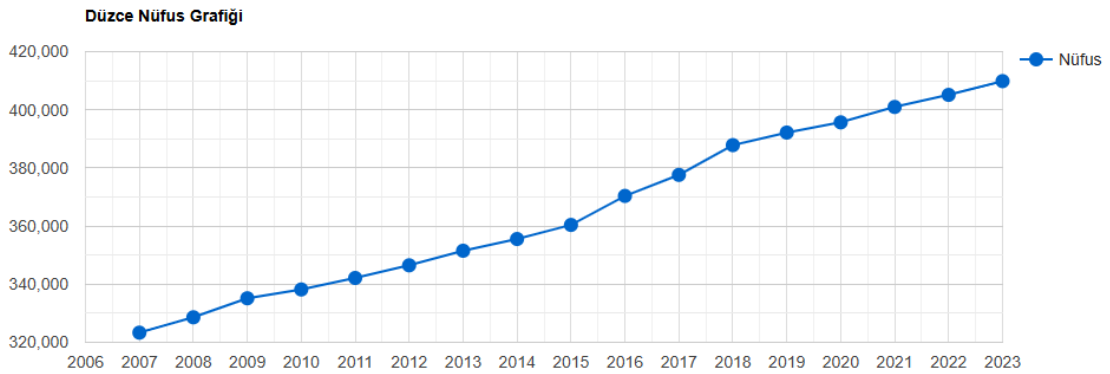
¹¹ Ecrin Kar, Selim Altuntaş, and Hicran Hamza Çelikyay. "Kent Makroformunun Kentsel Dirençliliğe Etkisi: Düzce Örneği." *Doğal Afetler ve Çevre Dergisi* (2024): 192-214. S. 231

¹² Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s. 1

mahallelerin kurulmasıyla başlamış, Düzce'ye kasaba kimliği kazandırılmıştır. Bolu ve çevre illere kıyasla yüksek nüfus yoğunluğuna ve yapılaşma faaliyetleri bulunmasına rağmen, Düzce yaklaşık 129 yıl boyunca Bolu'ya bağlı bir ilçe olarak kalmıştır. Ancak 1999 depremi sonrasında yayımlanan kanun hükmünde kararname ile Düzce, il statüsüne yükseltilmiştir.¹³

4- Nüfus

TÜİK verilerine göre 2024 yılı itibarıyla Düzce'de nüfus 409.865 kişidir. Bu nüfus, 204.734 erkek ve 205.131 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %49,95 erkek, %50,05 kadındır. Yüzölçümü 2.574 km² olan Düzce ilinde kilometrekareye 166 insan düşmektedir. Düzce nüfus yoğunluğu 166/km²'dir.¹⁴

Kaynak: TÜİK

5- Ekonomik Yapı

Düzce, Ankara ve İstanbul arasındaki ova üzerinde kurulmuş bir şehirdir. 16. yüzyılın başlarında, bölgedeki köyler pazar yeri işlevi görürken, 19. yüzyılın ikinci yarısında 139 köy, 6.618 hane ve 36.000 nüfusa ulaşarak canlı bir ticaret merkezi haline gelmiştir. İlk yerleşim bölgeleri, bugün merkez mahalleleri olarak bilinen; Camikebir, Kültür, Şerefiye ve Cedidiye mahalleleri ile sınırlıydı. 1950 yılına kadar Düzce'nin gelişimi, eski İstanbul-Ankara Karayolu'na bağlı olarak ilerlemiştir.¹⁵

Cumhuriyet döneminde alınan ulusal ana ulaşım planı kararları, özellikle D-100 Karayolu'nun Düzce'ye bağlanması, tarım entegre sanayi faaliyetlerinin yoğunlaşması ve hızla gelişen büyük kentlerin göç hareketlerini tetiklemesi, Düzce'nin Bolu ilinin en yoğun nüfuslu ilçesi haline gelmesine yol açmıştır. Göç hareketlerinin ve ulaşım olanaklarının artması, merkez yerleşiminde yeni ulaşım bağlantılarının kurulmasını sağlamış, bunun sonucunda Camikebir, Burhaniye, Çay, Hamidiye ve Dereli gibi yeni mahalleler ortaya çıkmıştır. Düzce, Ankara ve İstanbul arasındaki konumu sayesinde ulaşım, nüfus ve sektörel dinamikler çerçevesinde hızla kentleşmiş ve önemli bir alt bölge haline gelmiştir.¹⁶

¹³ Kar vd. a.g.e., s.231

¹⁴ <https://www.nufusu.com/il/duzce-nufusu>

¹⁵ Nurbanu Yıldız İnci, Kent Çeperindeki Kırsal Alanın Dönüşümü Ve Kentsel Morfolojik Özellikleri: Düzce Şıralık Örneği, Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Mimarlık Ana Bilim Dalı / Mimarlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans, 2024, s. 35

¹⁶ Kar vd. a.g.e., s.231

Düzce'nin merkez ilçesinde iki, Akçakoca, Çilimli ve Gümüşova ilçelerinde ise birer olmak üzere toplamda 5 organize sanayi bölgesi (OSB) faaliyet göstermektedir. Bu OSB'ler, bölge halkına istihdam imkânı sunarken, ağırlıklı olarak tekstil, metal-makine, gıda, orman, mobilya, plastik, kimya ve inşaat sanayisi gibi sektörlerle ev sahipliği yapmaktadır.¹⁷ Düzce Sanayi ve Ticaret Odası'na kayıtlı toplam 4.768 işletme bulunmakta olup, bunlardan 485'i kapasite raporuna sahiptir.¹⁸

Düzce'de en fazla üretimi yapılan tarımsal ürün fındıktır ve bu ürün, kırsal yerleşimlerde yaşayan halkın en önemli geçim kaynağıdır. İl genelinde, üretilen fındığın işlenip pazarlanmasını sağlayan tarıma dayalı sanayi tesisleri de bulunmaktadır. Fındık üretimi, bu tesislerin hammadde ihtiyacını karşılayacak düzeyde ve kalitede gerçekleştirilmektedir. Bu da tarım ve sanayi entegrasyonunun başarıyla sağlandığını göstermektedir. Düzce Ovası, verimli alüvyal topraklara ve yüksek tarımsal üretim potansiyeline sahip geniş tarım arazileriyle dikkat çekmektedir. Fındık dışında, ovadaki tarım arazilerinde; silajlık ve dane mısır, çeltik, buğday, yonca, fiğ, sebzeler, süs bitkileri ve tıbbi aromatik bitkiler gibi çeşitli ürünler yetiştirilmektedir. Son yıllarda ise kivi, aronya, kuşkonmaz, Trabzon hurması ve kara mürver gibi alternatif tarım ürünlerinin üretimi de artış göstermiştir.¹⁹

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE) Araştırmaları bölgesel gelişme politikalarının izleme ve değerlendirme araçlarından birisi olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmalar ilçe, il ve bölgelerin gelişmişlik düzeylerini ve eğilimlerini tespit etme ve karşılaştırma imkânı tanıyan önemli çalışmalardır. 81 il arasında SEGE-2011 sonuçlarına göre 35. sırada olan il, SEGE-2017 sonuçlarına göre (0,200) 34. sıraya yükselmiştir.²⁰

Şekil 5'te Düzce'nin; demografi, yaşam kalitesi, istihdam, erişilebilirlik, mali durum, sağlık, eğitim ve rekabetçilik-yenilikçilik kapasitesi gibi çeşitli boyutlarda değerlendirildiği görülmektedir. Düzce'nin bazı kriterlerde Türkiye ortalamasının üzerinde, bazı kriterlerde ise ortalamanın altında olduğu anlaşılmaktadır.

Gelişmiş illere yakın bir konumda bulunmasına rağmen, Düzce çevresindeki illere göre daha az gelişmiş bir durumdadır. İmalat sanayii istihdamının sigortalı istihdam içindeki oranında dördüncü, imalat sanayii kayıtlı işyeri oranında ise sekizinci sırada yer almasına karşın, yaşam kalitesi boyutunda genel olarak Türkiye ortalamasının gerisinde kalmaktadır.²¹

¹⁷ Atasever, a.g.e., s. 54

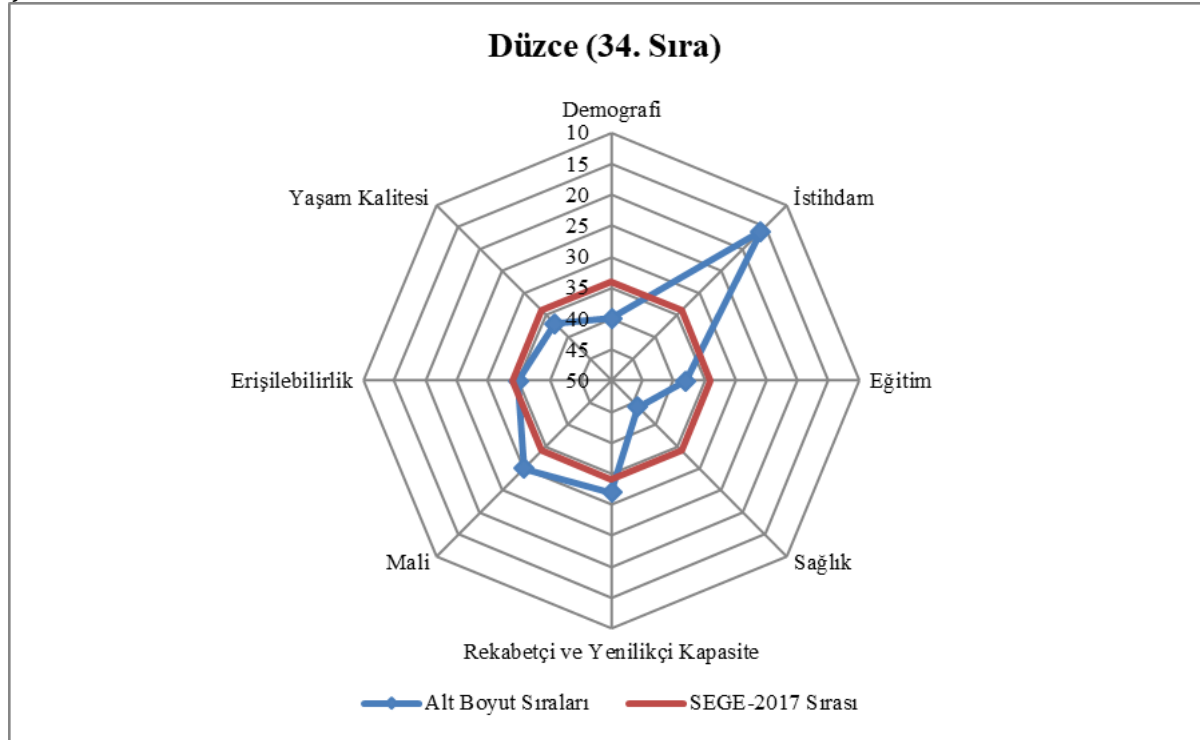
¹⁸ <https://www.duzcetso.org.tr/>

¹⁹ Emine Koçak, Düzce İli'nin Cbs ve Uzaktan Algılama Tabanlı Tarım Coğrafyası , Karabük Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Coğrafya Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, 2023, s. 12

²⁰ <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege>

²¹ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2017 İl SEGE, s. 51

Şekil 5. 2017 İL SEGE

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2017 İl SEGE

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında, Düzce ili SEGE 2017 raporunda 3. Bölge'de yer almaktadır. Ancak, Düzce ilindeki Organize Sanayi Bölgeleri bir alt bölge desteği kapsamına dahil edilmektedir. İlçeler bazında ise Düzce'nin 5 ilçesi 4. Bölge teşviklerinden yararlanabilirken, 3 ilçesi 3. Bölge teşviklerinden faydalanabilmektedir. 4. Bölge teşviklerinden yararlanabilecek Düzce ilindeki ilçeler ise Çilimli, Kaynaşlı, Cumayeri, Gölyaka ve Yığılca'dır.²²

1999 Depreminde büyük bir ekonomik darbe alan Düzce, sonrasında toparlanma sürecine girerek tarım, hayvancılık, ormancılık gibi temel sektörlerde faaliyet göstermeye devam etmiş ve 5084 sayılı teşvik yasası ile coğrafi konumunun avantajları sayesinde birçok sanayi dalında önemli bir yatırım bölgesi haline gelmiştir. İstanbul ve Ankara gibi ülkenin en büyük iki kenti arasında yer alması, ulaşım kolaylığı, limanlara ve hammadde kaynaklarına yakınlığı, Marmara Sanayi Bölgesi'ne olan yakınlığı ve Akçakoca ilçesi ile deniz bağlantısının bulunması, Düzce'ye stratejik bir önem kazandırarak ekonomik dinamizmini desteklemektedir.²³

6- Sosyal Yapı

Düzce, coğrafi konumu itibarıyla Ankara ve İstanbul gibi iki metropol şehrin arasında yer almakta ve her mevsim aldığı yağışlar sayesinde yemyeşil bir doğaya sahiptir. Ilıman iklimi, verimli toprakları ve stratejik konumu, tarih boyunca birçok topluluğun burayı yerleşim yeri olarak tercih etmesine olanak tanımıştır. Özellikle 1860 yılından itibaren önemli bir göç merkezi haline gelen

²² Dursun, a.g.e., s.1435

²³ Filiz Dursun, Tekstil Sektöründe Sürdürülebilirliğin Düzce İli Özelinde İncelenmesi, Düzce Üniversitesi Bilim Ve Teknoloji Dergisi, 12 (2024) 1429-1446, s. 1430

Düzce, Osmanlı döneminde muhacirlerin iskânı için seçilmiş ve 1863-1876 yılları arasındaki Büyük Göç döneminde birçok göçmene yurt olmuştur.²⁴

Düzce'nin sosyal yapısı, tarihsel süreçteki göç hareketleriyle şekillenmiştir. Göç eden topluluklar, kendi kültürlerini ve yemek geleneklerini beraberinde getirerek, yerli halkla uyum içinde yaşamış ve bu durum, Düzce'nin kültürel çeşitliliğini zenginleştirmiştir. Yerli halk ile göçmenler arasında başlayan komşuluk ilişkileri zamanla hısımlık, ticaret ve arkadaşlığa dönüşerek ortak bir toplumsal yapı oluşturulmuştur. Bu uzlaşmacı sosyal doku, Düzce'nin kültürel çeşitliliğini ve mutfak zenginliğini yansıtan bir dayanışma ortamı yaratmıştır. Düzce'nin sosyolojik yapısı, farklı etnik ve kültürel grupların bir arada yaşadığı, hoşgörünün ve kültürel etkileşimin ön planda olduğu bir birlikteliği temsil etmektedir. Bu durum hem sosyal hayatın dinamiklerini hem de şehrin kültürel kimliğini belirleyen temel unsurlardan biri olmuştur.

7-Kentsel Teknik Altyapı

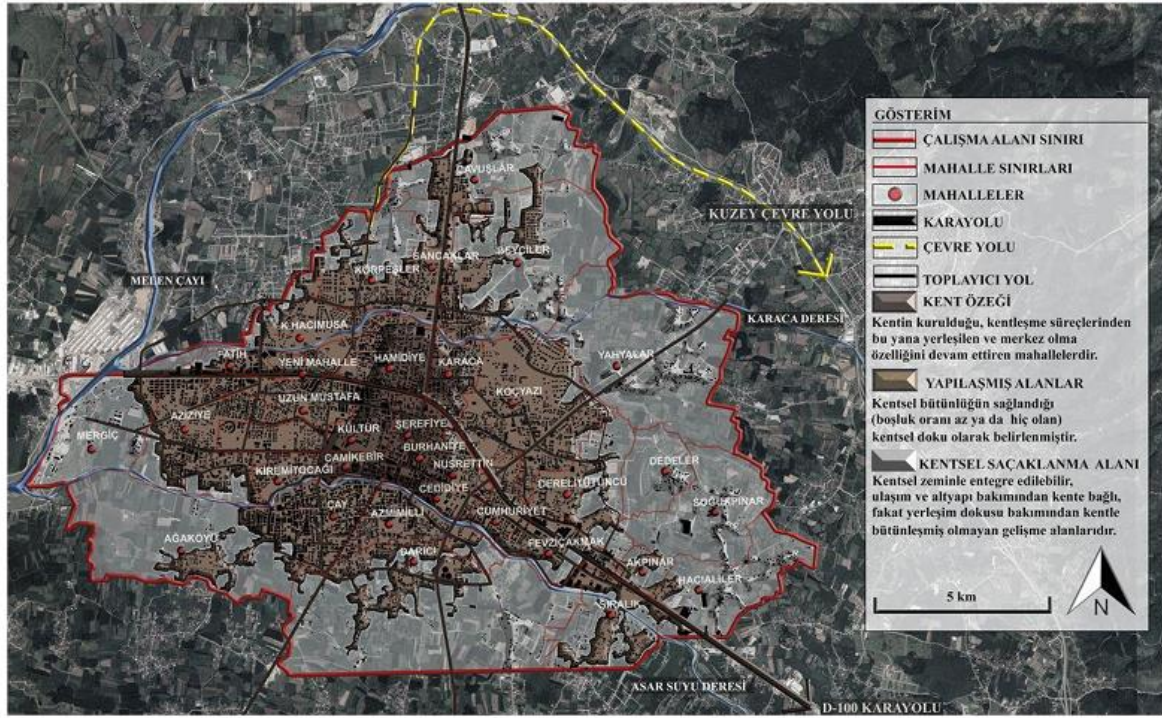
Kentsel teknik altyapı bir şehrin veya bölgenin turizm potansiyelini desteklemek ve ziyaretçilere konforlu bir deneyim sunmak için ihtiyaç duyduğu fiziksel ve teknik olanakları ifade eder. Kentsel teknik altyapı, turistlerin bir destinasyonda kolaylıkla hareket edebilmesini, ihtiyaçlarını karşılayabilmesini ve konforlu bir deneyim yaşayabilmesini sağlar. Bu altyapı, aynı zamanda yerel halkın yaşam kalitesini artırarak turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine katkıda bulunur. Etkili bir kentsel altyapı planlaması, destinasyonların cazibesini artırarak turizm gelirlerini ve ekonomik büyümeyi destekler.

Düzce kentinin makroform analizi, şehir merkezini oluşturan 33 mahallenin idari sınırları esas alınarak yapılmıştır. Kent, Cumhuriyet Dönemi'nden itibaren yapılaşmaların yoğunlaştığı; Şerefiye, Burhaniye, Nusrettin, Cedidiye, Camikebir, Kültür, Hamidiye ve Karaca mahallelerinden oluşan kent çekirdeği ile çevresindeki yapılaşmış alan ve kentsel saçaklanma bölgelerinden oluşmaktadır. Yapılaşmış alan, ticaret, konut, sanayi ve rekreasyon gibi kentsel faaliyetlerin kesintisiz olduğu bölgeyi tanımlarken, kentsel saçaklanma alanı, düşük yoğunluklu ve sıçramalı bir büyüme gösteren, kent ile kır arasındaki geçiş bölgesidir. Bu alan, Mergiç, Ağaköyü, Darıcı gibi mahalleleri kapsar. Kentsel çeperler açısından, Karaca ve Asar dereleri iç çeperi, Melen Çayı ise dış çeperi sınırlayan doğal eşiklerdir. Kentin morfolojik yapısı, mekânsal gelişimle birlikte iç ve orta çeperlerin kent merkeziyle bütünleştiğini göstermektedir.²⁵

²⁴ Şafak ÜNÜVAR1, Gamze CESUR, Düzce Mutfak Kültürü Üzerine Bir Çalışma, Journal of Global Tourism And Technology Research 2023 Volume:4/ Issue:1 29-39, s. 30

²⁵ Kar, Ecrin, Selim Altuntaş, and Hicran Hamza Çelikyay. "Kent Makroformunun Kentsel Dirençliliğe Etkisi: Düzce Örneği." *Doğal Afetler ve Çevre Dergisi* (2024): 192-214.

Şekil 6. Düzce İli Kentsel Makroformu

Kaynak: Kar, a.g.e., s. 230

Düzce, İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan TEM Otoyolu ve D-100 Karayolu üzerinde bulunduğu için ulaşımı oldukça kolaydır. Karadeniz'e kıyısı olan Akçakoca'da deniz ticareti yapılabilir de yolcu ve yük taşımacılığı denizyoluyla sağlanmamaktadır. Şehir, çevre illere kısa mesafelerde olup, Zonguldak'a 116 km (2 saat), Sakarya'ya 72 km (1 saat 10 dakika), Kocaeli'ye 129 km (1 saat 40 dakika), Ankara'ya 235 km (2 saat 30 dakika) ve İstanbul'a 220 km (3 saat) uzaklıktadır. Düzce Otogarı, şehir merkezine yakın konumu ve modern altyapısıyla Türkiye'nin her yerinden otobüsle kolay ulaşım sunarken, bünyesindeki hizmet alanlarıyla da yolculara konfor sağlamaktadır.²⁶

Düzce ilinde kurulmuş olan ve sanayi kuruluşlarının yapımı devam eden 1. ve 2. Organize Sanayi Bölgesinde Atıksu Arıtma Tesis bulunmamaktadır. Düzce'de toplam 48 adet Atıksu Arıtma Tesisinin 36 adeti endüstriyel, 12 adeti Evsel AAT'dir. Bunlardan 16 adet atıksu arıtma tesisinden alıcı ortama günlük toplam 66.135,00 m³ arıtılmış su deşarjı vardır. Diğer arıtma tesisleri kanalizasyona deşarj edilmektedir.

Düzce'de içme ve kullanma suyu arıtma hizmetlerinden faydalanan belediye nüfusu oranı, 2014-2022 yılları arasında dalgalanarak 2014'te %79'dan 2020'de %86'ya yükselmiş, ardından 2022'de tekrar %79'a düşmüştür. Kişi başına elektrik tüketimi ise 2017'de 891 kWh iken, 2018 ve 2019'da azalarak 583 kWh'ye düşmüş, 2020'de toparlanarak 699 kWh'ye ve 2021'de 3.038 kWh'ye ulaşmıştır.²⁷

Düzce'de 1. ve 2. Organize Sanayi Bölgelerinde atıksu arıtma tesisi bulunmamakla birlikte, il genelindeki 48 arıtma tesisinin 36'sı endüstriyel, 12'si evsel niteliklidir. Bu tesislerden yalnızca

²⁶ <https://düzce.bel.tr/17-ulasim>

²⁷ <https://cip.tuik.gov.tr/>

16'sı günlük 66.135 m³ arıtılmış suyu alıcı ortamlara deşarj ederken, diğerleri kanalizasyona deşarj yapmaktadır. Nüfus ve sanayi yoğunluğu, altyapı yetersizlikleri, düzensiz kentleşme, kontrolsüz katı atık depolama ve tarımsal faaliyetler yüzey ve yeraltı sularında kirliliğe neden olmaktadır. Ayrıca, dinlenme ve konaklama tesislerinin kanalizasyon ve arıtma altyapısından yoksun olması, atıksuların fosseptikler veya yüzeysel akış yoluyla çevreye karışmasına yol açmaktadır. Bu durum, bölgedeki çevresel sorunları ciddi şekilde artırmaktadır.²⁸

Düzce il merkezinin 2023 yılı nüfusu 259.527 kişi olup 2023 yılı içme suyu ihtiyacı 21,53 hm³/yıl'dır. Düzce ilinin mevcut durumda içme suyu ihtiyacı %96'sı Uğursuyu Regülatöründen (16,46 hm³/yıl), Uğur suyu ek kaynaktan (3,5 hm³/yıl) ve mevcut kuyulardan (1,56 hm³/yıl) karşılanmaktadır. İçme ve kullanma suyu şebekesi ile sadece Düzce Belediyesi Merkez ilçe sınırlarına hizmet verilmektedir. Hizmet verilen toplam nüfus 2022 yılı TÜİK verilerine göre 258.484 kişidir. Düzce Belediyesi hizmet sınırlarında sonradan mahalle olan köylerin bir kısmında içme ve kullanma suyu ihtiyaçları yer altı suyundan karşılanmaktadır. Çekilen su kalite olarak "TS 266 İçme Suyu Standartları" kapsamında olup, klorlama ile dezenfeksiyonu sağlanmaktadır. Düzenli olarak su numuneleri alınıp suların gerekli analizleri yapılmaktadır.²⁹

Düzce; doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle önemli bir turizm potansiyeline sahip bir ildir. Bu potansiyeli en iyi şekilde değerlendirmek ve turizmi geliştirmek için çeşitli web siteleri ve platformlar kullanılmaktadır. Bu raporda, Düzce turizminin gelişimine yönelik web sayfaları, özellikle de "Düzce'ye Gelsene" web sitesi incelenecektir.

7.1- Düzce Turizminin Gelişimine Yönelik Web Sayfaları

Düzce turizmini tanıtmak ve geliştirmek amacıyla birçok web sitesi ve sosyal medya platformu kullanılmaktadır. Bu platformlar arasında şunlar sayılabilir:

Resmi kurum web siteleri: Düzce Valiliği, Düzce Belediyesi, Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü gibi kurumların web sitelerinde ilin turizm potansiyeli, tarihi ve kültürel değerleri hakkında detaylı bilgiler bulunmaktadır.

Turizm acenteleri ve otellerin web siteleri: Düzce'de faaliyet gösteren turizm acenteleri ve oteller, kendi hizmetlerini tanıtmakla birlikte ilin genel turizm potansiyeli hakkında da bilgi vermektedir.

Seyahat blogları ve forumları: Seyahat severlerin deneyimlerini paylaştığı blog ve forumlarda Düzce'ye dair gezi önerileri, yerel lezzetler ve etkinlikler hakkında bilgi bulunabilir.

Sosyal medya platformları: Facebook, Instagram, X (Twitter) gibi platformlarda Düzce'ye özel sayfalar ve hesaplar aracılığıyla ilin turizm potansiyeli tanıtılmaktadır.

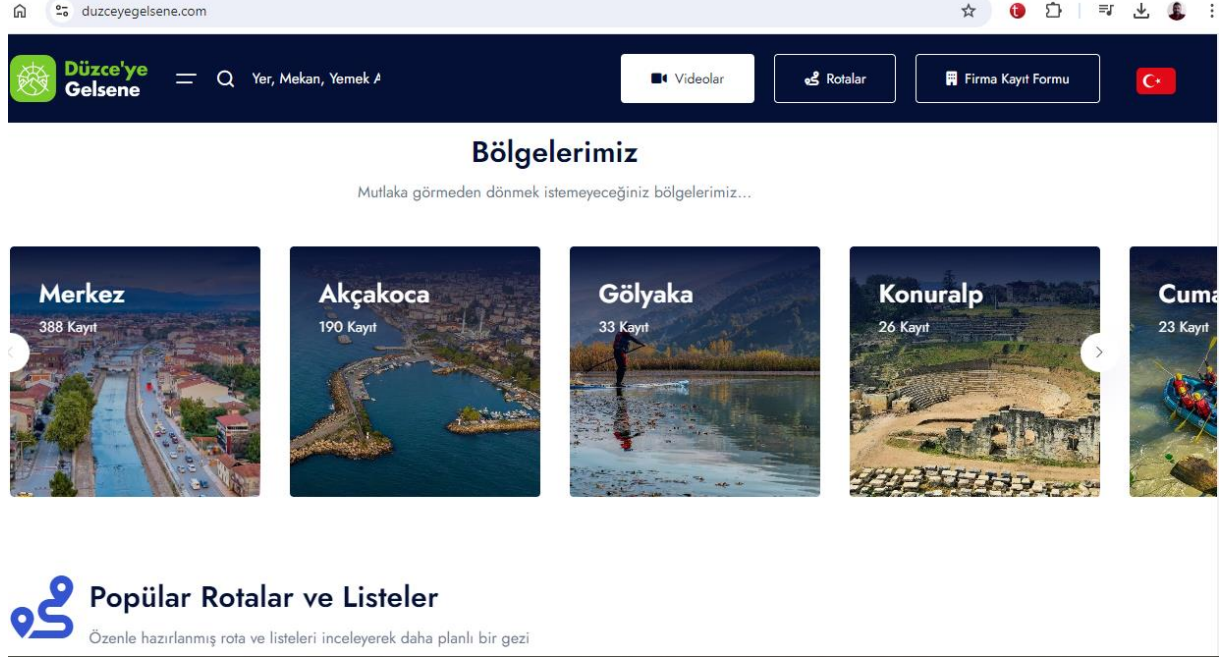
"Düzce'ye Gelsene" Web Sitesi Değerlendirmesi

"Düzce'ye Gelsene" web sitesi, Düzce'nin turizm potansiyelini tanıtmak amacıyla özel olarak hazırlanmış bir platformdur. Bu platform, Düzce'yi ziyaret etmek isteyenler için oldukça faydalı bir kaynak niteliğindedir.

²⁸ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s.34

²⁹ Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s.38

Şekil 7. Düzce'ye Gelsene Sitesi

Sitedeki Başlıca İçerikler:

- Turistik Yerler: Düzce'de gezilecek yerler, doğal güzellikler, tarihi ve kültürel mekanlar gibi konularda detaylı bilgiler sunulmaktadır.
- Yöresel Lezzetler: Düzce mutfağına özgü yemekler, içecekler ve yöresel ürünler hakkında bilgiler ve bu lezzetleri tadabileceğiniz mekanlar önerilmektedir.
- Konaklama: Düzce'de konaklama yapabileceğiniz oteller, pansiyonlar ve kamp alanları hakkında bilgiler ve rezervasyon imkanları sunulmaktadır.
- Etkinlikler: Düzce'de düzenlenen festivaller, konserler ve diğer etkinlikler hakkında güncel bilgiler verilmektedir.
- Rota Önerileri: Düzce'yi ziyaret etmek isteyenler için farklı ilgi alanlarına göre hazırlanmış rota önerileri sunulmaktadır.

Sitenin Artıları:

- Görsel Zenginlik: Site, yüksek çözünürlüklü görseller ve videolarla Düzce'nin güzelliklerini canlı bir şekilde yansıtmaktadır.
- Kullanıcı Dostu Arayüz: Site, sade ve anlaşılır bir arayüze sahip olup kullanıcıların kolaylıkla istedikleri bilgilere ulaşmasını sağlamaktadır.
- Kapsamlı İçerik: Düzce hakkında geniş bir bilgi yelpazesi sunmaktadır.
- Mobil Uyumlu: Site, mobil cihazlarda sorunsuz bir şekilde çalışmaktadır.

Sitenin Geliştirilmesi İçin Öneriler:

Daha Fazla Etkileşim: Kullanıcıların yorum yapmasına ve deneyimlerini paylaşmasına olanak tanıyan bir sistem eklenebilir.

Yerel İşletmeler ile İş Birliği: Düzce'deki yerel işletmelerin (restoranlar, oteller, tur şirketleri vb.) siteye daha fazla entegre edilmesi hem işletmelere hem de kullanıcılara fayda sağlayabilir.

Çok Dilli Destek: Farklı dillerde içerik sunarak daha geniş bir kitleye ulaşabilir.

SEO Uyumluluğu: Arama motorlarında daha iyi sıralanmak için SEO çalışmaları yapılabilir.

Güncellemeler: İçeriklerin düzenli olarak güncellenmesi ve yeni bilgiler eklenmesi önemlidir.

8- Planlama Bölgesi Çevre Sorunları

Batı Karadeniz Havzası'nda yer alan Düzce ili, topografik yapısı ve arazi kullanım özellikleri nedeniyle çevresel sorunlara açık bir alandır. Düzce il merkezi, Gümüşova, Çilimli, Cumayeri ve Gölyaka gibi ilçelerde, deniz seviyesine yakın bölgelerde eğim düşükken, çalışma alanının diğer kısımlarında yükseklik ve eğim artmaktadır. Şehirleşmenin yoğun olduğu Düzce merkez ve çevre ilçelerde, yerleşim yerlerinin düşük eğimli ve alçak alanlarda konumlanması dikkat çekicidir. Düzce, deniz seviyesine yakın alçak ve düşük eğimli alanlarda yoğunlaşan şehirleşmesiyle, çevresindeki yüksek dağlar ve havzanın su toplama özelliği nedeniyle taşkın riskiyle karşı karşıyadır. Yoğun yağışlar, uygun olmayan arazi kullanımı ve altyapı yetersizlikleriyle birleşerek su birikimine ve taşkınlara neden olmaktadır. Bu durum, bölge için ciddi bir çevresel sorun teşkil etmektedir.³⁰

Nüfus ve sanayi yoğunluğu, alt yapı yetersizliği, özellikle arıtma tesisi konusundaki büyük yetersizlikler, düzensiz kentleşme, katı atıkların düzensiz depolanması, hava kirliliği, tarımsal gübreleme ve ilaçlama hem yüzey sularında hem de Düzce ovasındaki zengin yer altı suyu rezervlerinde kirlilik yaratmaktadır. Düzce' de kurulmuş olan ve sanayi kuruluşlarının yapımı devam eden 1. ve 2. Organize Sanayi Bölgesinde Atıksu Arıtma Tesis bulunmamaktadır. Endüstriyel atıksu oluşumu bulunan fabrikaların atıksuları OSB içerisindeki kanalizasyon şebekesine verilmekte ve kanalizasyon şebekesi Düzce Belediyesi Merkezi Atıksu Arıtma Tesis (AAT) ile son bulmaktadır. Düzce Belediyesi Merkezi Atıksu Arıtma tesisinde arıtılan atıksular Melen nehrine deşarj edilmektedir.³¹

Düzce ili, coğrafi konumu, topografik yapısı ve evsel, endüstriyel ve trafik kaynaklı kirlilik unsurlarının bir arada bulunması nedeniyle çevre kirliliği açısından risk altındadır. Yerel rüzgârlar ve atmosferik stabilite bir bölgenin coğrafyasından etkilendiği için, bir şehrin topoğrafyası hava kalitesini doğrudan etkileyebilir. Düzce gibi dağ ve vadilerin birleştiği yerleşimlerde rüzgâr hızının düşük olması ve sıkça inversiyon olaylarının yaşanması, kirleticilerin yayılmasını zorlaştırarak hava kirliliğinin konsantrasyon seviyelerinin yükselmesine neden olmaktadır. Başlıca kirlilik kaynakları ise fosil yakıtların evsel ve endüstriyel kullanımının yanı sıra yoğun taşıt trafiğidir.³²

³⁰ Oğuz, Esin, Kahraman Oğuz, and Kurtuluş Öztürk. "Düzce bölgesi taşkın duyarlılık alanlarının belirlenmesi." *Geomatik* 7.3 (2022): 220-234.

³¹ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.37

³² Merve Bellikli, Düzce İlinde Ev Tozlarında Ölçülen Eser Element Düzeylerinin Ve Sağlık Risklerinin Belirlenmesi, Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Çevre Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2024, s. 34

Özellikle kış aylarında katı yakıt kullanımının artması, sanayi tesislerinin şehir içinde bulunması ve yoğun trafik, hava kalitesini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, Düzce'nin önemli bir ulaşım güzergahı üzerinde yer alması, şehirler arası trafiğin yoğunluğu da hava kirliliğini olumsuz yönde etkilemektedir.³³

Bu sorunların çözümü için aşağıdaki önlemler alınabilir:³⁴

Isınma: Katı yakıttan doğalgaza geçişin hızlandırılması, enerji verimliliği önlemlerinin yaygınlaştırılması.

Ulaşım: Toplu taşıma kullanımının teşvik edilmesi, özel araç kullanımının azaltılması için bisiklet yolları ve yaya alanlarının oluşturulması, trafik akışını düzenlemek için akıllı trafik sistemlerinin kullanılması, karayolu kenarlarına ağaçlandırma yapılması.

Sanayi: Sanayi tesislerinin şehir dışına taşınması veya emisyonlarını azaltacak teknolojilere yatırım yapmaları, sanayi bölgelerinin daha iyi planlanması.

Düzce'deki Hava kirliliği, coğrafi, meteorolojik ve insan kaynaklı faktörlerin bir araya gelmesi sonucu ortaya çıkan karmaşık bir problemdir. Bu sorunun çözümü için uzun vadeli ve kapsamlı bir yaklaşım benimsenmeli, tüm paydaşlar (devlet, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar) iş birliği içinde çalışmalıdır.

Düzce ili, iklim hassasiyetinin yüksek olduğu alanlarıyla çevresel riskler açısından kritik bir bölgedir. Bu alanlar, sıcak hava dalgalarının daha sık yaşandığı, yüzey sıcaklıklarının diğer bölgelere göre daha yüksek olduğu, ayrıca heyelan ve sel-taşkın riskinin bulunduğu bölgeler olarak tanımlanmıştır. Özellikle Düzce Ovası ve Efteni Gölü çevresi, bu risklerin yoğun olduğu alanlar arasında olup, Düzce-Akçakoca yol hattı boyunca devam etmektedir. İl genelinde iklim tehlikelerine duyarlılık bakımından %31,8'lik bir alan orta, %39,7'lik bir alan ise yüksek ve çok yüksek risk grubundadır. İl sınırları içindeki korunan alanların yaklaşık yarısı da bu yüksek ve orta hassasiyet derecesine sahip bölgelerdedir. İklim projeksiyonlarına göre, Düzce'nin %19,7'sinin 2040-2060 döneminde yüksek, %67,6'sının orta, %12,7'sinin ise düşük düzeyde iklimsel ekstremelere maruz kalması beklenmektedir. 2080-2100 periyodunda ise bu oranların sırasıyla %22,8 yüksek, %67,2 orta ve %5 düşük risk düzeyine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Özellikle Düzce Ovası ve Merkez İlçe, iklim değişikliği kaynaklı ekstrem hava olayları ve zorlaşan iklim koşulları nedeniyle çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalacaktır.³⁵

Efteni Gölü ve çevresinde birden fazla koruma statüsüne sahip alanlarda (yaban hayatı geliştirme sahası, tabiat parkı) mikro havza düzeyinde ekosistem restorasyonu çalışmaları yapılmalıdır. Burada tarımsal ormancılığa katkı sağlayan kavaklıkların yüksek su ihtiyacı, Efteni Gölü'nün küçülme veya kuruma tehlikesiyle karşı karşıya olması nedeniyle risk oluşturabilir. Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin bir arada yürütüldüğü alanlardaki yüksek su talebi, toprak ve su kalitesini olumsuz etkileyerek çevresel dengeyi bozabilir. Ancak, gıda üretimi ile arazi kullanımı arasındaki rekabet nedeniyle bu alanlarda yüksek uyum sağlanması zor olabilir. Bu nedenle Efteni

³³ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.23

³⁴ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.23

³⁵ Nermin Başaran, İklim Değişikliği ve Düzenleyici Ekosistem Hizmetleri İlişkisi: Düzce Kenti Örneği, Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı / Sürdürülebilir ve Akıllı Kentler Bilim Dalı, Doktora Tezi, 2024, s. 272

Gölü'nün mutlak koruma zonu ve tampon zonlarda, tarım alanlarına kademeli geçiş sağlanması önemlidir.³⁶

9- Merkezi Yönetim Üst Düzey Kararları

Merkezi yönetim üst düzey kararları, turizm politikalarının belirlenmesi, yasal düzenlemelerin yapılması, finansal destek sağlanması ve ulusal-uluslararası tanıtım gibi alanlarda merkezi hükümetin aldığı stratejik kararlardır. Bu kararlar, bölgesel ve yerel planlamalarla uyumlu bir şekilde uygulanarak kaynakların verimli kullanılması ve sürdürülebilir turizm gelişiminin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) tarafından hazırlanan “Düzce İli Turizm Strateji ve Eylem Planı”nda, Kalkınma Bakanlığı'nın Onuncu Kalkınma Planı'nda belirlediği turizm sektörüyle ilgili amaç ve hedeflere uyum sağlanmıştır. Bu plan kapsamında; sağlık, kongre, kış, kruvaziyer, golf ve kültür turizmine ilişkin altyapı eksikliklerinin tamamlanarak pazarın çeşitlendirilmesi ve alternatif turizm türlerinin gelişiminin desteklenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, turizm türlerinin bütüncül bir şekilde ele alınarak “Varış Noktası Yönetimi” kapsamında yeni projelerin hayata geçirilmesi planlanmıştır. Düzce, sanayi, tarım ve turizmin dengeli bir şekilde geliştiği bir bölge olarak planlanmıştır. Düzce gelişim odağı; Düzce, Kaynaşlı ve Yığılca'yı kapsamakta, çevreye duyarlı sanayi, tarım ve turizmin çeperlerde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Düzce-Bolu Gelişim Koridoru, Bolu Dağı'nın gününbirlik turizm ve lojistik odaklı gelişimiyle dikkat çekerken, Düzce-Akçakoca Gelişim Koridoru, ormanlık alan ve üniversitenin katkısıyla kuzeye doğru genişleme ve turizm faaliyetlerini artırmayı amaçlamaktadır. Düzce-Yığılca Gelişim Koridoru ise tarım, madencilik ve Yedigöller gibi doğal kaynaklı turizm aktiviteleriyle gelişme potansiyeline sahiptir. Bu planlar, Düzce'nin kuzey ve güney bölgeleri için mekânsal gelişme stratejilerini yönlendirmektedir.³⁷

Düzce ilindeki başlıca akarsular; Küçük Melen, Asar Suyu, Uğur Suyu, Aksu Deresi ve Büyük Melen çayıdır. Düzce ilinin Akçakoca ilçesinin kıyı kesimi dışında kalan alanda yer alan akarsuların tümü, Batı Karadeniz havzasının bir alt havzası olan Melen Havzasına, ya da başka adıyla Efteni Havzasına aittir. Melen Su Toplama Havzası İstanbul İline İçme suyu sağlayan Büyük Melen Projesi havzasını oluşturmaktadır. Akçakoca İlçesi hariç ilin tamamı Büyük Melen Projesi Havzası içerisinde kalmaktadır.³⁸

- Merkez ilçeye bağlı Gölormanı, Paşakonağı, Kuşaçması ve Ballica Köyleri ile Gölyaka ilçesine bağlı Hamamüstü ve Hacıyakup Köyleri mevkiinde yer almaktadır. 764 ha'lık alanı kapsamakta olup sedde içindeki göl alanı 158 ha'dır. Maksimum su kotu 977 ha, su taşkın alanı ise 3760 ha'dır. 14/02/1992 tarihinde “Su Kuşları Koruma ve Üretim Sahası” olarak 580 ha alanlı tesis edilmiş olup, 03/05/1995 tarihli Bakanlık kararı ile 750 ha'a genişletilmiştir. Son olarak Bakanlık emri gereğince saha üzerindeki sınır çalışması yenilenerek koordinatlar belirlenmiş, alanın 764 ha olarak düzeltilmesi 05/07/2005 tarihinde talep edilmiş ve Bakanlar Kurulunun 29.11.2005 tarih ve 2005/9729 sayılı kararı ile “Efteni Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası” olarak ilan edilmiştir. Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmeliğin 5. maddesine göre, av ve yaban hayvanlarının muhafazası ve göçmen türlerin göç yollarını güvence altına almak, yaşama ortamlarının korunduğu, geliştirildiği, yaşama ortamlarını iyileştirici tedbirlerin alındığı,

³⁶ Başaran, a.g.e., s. 272

³⁷ Düzce Turizm Strateji Ve Eylem Planı'nın Hazırlanması Düzce Turizm Strateji Ve Eylem Planı, 2014

³⁸ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.25

av ve yaban hayvanlarının barınma, beslenme ve uygun yaşama koşulları ile doğal peyzaja sahip alanlardan olduğu için tesis edilmiştir.³⁹

Korugöl, 16.01.2004 tarihinde Mesire Yeri olarak ilan edilmiştir. Bakanlık Makamı'nın 11.07.2011 tarihli olurları ile 21.95 ha büyüklüğündeki alan "Kurugöl Tabiat Parkı" olarak tescil edilmiştir. Tabiat Parkında artan ziyaretçi sayısı, alanın sınır revizyonu yapılarak alanın büyüklüğünün 30.78 ha çıkarılması ve isminden dolayı yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği için Bakanlık Makamı'nın 07.11.2021 tarihli olur'ları ile isim değişikliği yapılarak "Korugöl Tabiat Parkı" olarak ilan edilmiştir.⁴⁰

³⁹ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.26

⁴⁰ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.28

II- Turizm Potansiyeli Envanteri

Düzce, zengin doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip bir turizm potansiyeline sahiptir. Karadeniz'e kıyısı olan Akçakoca, plajları ve tarihi Ceneviz Kalesi ile dikkat çekerken, Efteni Gölü, Yedigöller Milli Parkı ve Güzeldere ile Samandere Şelaleleri gibi doğal güzellikler ekoturizm ve doğa sporları için idealdir. Konuralp Antik Kenti ve Konuralp Müzesi, bölgenin tarihî zenginliğini yansıtırken, rafting ve kano sporları için Melen Çayı öne çıkmaktadır. Ayrıca, yaylalar, arıcılık, organik tarım ve yöresel mutfak da alternatif turizm türleri için önemli fırsatlar sunmaktadır. Düzce'nin stratejik konumu ve ulaşım kolaylığı, bu potansiyeli daha da artırmaktadır.

1- İlin Doğal ve Tarihi Değerleri

Doğa turizmi, doğal çevreyle doğrudan etkileşimde bulunan turizmi tanımlayan geniş bir terimdir. Bu kavram, bir bölgenin flora ve faunasını kapsadığı gibi, insan tarafından değiştirilmiş çevreleri de içerebilir. Doğa turizmi, manzara, topoğrafya, su özellikleri, bitki örtüsü ve yaban hayatı gibi doğal kaynakların kullanımıyla doğrudan ilişkilidir ve genellikle gelişmemiş alanlarda faaliyet gösterir. Doğal cazibe ise, bu tür çevresel özelliklere dayanan cazibe unsurlarını ifade eder. Doğa turizmi aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir:⁴¹

1. Doğal Kaynaklar: Su, iklim, hava
2. Doğal Çevre: Dağlık alanlar, nehirler ve göller, doğal ormanlık alanlar
3. Tarıma Dayalı Çevre: Yoğun tarım, geleneksel karma tarım, monokültür ticari mahsuller, hayvancılık yapan göçebe topluluklar, odun çiftlikleri
4. Yaban Hayatı: Flora, kuşlar, kara memelileri ve sürüngenler
5. Yapılı Çevre: Bireysel binalar ve yapılar, köyler ve kasaba manzaraları, ulaşım altyapısı, yollar ve havaalanları
6. Özel Çevre
7. Parklar ve Koruma Alanları

Bugün, doğa temelli turizm; Avustralya, Kenya, Nepal ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde turizm endüstrisinin önemli ihracat kalemlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Ancak Türkiye'nin, özellikle doğa temelli turizm açısından büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen, bu kaynakları henüz tam anlamıyla tanımlayıp sınıflandıramamış olması, ülkenin bu alandaki tanıtım ve gelişim olanaklarını kısıtlamaktadır. Düzce ili de bu durumdan payını almaktadır.⁴² Batı Karadeniz'in eşsiz doğasına ev sahipliği yapan Düzce; şelaleleri, yaylaları, ormanları ve akarsuları ile doğa temelli turizmin gözde merkezlerinden biri olabilecek potansiyele sahiptir.

⁴¹ Balthazar, Abigail Gracia, et al. "Tourism Masterplan of Senduro District in Lumajang Regency." *Asia Tourism Forum*. 2016.

⁴² Alaeddinoglu, Faruk, and Ali Selcuk Can. "Identification and classification of nature-based tourism resources: Western Lake Van basin, Turkey." *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 19 (2011): 198-207.

Düzce, konumsal avantajlarının yanı sıra, çeşitli turizm türlerini bir arada barındıran bir destinasyon olarak dikkat çekmektedir. Doğal güzellikleriyle özellikle doğa tutkunlarının tercih ettiği bir bölge olan Düzce, farklı turizm aktiviteleri için zengin bir seçenek sunmaktadır.⁴³

1. Doğa Temelli turizm

Düzce ili, zengin doğal kaynakları sayesinde mağara turizmi, yayla turizmi, botanik turizmi ve kuş gözlemciliği gibi çeşitli turizm türlerine olanak sağlamaktadır.

• Mağara Turizmi

Mağara turizmi, turizm gelişimi açısından giderek daha önemli hale gelmekte ve bu nedenle turistler, doğal peyzaj özelliklerinden dolayı mağaraları ziyaret etmeye motive olmaktadır. Mağaralar, dünyanın farklı yerlerinden turistleri çekme potansiyeline sahip doğa ya da ekoturizm kapsamında değerlendirilmektedir. Bu doğal peyzajlar turistler için büyüleyici ve değerli bulunur. Mağaralar, karst sisteminin kilit unsurlarını oluşturur ve fiziksel çevrenin yüzey ve yeraltı dönüşüm süreçleri boyunca evrim geçirerek yaban hayatına ev sahipliği yapar. Turistler mağaraları genellikle rekreasyon, eğitim ve bazen de macera amacıyla ziyaret ederler. Mağaraları keşfeden insanlar genellikle pilli kafa lambaları ya da el fenerleri kullanır.⁴⁴ Düzce, turizm potansiyeli açısından mağaralarıyla öne çıkan bir şehirdir. Mağara turizmi kapsamında, turistik gezilere uygun olarak geliştirilebilecek birçok mağaraya ev sahipliği yapmaktadır. Ziyarete açık olan ve henüz turizme kazandırılmamış mağaralar, bölgenin bu alandaki zenginliğini ortaya koymaktadır.

Düzce’de turizm potansiyeli açısından mağaraların önemli bir yeri bulunmaktadır.⁴⁵ Bu durum, bölgenin doğal mirasının korunması ve turizme kazandırılması açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Düzce’nin mağaraları ile ilgili bazı bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1. Düzce İlinde Yer Alan Mağaralar

Akçakoca Fakıllı Mağarası	Akçakoca ilçesinin 8 km güneydoğusunda yer alır. Bulunduğu köyden ismini alan mağaranın toplam uzunluğu 1017 metre olup 350 metresi ziyarete açıktır.
Sarıkaya Mağarası	Düzce’nin Yığılca ilçesi Sarıkaya Köyü’nde yer alan mağaranın toplam uzunluğu 717 metredir. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı katkılarıyla turizme kazandırılmıştır.
Aksu Mağarası	Yığılca ilçesinin Aksu Köyü’nün karşısında Melen Çayı’nın güney yamacında yer alır. Toplam uzunluğu 896 metredir. İçerisinde yaz kış akan bir yeraltı deresi bulunur.
Çamlı Mağarası	Düzce Yığılca yolu üzerinde yer alan Çamlı Köyü’nün yakınındadır. Toplam uzunluğu 270 metredir.
Gökçe ağaç Mağarası	Yığılca ilçesine bağlı Gökçe ağaç Köyü’nde yer alan mağaranın girişi denizden 760 metre yüksektedir. Toplam uzunluğu 190 metredir.
Yağcılar Mağarası	Yığılca ilçesinin Yağcılar Köyü’nde yer alır. Toplam uzunluğu 151 metre olup aktif bir mağaradır.

Kaynak: Turgut, Fatih vd., a.g.e., s. 7

⁴³ Dağlı, Zülkif. "Nature Tourism and Mobile Applications: Düzce Province Example." *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi* 16.3 (2019): 553-566.

⁴⁴ Okonkwo, Emeka E., Ezekaka Afoma, and Igwemadu Martha. "Cave tourism and its implications to tourism development in Nigeria: a case study of Agu-Owuru cave in Ezeagu." *International Journal of Research in Tourism and Hospitality* 3.3 (2017): 16-24.

⁴⁵ Turgut, Fatih vd., Düzce İli’nin Turizm Potansiyeli ve Düzce’de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri. Uluslararası Su ve Çevre Kongresi- Bursa, Mayıs 2023.

- **Yayla turizmi**

Yayla turizmi, deniz, güneş ve kum üçlüsüne dayanan geleneksel kitle turizminden farklı olarak daha özgün motivasyonlarla şekillenen bir alternatif turizm türüdür. Yaz aylarının aşırı sıcaklarında insanların bulundukları yerlerden uzaklaşarak serin ve doğal bir ortam sunan yaylalara gitmesi, burada konaklayarak ihtiyaçlarını karşılaması yayla turizmi hareketini oluşturur. Bu turizm türü, doğal güzellikler, temiz hava ve sakin bir ortam arayışında olanlar için cazip bir seçenek sunar.⁴⁶

Düzce, yaylalarıyla zengin bir turizm potansiyeline sahiptir. İklimi, zengin su kaynakları, bitki örtüsü ve arazi yapısıyla doğa turizmi için uygun bir ortam sunmaktadır. Kardüz Yaylası'ndan başlayıp Abant'a kadar uzanan Düzce yaylaları, ardışık ve bütünsel bir yapı oluşturur. Yaylalar arasında trans yollarıyla sağlanan bağlantılar ve 5 ila 20 dakika arasında değişen kısa geçiş mesafeleri, kolay ulaşım imkânlarıyla dikkat çekmektedir. Düzce yaylaları, doğa yürüyüşü, dağ bisikleti, çadır kampı, karavan turizmi, foto safari, off-road ve atlı gezinti gibi ekoturizm faaliyetleri için birçok alternatif sunar. Ayrıca, yaylalar üzerinde yer alan göletler, olta balıkçılığı ve çadır kampı gibi etkinlikler için doğal ortamlar sağlamaktadır. Bu özellikler, Düzce'yi yayla turizmi açısından cazip bir destinasyon haline getirmektedir.

Kardüz Yaylası, Düzce'ye 48 km, ilçe merkezine 28 km mesafededir. Deniz seviyesinden yüksekliği 1830 m olan yaylanın alanı 180 hektardır. Kardüz Yaylası, Bakanlar Kurulu'nun 2013 yılında aldığı kararla "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" olarak ilan edilmiştir. Bolu Kartalkaya Kayak Merkezine uygun özellikte olan Kardüz Yaylası'nda kışın kış sporları yapmanın yanı sıra meraklıları için; jeep safari, foto safari, dağ bisikleti, trekking ve kampçılık aktiviteleri yapma olanakları bulunmaktadır.⁴⁷

Düzce'nin öne çıkan yaylaları arasında; Kardüz Yaylası, Kızık Yaylası, Derebalık Yaylası, Pürenli Yaylası, Hera Yaylası, Balıklı Yaylası, Sinekli Yaylası, Odayeri Yaylası, Kocayayla, Torkul Yaylası ve Göleti, Topuk Yaylası ve Göleti, Yörükler (Kaynaşlı) Yaylası, Sırık Yaylası, Sakarca Yaylası, Çiçekli Yaylası, Oflu (İkizler) Yaylası, Eğrelti (Altınköy) Yaylası, Bacaklı Yaylası (Yığılca), Kütüklü (Yeniyurt) Yaylası, Şimşirlik (Merkez) Yaylası ve Şehirli Yaylası bulunmaktadır.⁴⁸

⁴⁶ Bilici, Nilgün, and Zennübe Işık. "Bölgesel kalkınmada yayla turizmi: Rize ili örneği." *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 4.1 (2018): 1-21.

⁴⁷Düzce İl Kültür Turizm Müdürlüğü, <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-70734/karduz-yaylasi.html>

⁴⁸ <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/trans-yayla-turizmi>

Tablo 2. Düzce’de Yer Alan Yaylalar

Kardüz Yaylası	Düzce’nin Gölyaka ilçesinde bulunur. Denizden yüksekliği 1830 metre olan yayla kış turizmine aday durumundadır.
Topuk Yaylası	Düzce İli Kaynaşlı ilçesi Bıçkıyanı Köyü Mevkiinde bulunan Topuk Yaylası ve Göleti Rakımı 1300 m olan yaylada bisiklet, çadır kampı, trekking yapılmaktadır. Ayrıca yaylada, Fenerbahçe Spor Kulübü’ne ait tesisler yer almaktadır.
Koca Yayla	Düzce Kaynaşlı ilçesinde bulunmaktadır. Yayla hız ve gösteri amaçlı parkurları ile Off-Road yarışlarına ev sahipliği yapar. Yemyeşil doğası ile de kamp, trekking, foto safari yapılmaktadır.
Pürenli Yaylası	Düzce ili Gölyaka İlçesinde yer alan yayla Efteni Gölü, Samandere Şelalesi yolunda kalır. Su sesi ve kuş sesleri yaylanın en güzel yanıdır. Ayrıca yaylada geleneksel şenlikler yapılmaktadır.
Sakarca-Kütüklü Sinekli Yaylaları	Yaylalar, Abant Gölü Milli Parkı’nın kuzeyinde Bolu ile Düzce sınır arasında Kızılkaya Tepesinin etrafında yer alırlar. Eşsiz doğal güzelliklere sahip bu yaylalarda trekking, foto safari yapılmaktadır.
Hira Yaylası	Düzce Aktarlı Köyü sınırları içerisinde yer alır. 1500 metre rakımı olan yaylada piknik, çadır kampı, foto-safari, doğa yürüyüşü, dağcılık, çim kayağı, dağ bisikleti, atlı gezinti gibi aktiviteler yapmak mümkündür.

Kaynak: Kaynak: Turgut, Fatih vd., a.g.e., s. 8

• Botanik turizmi

Botanik turizmi (bitki gözlemciliği), batı dünyasında doğaya zarar vermeyen en yaygın açık hava rekreasyon faaliyetlerinden biri haline gelmiştir. Özellikle son elli yılda, bitki gözlemcilerinin sayısında önemli bir artış gözlemlenmiştir.⁴⁹

Bitkiler, çeşitli turizm etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği botanik turizmine olanak sağlamaktadır. Örneğin, Japonya’daki kiraz çiçeği festivalleri, Bulgaristan’daki gül festivali, Hollanda’daki lale festivali ve Kanada’daki akçaağaç şurubu festivalleri botanik turizmi kapsamında yer alan etkinliklerden bazılarıdır.⁵⁰

Türkiye, ekstrem yükseklik farklılıkları, derin vadi sistemleri, kayalık yamaçlar ve hem yatay hem de dikey yönde değişen ekosistemler sayesinde, Avrasya boyunca farklı türlerin önemli bir yayılış alanıdır. Türkiye yaklaşık olarak 10000 bitki türü ile ılıman iklim kuşağının en önemli bitki alanlarından biri olarak bilinir. Bu bitki çeşitliliğinin yaklaşık dörtte biri endemiktir. Türkiye bu zengin flora yapısının yanında; yaşlı orman alanları, otlak alanlar, çalılıklar, sulak alanlar, turbalıklar, kumul alanları bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye’de ekoturizme yönelik aktiviteleri ön plana çıkarırken, “Botanik Turizmi”ni de ana başlıklardan biri olarak değerlendirmektedir.⁵¹

Düzce ili, bitkisel kare (grid) sistemine göre A3 karesinde yer almakta olup, genellikle Kuzeybatı Karadeniz Bölgesine özgü Euro-Siberian (Avrupa-Sibiry) flora alanı ile Akdeniz flora alanının etkisi altındadır. Düzce’nin florası, Euxine (Orta Batı Karadeniz) ve Xero-Euxine (Kurak Batı Karadeniz) geçiş bölgelerinde yer alır. Güneydoğusunda, Beyköy ve Uğur Köyü’nden başlayıp

⁴⁹ Sayılan, Hasan. "Endemik bir bitki türü olan Muş Lalesi’nin (Tulipa sintenisii Baker) botanik turizmi (bitki gözlemciliği) amaçlı değerlendirilmesi." *Ulusal Coğrafya Sempozyumu* 4.2 (2008): 473-474.

⁵⁰ Zang, Yaqiong, et al. "Effects of climate change on the season of botanical tourism: a case study in Beijing." *Advances in Meteorology* 2020.1 (2020): 8527860.

⁵¹

Abant Gölü ve dağlarına kadar uzanan Samandere Vadisi boyunca Avrupa-Sibirya flora alanına özgü türler yaygındır. Bu özellik, bölgenin biyolojik çeşitliliğini ve zengin ekosistemlerini ortaya koymaktadır. Düzce'nin güneyi ile Batı Karadeniz Bölgesi arasında, Sakarya Nehri'nin kolu Mudurnu Çayı ve Elmacık Dağı'nın kuzeyi, Efteni Gölü'nden doğan Melen Çayı'nın Karadeniz'in sıcak ve nemli etkisini iç bölgelere taşıması nedeniyle lokal Akdeniz ikliminden kaynaklanan Batı Ege etkisi altındadır. Düzce'de İç Anadolu etkisi sınırlıdır, ancak Akçakoca ile Düzce arasındaki Kaplandede Dağı tamamen Euro-Siberian flora alanı etkisindeyken, bu dağın Karadeniz'e bakan kuzey yamaçları Batı Ege etkisini taşımaktadır. Bölgedeki bitki geçiş noktaları ve zengin floraya sahip alanlar, Elmacık Dağı, Efteni Gölü, Kaplandede Dağı, Karanlık Dere Vadisi ve Uğur Suyu Vadisi gibi nadir ve önemli bitki habitatlarını barındırmaktadır.^{52 53}

Düzce yöresinde bazı yabancı bitkilerin farklı etnobotanik kullanımları olduğu bilinmektedir. Necmi Aksoy ve arkadaşları tarafından yapılan çalışma Düzce ilinde yayılış gösteren yabancı bitkiler arasından tıbbi değere sahip olanları ve yemeklik olarak kullanılanları tespit etmeyi amaçlamıştır." Düzce İli Biyolojik Çeşitlilik ve Tür İzleme Projesi" kapsamında, Düzce ilinde toplam 1253 takson belirlenmiştir. Bu çalışmada, Düzce'de yayılış gösteren 80 familya, 240 cins ve 315 taksona ait tıbbi ve gıda değeriyle ilgili bilgiler çeşitli kaynaklardan derlenmiştir.⁵⁴

Düzce ovasında; kavak, söğüt, çınar toplulukları yamaçlara doğru kestane, meşe, ardıç, ıhlamur kızılgağaç, gürgen gibi geni yapraklı ağaçlarla birlikte kayın, göknar gibi ağaçlardan meydana gelen ormanlar 1400 m'ye kadar yükselir. Bu yükseklikten itibaren göknar ve sarıçam gibi iğne yapraklı ağaçlardan meydana gelen orman örtüsü 1800 metreye kadar çıkar. Bu yükseltiden sonra alpinik zon olan çayırlarla kaplı step alanlar yer alır.⁵⁵

Düzce Orman İşletme Müdürlüğü, 1939 yılında kurulmuştur. İl genelinde toplam 242.340 hektar alan bulunmakta olup, bunun %51'ine denk gelen 122.712 hektarlık kısmı ormanlık alanlardan oluşmaktadır. Ormanlarda başta kayın olmak üzere; gürgen, kestane, çınar, meşe, ıhlamur, dişbudak, titrek kavak ve söğüt gibi yapraklı türler bulunur. Yaklaşık 600 m rakımdan sonra iğne yapraklı ağaç türleri görülmeye başlar. Göknar, sarıçam, karaçam, sahilçamı ormanlarda görülen iğne yapraklı ağaçlardandır.⁵⁶ Özellikle kestane ağaçları, kuzey yamaçlardaki ormanlarda yoğun olarak yayılış göstermektedir. Bu ağaçlar, yöre halkı için önemli bir gelir kaynağı sağlamaktadır; kestanenin hem meyvesi hem de balı, ekonomik olarak değerlendirilmektedir. Melen, Cumaova ve Konuralp şeflikleri, kestane ağırlıklı karışık ormanlara sahip bölgeler arasında yer almaktadır.⁵⁷

Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü, 9. Bölge Müdürlüğü ve Düzce Şube Müdürlüğü tarafından yürütülen Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında hazırlanan sonuç raporunda, Düzce'deki biyolojik çeşitlilikle ilgili önemli veriler elde edilmiştir. Arazi çalışmaları ve literatür taraması sonucunda, Düzce'de 109 familyaya ait 1294 flora türü tespit edilmiştir.

⁵² Necmi Aksoy vd. Düzce İli Halk Kültüründe Tıbbi ve Yemeklik Olarak Kullanılan Bitkiler, Yaşayanlar, İsmail, ed. *Düzce'de tarih kültür ve sanat*. Gaye Kitabevi, 2017.

⁵³ <https://düzce.ktb.gov.tr/TR-236623/bitki-gozlemciligi.html>

⁵⁴ Necmi Aksoy vd., Necmi Aksoy vd. Düzce İli Botanik Tarihi Araştırmaları, Yaşayanlar, İsmail, ed. *Düzce'de tarih kültür ve sanat*. Gaye Kitabevi, 2017.

⁵⁵ Beşir Yüksel, vd., Düzce Yöresinin Yenilebilir Mantarları, I. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyum, Trabzon, volume: 1, 2007, s. 1

⁵⁶ Değermenci, Ahmet Salih. "Düzce ili karasal karbon kapasitesinin belirlenmesi." *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi* 11.1 (2023): 99-110.

⁵⁷ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.76

Düzce’de tespit edilen endemik bitki türleri arasında dikkat çekici çeşitlilik bulunmaktadır. Kumul, maki, dere, kaya, orman ve alpin vejetasyon alanlarında 66 endemik ve 14 nadir bitki türü kayıt altına alınmıştır. Bu türlerden 12’si, Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı’nda” tehlike altında” (CR) olarak değerlendirilmiştir. Düzce’deki endemizm oranı ise %5,1 ile %5,5 arasında değişmektedir.

Tehlike altında olan türlerden bazıları şunlardır:

Anadolu Aklar Otu (*Lythrum anatolicum*): Efteni Gölü çevresinde bulunur.

Düzce Peleminir Otu (*Cephalaria duzceensis*): Emeksiz ve Aksu Deresi Havzası’nda tespit edilmiştir.

Düzce Peygamber Çiçeği (*Centaurea yaltirikii*): Güzeldere Şelalesi ve Emeksiz Havzası’nda bulunur.

Düzce’nin biyolojik çeşitliliği, doğa turizmi ve koruma çalışmalarını entegre ederek sürdürülebilir turizmi destekleyecek önemli bir potansiyele sahiptir. İlde yer alan; Elmacık Dağı, Efteni Gölü, Kaplan Dede Dağı, Karanlık Dere Vadisi ve Uğur Suyu Vadisi, zengin flora, nadir bitki türleri ve değerli ekosistemlere ev sahipliği yapmaktadır. Bu alanlar, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemi ve ekoturizm gibi aktiviteler için ideal ortamlar sunarken, bölgenin biyolojik çeşitliliğinin korunması gerekliliğini de vurgulamaktadır. Düzce’nin bu özellikleri hem çevresel hem de turistik açıdan dikkat çekici bir bölge olarak öne çıkmasını sağlamaktadır.⁵⁸

Kuş Gözlemciliği Turizmi

Belli bir coğrafyada yaşayan hayvan topluluğuna fauna denir. Türkiye, farklı hayvan türleri ve yaşam alanları bakımından büyük bir çeşitliliğe sahiptir. Avrupa’da yaklaşık 60 bin civarında hayvan türü bulunduğu bilinmektedir. Türkiye’de ise bu rakamın 40 bin civarında olduğu tahmin edilmekle birlikte, bazı bilim insanlarına göre bu sayı 60-80 bin arasında değişmektedir. Türkiye, hâlâ bozulmamış ve doğal yapısını koruyan arazi parçalarına sahip olmasıyla da dikkat çekmektedir.⁵⁹

Düzce alansal olarak küçük bir il olmasına rağmen ülkemizde varlığı bilinen yırtıcı memeli türlerin çoğuna (%56) yaşam alanı oluşturmaktadır. İçinde bulunduğu Batı Karadeniz bölgesindeki tüm yırtıcı memeli türleri barındırmaktadır. Bunun en önemli etkisi tipik bölge habitatlarını içermesi ve bölgedeki Yenice ormanları, Küre dağları, Ilgaz dağları gibi büyük yaşam alanlarına ekolojik koridorlarıyla bağlı olmasıdır.⁶⁰

Yapılan araştırmalar sonucunda, Düzce’de tespit edilen memeliler, çift yaşamlılar, sürüngenler, iç su balıkları ve kuşlar hakkında aşağıdaki verilere ulaşılmıştır⁶¹:

⁵⁸ Taner Kömür, Muammer Mesci, Düzce’de Spor Turizmi, İçinde “Düzce’de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023.”

⁵⁹ Kurnaz, Alper, and Tarih Eren Babür. "Flora-Fauna Ve Endemik Türlerin Ekoturizm Ürünü Olarak Kullanılması: Datça Yöresi Örneği." *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)* 7.2 (2018): 410-419.

⁶⁰ Keten, Akif. "Düzce ilinde yırtıcı memeli türlerin zamansal ve mekânsal dağılımı." *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 16.2 (2016): 566-574.

⁶¹ T.C. Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu, s.64

Memeliler: Düzce genelinde tespit edilen memeli türlerinin sayısı 54'tür. IUCN'ye göre bu türlerden ikisi NT (Tehdit altına girebilir) kategorisindedir: *Miniopterus schreibersii* (Uzun kanatlı yarasa) ve *Lutra lutra* (Su samuru).

Çift Yaşamlılar: Düzce'de tespit edilen çift yaşamlı tür sayısı 7'dir. Bu türler arasında, *Ommatotriton ophryticus* (Kuzey Şeritli Semender), IUCN 2014 Kırmızı Listesi'ne göre NT (Tehlikeye açık) kategorisinde yer almaktadır.

Sürüngenler: Düzce'de tespit edilen sürüngen türlerinin sayısı 17'dir.

İç Su Balıkları: Düzce'de tespit edilen iç su balığı türlerinin sayısı 24'tür.

Kuşlar: Düzce genelinde tespit edilen kuş türlerinin sayısı 180'dir.

Omurgasız Hayvanlar: Düzce'de omurgasız hayvan türlerinin sayısı 782'dir.

Kuş gözlemciliği; eko-turizmi, doğal çevreyi ve yerel bölgenin kültürel değerlerini korumaya yardımcı olan, toplumları geliştiren ve dikkate değer ekonomik faydalar sağlayan, son derece sorumlu ve eğitici bir doğa turizmi türüdür. Kuşlar her yerde görülebilir, ancak özellikle doğa rezervlerinde ve milli parklarda birçok türüyle bulunurlar.⁶² Düzce ili, sahip olduğu ormanlar ve sulak alanlar sayesinde başta kuşlar olmak üzere yaban hayatı için önemli bir barınma alanı sağlamaktadır.⁶³ Efteni Gölü ve çevresi, zengin bitki örtüsü ve su kaynaklarıyla göçmen kuşların göç yolu üzerinde yer alan önemli ve nadir merkezlerden biridir. Göl ve çevresi içinde sazlıklar, açık su yüzeyleri, bataklıklar ve çamur düzlükleri gibi farklı ekolojik özelliklere sahip habitatlar bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, başta su kuşları olmak üzere birçok farklı türün barınmasını sağlamaktadır. Göl çevresindeki en dikkat çekici fauna elemanlarını su kuşları oluşturur. Leylekler, yaban ördekleri, tepeli beyaz balıkçılar, angıt, sakarmeke ve kuğular, gölün sıkça görülen ve dikkat çeken sakinlerindendir.⁶⁴

- **Kanyon turizmi**

Yeni bir turizm şekli olarak jeoturizm, doğada ender bulunan, görsel güzelliği olan yer şekli ve yapılarına dayalı bir turizm aktivitesidir. Kanyon turizmi de jeo turizm faaliyetleri içinde yer almaktadır.⁶⁵ Düzce ilinde kanyon turizmine konu olabilecek alanlar şunlardır;

- Kuru Göl Kanyonu: Düzce'nin Akçakoca ilçesine bağlı Kurugöl Köyü'nde yer alan Kurugöl Kanyonu, ilçe merkezine sadece 14 km mesafededir. Bu doğal güzellik, kolay ve zorlu parkurlardan oluşan akarsu kenarı yürüyüş rotasıyla doğa ve macera tutkunları için kaçırılmayacak bir destinasyondur. Kanyon, yemyeşil doğasıyla ziyaretçilerine görsel bir şölen sunarken, trekking, foto-safari ve kaya tırmanışı gibi aktiviteler için de ideal bir ortam sağlamaktadır.⁶⁶

⁶² Nguyen, Lan Hung Son, Dung Le Trung, and Thanh Van Nguyen. "Developing bird watching ecotourism combined with education and natural conservation." *VNU Journal of science: Earth and environmental sciences* 27.2 (2011).

⁶³ Özkan, Leyla, and Akif Ketten. "Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesi Kuşları ve Diğer Yaban Hayatı Elemanları." *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi* 16.1 (2020): 62-72.

⁶⁴ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-209332/kus-gozlemciligi.html>

⁶⁵ İbret, B. ÜNAL, and E. M. İ. N. Cansız. "Kanyon Turizmi Ve Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi Gereken Bir Yöre: Küre Ersizlerdere-Karacehennem Kanyonu." *Marmara Coğrafya Dergisi* 34 (2016): 107-117.

⁶⁶ <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecek-yer/kurugol-kanyonu>

- Yılançatı Kanyonu: Yığılca ilçesinin Karakaş ve Hoca köyleri sınırlarında yer alan kanyon, il merkezine 55 km mesafededir. Bölge, Yedigöller Milli Parkı ulaşım yolu güzergahında bulunduğundan, bu güzergahı kullanan ziyaretçiler için kolay erişilebilir bir konumdadır. Kanyon, çevresindeki ormanlık alan; göknar, kayın, karaçam ve meşe ağaçlarıyla çevrili doğal bir cennet sunar. Bölgeyi süsleyen irili ufaklı gölcükler, şelaleler, berrak akan sular ve zengin bitki örtüsü hem görsel hem de ekolojik açıdan dikkat çekicidir. Ziyaretçiler için kanyonda birçok farklı aktivite imkânı bulunmaktadır. Doğa yürüyüşleri, foto safari, gününbirlik piknik, olta balıkçılığı, kanyon tırmanışı ve bisiklet gezisi gibi etkinlikler, bölgeyi doğaseverler için cazip bir destinasyon haline getirmektedir.⁶⁷

- **Göl turizmi**

Turizmde su kaynaklarına olan ilgi, sadece denizlerle sınırlı kalmamış, göllere de yönelmiştir. Göller, denizler gibi; yüzmeye, amatör balıkçılık, su kayağı, yelken, sörf ve kano gibi su sporlarına dayalı rekreasyonel etkinlikler için uygun ortamlar sunmaktadır. Bunun yanı sıra, göllerin çevresindeki nispeten seyrek nüfuslu ve sakin ortamlar, kıyı turizminin kalabalığından kaçanlara kırsal turizm ve ekoturizm olanakları sağlamaktadır. Göl turizmi, deniz kıyılarında yaygınlaşan kitle turizminin aksine, bireysel ya da küçük gruplar halinde gerçekleştirilebilmektedir. Göllerin turizm açısından sunduğu en önemli zenginliklerden biri, flora ve faunayı su ortamıyla bir arada sunma kapasitesidir. Bu özellik, gölleri yalnızca su sporları değil, çevreyle iç içe birçok farklı aktivite için de cazip kılmaktadır. Nitekim göller, su sporlarının yanı sıra piknik, kamp, avcılık, doğa yürüyüşleri, bisiklet sürme, fotoğrafçılık ve manzara izleme gibi çevresel aktivitelerin yoğun olarak tercih edildiği alanlardır. Bu çeşitlilik, göl turizmini doğa ve huzur arayışında olanlar için özel bir cazibe merkezi haline getirmektedir.⁶⁸ Düzce ilinin doğal güzellikleri arasında göller de önemli bir yer tutmaktadır. Düzce ilinde turizme konu olan göller şunlardır.

Düzce'nin doğal güzellikleri arasında göller, turizm açısından önemli bir yer tutmaktadır. Zengin biyoçeşitliliği ile kuş gözlemciliği için ideal bir alan olan Efteni Gölü, ormanlarla çevrili sakin atmosferiyle Topuk Göleti, doğa yürüyüşleri ve manzara fotoğrafçılığı için tercih edilen Torkul Göleti ve piknik alanlarıyla öne çıkan Çamlıpınar Göleti, Düzce'nin öne çıkan doğal değerlerindendir. Ayrıca, su sporları ve amatör balıkçılık imkânı sunan Hasanlar Baraj Gölü ve keşfedilmeyi bekleyen huzurlu bir alan olan Kuru Göl, bölgenin turizm potansiyelini artıran diğer doğal kaynaklardır. Bu göller, Düzce'ye ekoturizm ve kırsal turizm için eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

Efteni Gölü

Gölyaka ilçe sınırları içerisinde yer alan Efteni Gölü'nün yüzey alanı 1,69 km² (169 ha)'dır. Sığ alan göl alanında özellikle taşkın dönemlerinde önemli değişim meydana gelmektedir. Efteni Gölü Kara Avcılığı Kanunu ve Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği çerçevesinde Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ve Sulak Alan statüsündedir. Denizden yüksekliği 115 m, derinliği 1,5 m civarındadır. Gölün fazla olan suları kuzeydeki göl ayağı ile Büyük Melen Çayı'na ulaşarak bu akarsu tarafından Karadeniz'e boşalmaktadır. İstanbul'a içme suyu sağlamak amacıyla yapılan Melen Barajı ile gölün fazla suları değerlendirilecektir. Sulak alan olarak tescil edilen saha 8314 ha'dır. Orman Bakanlığı tarafından Efteni Gölü 24. 02. 1992 tarihinde "Su Kuşları Koruma ve Üretim Sahası" adıyla koruma altına alınmıştır. Gölün su ile kaplı alanını büyütmek için 1992 yılında kuzey ve batı

⁶⁷ <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/turizmaktiviteleri/yilancati-kanyonu-tabiati-parki>

⁶⁸ Akpınar, Erdal, and Gülpınar Akbulut. "HAFİK GÖLÜ VE YAKIN ÇEVRESİNİN TURİZM OLANAKLARI." *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9.1 (2007): 1-24.

kesimlerinde toprak seddi yapılarak sahanın sınırları oluşturulmuştur.⁶⁹ Aşağıda flora ve fauna hakkında bilgiler yer almaktadır.⁷⁰

Flora (Bitki) Varlığı: Yapılan çalışmalarda otsu ve odunsu olmak üzere; sucul, yarısucul ve karasal 105 tür tespit edilmiştir. Bunlardan *Lythrum anatolicum* (Leblebici&Secmen), *Verbascum bithynicum* (Boiss.) ve *Campanula lyrata* (Lam.) tespit edilen endemik türlerdir.

Fauna (Hayvan) Varlığı: Kuş tür (Aves) sayısı 175 olup, 123 adet kuş türü Dünya Doğayı Koruma Birliği'nin (IUCN) Kırmızı Listesine göre tehlike altındadır. Ayrıca, 11 balık türü (*Actinopterygii*), 2 çift yaşamlı tür (*Amphibia*), 6 sürüngen türü (*Reptilia*), 9 memeli türü (*Mammalia*), 14 omurgasız türü (*Invertebrata*) bulunduğu tespit edilmiştir. Göl içerisinde ve çevresinde görülebilecek kuş türleri; Sakar meke, beyaz leylek, kara leylek, beyaz balıkçıl kuşu, angit, pasbas patka, karabaş patka, dikkuyruk, orman kartalı, çakır kuşu, kırmızı doğan vb.

Göldeki başlıca balık türleri ise; çapak balığı, turna balığı, kadıncık, tatlı su kefali, kızıl göz balığı, yeşil sazan, yayın balığı, tatlı su levreğidir.

Korugöl

Merkez ilçe ve Kaynaşlı ilçesi sınırlarında yer almaktadır. Etrafında orman ağaçlandırma sahası olup ibreli ağaç dikilmiştir. Yörenin tabii ağaçları; kayın, meşe ve gürgen vb. yapraklı ağaçlar alt tabakayı oluşturmaktadır. Düzce merkeze 14 km (son 4 km Stabilize), TEM Düzce çıkışına 23 km (son 4 km Stabilize), TEM Kaynaşlı çıkışına 7 km (son 4 km Stabilize)'dir. Ayrıca kuzey doğunda gelen küçük bir derenin kuzey batı kesiminin sedde ile kapatılması sonucu kayın, meşe ve gürgen vs. yapraklı ağaçların arasında 4,87 ha'lık gölet mevcuttur. Turistik açıdan yapılabilecek aktiviteler ise yürüyüş, kampçılık, bisiklet binme, olta balıkçılığı ve foto safaridir.

Şelale Turizmi

Son yıllarda ülkemizde alternatif turizm faaliyetlerinin ön plana çıkmasıyla birlikte doğal oluşumlar giderek daha fazla ilgi görmeye başlamıştır. Bu doğal oluşumlar arasında şelaleler, turistler tarafından yoğun şekilde tercih edilmekte ve bulundukları bölgelere ekonomik açıdan önemli katkılar sağlamaktadır. ⁷¹ Şelaleler, doğal ortamlar içinde cazibesi yüksek çekim noktalarından biridir ve bulundukları çevrenin özellikleri, turizm potansiyellerini belirlemede büyük rol oynar. Şelalelerin büyük yerleşim merkezlerine yakınlığı, ulaşım kolaylığı, konaklama ve kamp yapma imkânları, piknik, bisiklet, doğa yürüyüşü gibi rekreasyonel aktivitelerin gerçekleştirilebilmesi gibi faktörler, bu alanların gelişiminde ve turizm açısından aktif bir destinasyon haline gelmesinde önemli bir etkidir.⁷²

Düzce ilinin güney sınırını oluşturan Aksu ve Uğursuyu Havzaları, sahip oldukları doğal ve kültürel kaynaklarla önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Uğursuyu Havzası'nın Abant Tabiat Parkı ile bağlantılı olması ve kuzeydoğu bölümünün doğrudan Bolu Dağı'na uzanması, bölgenin erişilebilirliğini ve cazibesini artırmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin ilk tabiat anıtı olan Samandere Şelalesi'nin bu havzada yer alması, ekoturizm potansiyelini daha da öne çıkarmaktadır. Her iki

⁶⁹ Kocak, a.g.e., 155

⁷⁰ Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu, s.26

⁷¹ Atayeter, Yıldırım, Onur Yayla, and Uğur Tozkoparan. "Şelaleler, Türkiye'nin Şelalelerine Yeni Bir Örnek Tekke (Çorçol) Şelalesi ve Turizm Potansiyeli (Gümüşhane)." *Doğu Coğrafya Dergisi* 24.42 (2019): 103-122.

⁷² Zeybek, Halil İbrahim, Faruk Aylar, and Hasan Dinçer. "Değirmendere şelalesi (Ulus/Bartın), doğal ortam özellikleri ve turizm potansiyeli." *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 24.1 (2020): 333-357.

havza içinde bulunan; şelaleler, alabalık tesisleri, Efteni sulak alanı ve kaplıcası, Kafkas ve Karadeniz kültürüne ait izlerin görülebildiği mekânlar, festivaller ve yayla şenlikleri, bölgenin doğal ve kültürel değerlerini zenginleştiren unsurlar arasında yer almaktadır.⁷³ Düzce'de doğa turizmine konu olan diğer şelaleler arasında Güzeldere Şelalesi, Aydınpınar Şelalesi, Aktaş Şelalesi, Yoğunpelit Mengen Şelalesi ve Harmankaya Şelalesi yer almaktadır. Bu şelaleler, doğal güzellikleri ve sundukları rekreasyonel olanaklarla bölgenin turizm potansiyelini artıran önemli cazibe merkezleridir.

Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı

Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı Gölyaka ilçesi sınırları içerisinde, 22.76 ha alan içinde Düzce'ye 18, Gölyaka'ya 11 km mesafedeki Gölyaka-Güzeldere köyündedir ve rakımı 630 m'dir. Mesire yeri olarak 28.12.1993 yılında, Tabiat Parkı olarak 11.07.2011 yılında tescil edilmiştir. Güzeldere Şelalesi, doğal peyzaj bitki örtüsü, piknik alanları, düzenlenmiş orman içi dinlenme yerleri ve yürüyüş parkurları ile bölgenin önemli doğal değerlerindendir. Güzeldere köyünden geçen Bıçkı Deresi üzerinde bulunan şelale 120 m yükseklikten dökülen suyun doğal coşkusu dev kayın ve gürge ağaçlarıyla bütünleştirilerek muazzam bir görüntü arz etmektedir.⁷⁴

1. Macera ve Spor Turizmi

Doğa ve macera etkinliklerine katılan bireylerin temel motivasyonu, karşılaştıkları olumsuz durumlardan uzaklaşarak dinlenmek, doğayı keşfetmek ve merak duygusuyla hareket etmektir. Doğa sporları, insan etkisinin en az olduğu doğal alanlarda yapılan sporlar olarak tanımlanmıştır. Bu sporlar, günümüz insanının doğayla iç içe olma, yeni deneyimler kazanma, macera yaşama ve serbest zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirme ihtiyaçlarını karşılayan önemli bir alan olarak öne çıkmaktadır. Aynı zamanda, doğa sporları doğayı daha iyi anlamayı ve onunla uyum içinde olmayı gerektirir. Doğa sporlarını gerçekleştirildiği alana göre üç kategoride sınıflandırmıştır: hava sporları, su sporları ve kara sporları. Bu sınıflama, doğa sporlarının geniş bir yelpazeye yayılan dinamik yapısını ortaya koymaktadır.⁷⁵

Düzce, doğa sporları ve macera tutkunları için geniş bir yelpazede olanaklar sunmaktadır. İlde hava sporlarından su sporlarına, dağcılıktan av turizmine kadar birçok aktivite gerçekleştirmek mümkündür. Öne çıkan spor ve turizm faaliyetleri ile bu aktivitelerin yapılabileceği alanlar şu şekilde sıralanabilir: ⁷⁶

⁷³ UZUN, Osman, and Pınar GÜLTEKİN. "Düzce Uğursuyu ve Aksu Havzaları Ekoturizm Potansiyeli Ve Bazı Arazi Kullanım Kararları Arasındaki Etkileşimler." Peyzaj Mimarlığı 4. Kongresi 21-24 Ekim 2010 Kuşadası

⁷⁴ Düzce İl Kültür Turizm Müdürlüğü, <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-208763/guzeldere-selalesi-tabiati-parki.html>

⁷⁵ Avşar, Reyhan, and Pınar Güzel Gürbüz. "Doğa sporu katılımcılarının macera davranışı arama, merak ve keşfetme ile psikolojik iyi oluş düzeylerinin incelenmesi." *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi* 7.1 (2024): 16-27.

⁷⁶ Kömür ve Mesci, a.g.e., s. 263

Tablo 3. Düzce’de Mevcut Spor Turizmi Alanları

Spor Türü	Bölge
Rafting	Cumayeri, Dokuz değirmen Köyü
Yelken	Akçakoca
Kano	Akçakoca ve Cumayeri
Olta Balıkçılığı	Akçakoca, Gölyaka ve Kaynaşlı
Paddle Bord	Gölyaka ve Kaynaşlı
Dalış	Akçakoca
Dağ ve Doğa Yürüyüşü	Düzce Merkez ve İlçeleri
Çadır Kampı	Düzce Merkez ve İlçeleri
Karavan Kampı	Düzce ve Akçakoca
Kuş Gözlemciliği	Gölyaka
Bitki Gözlemciliği	Gölyaka
Foto Safari	Düzce Merkez ve İlçeleri
Motocross	Kaynaşlı
Off-Road	Düzce
Bisiklet Sporlu	Düzce Merkez ve İlçeleri
Hava Sporları	Gölyaka-Kültürpark
Av Turizmi	Altınçay, Deredibi, Gölyaka, Melen, Cumayeri, Kaynaşlı, Fındıklı Aksu, Yığılca Avlakları

Kaynak: Kömür ve Mesci, a.g.e., s. 264

Düzce, su kaynaklarının zenginliğiyle ön plana çıkan, doğduğu bölgeden Karadeniz’e dökülen akarsularıyla su potansiyeli yüksek bir doğa harikasıdır. Su kaynaklarının bolluğu, Düzce’yi su sporları için ideal bir destinasyon hâline getirmektedir. Düzce, ziyaretçilerine rafting, kano, yelken, sörf, yüzme, sualtı dalış, flyboard, su jeti ve olta balıkçılığı gibi geniş bir yelpazede su sporları alternatifi sunmaktadır.⁷⁷

Düzce’nin Cumayeri ilçesinde yer alan Büyük Melen Nehri, rafting tutkunlarının vazgeçilmez adresidir. 13 kilometrelik parkurıyla Türkiye’nin en büyük ikinci rafting alanı olan Melen Nehri, yılın her dönemi ziyaretçilere hizmet vermekte ve aynı zamanda kano sporuna da ev sahipliği yapmaktadır.

Akçakoca, deniz-kum-güneş üçlüsünün yanı sıra doğa turizmi ve su sporlarıyla da adından söz ettirmektedir. Burada; dalış, yelken, sörf ve olta balıkçılığı gibi birçok aktivite gerçekleştirilmektedir. Yelken sporları, özellikle son yıllarda düzenlenen yarışmalarla daha da popüler hâle gelmiştir. Akçakoca denizinin geniş sualtı dalış alanları, dalış severler için büyük bir cazibe merkezidir. 2009 yılında, dalış turizmini desteklemek amacıyla C-47 tipi bir uçak, Kalkın Köyü sahiline 1.8 deniz mili mesafede ve 29 metre derinlikte batırılmıştır. Bu yapay resif, dalış meraklılarını cezbetmektedir. Ayrıca Akçakoca sahillerinde flyboard ve su jeti gibi modern su sporları turistlerle buluşmaktadır.

Hasanlar Barajı, Yayakbaşı, Muncurlu, Efteni ve Topuk Yaylası Gölleri, olta balıkçılığı için ideal alanlardır. Bunun yanı sıra, Akçakoca’nın sahil şeridi de balıkçılar için eşsiz bir deneyim sunmaktadır. Yaz aylarında Akçakoca’nın plajları, yüzme sporu ve düzenlenen yarışmalarla hareketlenmektedir.

⁷⁷ Turgut, Fatih & Tezcan, Nurgül & Kardaş,. (2023). Düzce İli’nin Turizm Potansiyeli Ve Düzce’de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri. Uluslararası Su ve Çevre Kongresi- Bursa, Mayıs 2023.

Türkiye, doğal güzellikleri ve elverişli hava koşullarıyla hava sporları açısından çekici destinasyonlar arasında yer almaktadır. Hava sporlarına ilgi duyan turistler, bir destinasyonu tercih ederken öncelikli olarak hava koşullarının uygunluğu ve doğal güzelliklerin cazibesi gibi unsurlara önem vermektedir. Bu doğrultuda, hava sporları aracılığıyla sürdürülebilir bir destinasyon geliştirilmesi hedefleniyorsa, pazarlama stratejilerinde öncelikle bölgenin doğal güzellikleri vurgulanmalıdır.⁷⁸ Gölyaka ilçesi Kültür Park alanında havacılık sporları yapılabilmektedir.⁷⁹ Gölyaka ilçesinde bulunan hava parkı, bulunduğu konum ve yapısı itibarıyla büyük öneme sahiptir. Hava parkı doğal yapısı itibarıyla yamaç paraşütü ve yelken kanat uçuşları için elverişlidir. Hava parkında yamaç paraşütü için iki adet kalkış alanı bulunmaktadır. Yükseklikleri 740 ve 840 metredir. Ayrıca; ultralight, gyrocopter, microlight ve diğer hava araçları için 550 metre pist bulunmaktadır.⁸⁰

Düzce Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından 2023 yılında Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Parkur Alanı Listesi yayınlanmıştır. Listede; yürüyüş, bisiklet vb. doğa aktiviteleri için yönlendirme yapılmaktadır. Bu liste aşağıdaki şekildedir.⁸¹

Akçakoca Aktaş Köyü-Aktaş Şelalesi Parkuru (10 km)

Topuk Yaylası FB SK Tesisi Yürüyüş Parkuru (15 km)

Kaynaşlı Kurugöl Otantik Bahçe (14,5 km)

Yığılca Geyiklibel Kanyonu Yürüyüş Parkuru (14 km)

Yığılca Kırık Köyü Kamp Alanı Diş Budak Anıtı (14 km)

Gölyaka Efteni Gölü-Güzeldere Şelalesi ve Toptepe Yürüyüş Parkuru (11 km)

Gölyaka Bakacak Paraşüt Atlama Noktası-Yanık Yürüyüş Parkuru (17 km)

Gölyaka Kuyudüzü Yürüyüş Parkuru (6 km)

Gümüşova Yeşilyayya-Dereköy-Kuyudüzü Yürüyüş Parkuru (13 km)

Çiftlik Köy-Esentepe-Esençam-ÇiftlikKöy (18 km)

2. Sağlık Turizmi

Tıbbi turizm, esas olarak sağlık hizmeti almak amacıyla yapılan seyahat olarak tanımlanır. Tıbbi turistler, yenilikçi veya deneysel tedaviler dahil olmak üzere çeşitli prosedürler için seyahat edebilirler. Bu turistler hem gelişmekte olan hem de gelişmiş ülkelere seyahat edebilir.⁸² Günümüz tıbbi turizmi, seyahat ile fiziksel, zihinsel ve ruhsal iyilik arayışı arasındaki uzun süredir var olan bağların üzerine inşa edilmiştir.⁸³ Bu bağlamda Düzce, sahip olduğu doğal güzellikleri ve sağlık

⁷⁸ Ören, Tuba Şahin, and Nedim Yüzbaşıoğlu. "Sürdürülebilir Destinasyon Geliştirme: Hava Sporları Uzmanları Açısından Değerlendirme." *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi* 8.4: 3911-3930.

⁷⁹ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211123/hava-sporlari.html>

⁸⁰ Turgut vd., a.g.e., s. 6

⁸¹ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-267521/turizm-amacli-sportif-faaliyet-parkur-alani-listesi.html>

⁸² Gaines, Joanna, and C. Virginia Lee. "Medical tourism." *Travel medicine*. Elsevier, 2019. 371-375.

⁸³ Ormond, Meghann. "Medical tourism." *The Wiley Blackwell companion to tourism* (2014): 425-434.

tesisleriyle günümüzde bir sağlık destinasyonu olmasa da bu alanda önemli bir potansiyele sahiptir.

Termal sağlık turizmi açısından Düzce’de iki adet kaplıca bulunmaktadır. Bunlar, Efteni Kaplıcası ve Derdin Kaplıcalarıdır. Düzce, termal kaynakları ile öne çıkan nadir illerden biri olmasına rağmen, bu kaynaklardan yeterince faydalanılamamaktadır. Bahsi geçen kaplıcalardan birinin kullanım dışı olduğu, diğerinin ise henüz tamamlanmadığı bilinmektedir. Ayrıca, Gölyaka ilçesinde İçmeler mevkiinde yeni termal kuyular açılmış, ancak bu kaynakların potansiyeli hakkında yeterli bilgi sağlanmamıştır. Düzce’nin termal turizmdeki zenginliği değerlendirilerek bu alanda daha etkili çalışmalar yapılması gerekmektedir.⁸⁴ Düzce Atatürk Devlet Hastanesi ve Düzce Üniversitesi Hastanesi sağlık turizmi yetki belgesine sahip olup, sağlık turizmi alanında hizmet verme kapasitesine sahiptir. Bu belge, hastanelerin uluslararası standartlarda sağlık hizmetleri sunabileceğini ve yurt dışından gelen hastalara yönelik tedavi süreçlerini başarıyla yürütebileceğini göstermektedir.⁸⁵

Düzce Üniversitesi Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜGETAM), sağlık turizmi açısından büyük bir potansiyele sahiptir. 4 Haziran 2018’de Sağlık Bakanlığı GETAT Daire Başkanlığı izniyle kurulan merkez hem bölgesel hem de ulusal düzeyde geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları ile dikkat çekmektedir. Modern tıbbi destekleyen bilimsel yaklaşımları, geniş uygulama çeşitliliği ve alanında uzman kadrosuyla DÜGETAM, sağlık turizmi için ideal bir destinasyon sunmaktadır.⁸⁶

Merkez, başta komşu iller olmak üzere Türkiye’nin dört bir yanından gelen, çeşitli hastalıklarına çözüm arayan hastalara alternatif tedavi yöntemleri sunmaktadır. DÜGETAM, aynı zamanda hastanelerden bağımsız bir fiziksel binaya sahip olması ve 10 farklı poliklinik hizmeti sunmasıyla Türkiye’de bu özelliklere sahip tek merkezdir. DÜGETAM’da sunulan tedavi yöntemleri şunlardır: Kupa uygulaması, sülük tedavisi, akupunktur, hipnoz, larva uygulaması, ozon tedavisi, mezoterapi, apiterapi, fitoterapi, müzik terapisi. Merkez, bu kapsamlı hizmetleriyle bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlıklarını desteklemekte ve modern tıbbın tamamlayıcısı olarak önemli bir rol üstlenmektedir.⁸⁷ DÜGETAM’ın sahip olduğu güçlü altyapı, tedavi seçenekleri ve bilimsel yaklaşımlar, Düzce’yi geleneksel ve tamamlayıcı tıp odaklı sağlık turizminin merkezi hâline getirme potansiyeline sahiptir.

3. Deniz ve Kıyı Turizmi

Akçakoca, Batı Karadeniz Bölgesi’nin en batısında yer alan ve Düzce’nin deniz kıyısındaki tek ilçesidir. 41.05° kuzey enlemi ve 31.07° doğu boylamında bulunan Akçakoca, TEM otoyolu üzerinde Ankara’ya 270 km, İstanbul’a ise 235 km mesafededir. Akçakoca, genel olarak düz bir kıyı topografyasına sahip olup fazla girinti ve çıkıntı bulundurmaz. Kıyıda iç kesimlere doğru arazi yükseltisi artış gösterir ve bu alanlar kıyıya dik uzanan kısa derelerle bölünmüştür. İlçenin başlıca plajları arasında; Edilli Ağzı, Melen Ağzı, Karaburun ve Kumpınar bulunmaktadır. Ayrıca, Düzce karayolunun Akçakoca şehir girişinde ve Ceneviz Kalesi çevresinde daha küçük plajlar yer alır. Plajlarda denizin derinliği genellikle kısa mesafelerde hızla artış göstermektedir. Akçakoca

⁸⁴ Fuat Yalman, Bölgesel Kalkınma ve Sürdürülebilir Sağlık Turizmi:Düzce Destinasyonu, İçinde “Düzce’de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023.”s. 284

⁸⁵ <https://shgmturizmdb.saglik.gov.tr/TR-76664/yetkili-saglik-tesisleri.html>

⁸⁶ <https://dugetam.duzce.edu.tr/sayfa/a1fc/merkezimiz>

⁸⁷ Yalman, a.g.e., s. 283

ilçesinin güney kesimlerinde yükselti fazla iken, kıyı bölgesine doğru gidildikçe 250 metrenin altına düşmekte ve kıyıda sıfır metreye kadar inmektedir.⁸⁸

Türkiye’ de turizmin başlangıç yerlerinden biri olarak bilinen Akçakoca deniz- kum- güneş turizmi ile dikkat çeken destinasyonlardan birisidir. Düzce ilinin en büyük ilçesi olan Akçakoca, yaz sezonunda yerli ve yabancı turistlerin yoğun olduğu bir beldedir. Karadeniz sahilinde mavi bayrak sahibi olan tek turizm merkezi Akçakoca’dır. 35 km olan sahilinde birçok kumsallı plajları yer almaktadır. Akçakoca ılıman iklimi dolayısıyla yaz sıcağından kaçan turistlere deniz turizmi imkânı sunmaktadır.⁸⁹

Akçakoca, deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra özellikle doğa turizmi başta olmak üzere birçok alternatif turizm imkânıyla ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. İlçe; uygun iklimi, doğal kaynakları, bozulmamış çevresi, tarihi ve kültürel değerleri, yerel yaşam tarzı, gelenekleri, coğrafi avantajları, ana turizm pazarlarına yakınlığı ve kıyı turizmine elverişli yapısıyla bölgenin en çok turist çeken destinasyonu konumundadır.⁹⁰

Bölge halkının geçim kaynakları arasında fındık yetiştiriciliği, balıkçılık ve turizm önemli bir yer tutar. Yöre halkı, sıcak kanlılıkları ve misafirperverlikleriyle bilinir. İlçe, yılın her döneminde tatlı su ve deniz balığıyla, özellikle alabalık tesisleriyle ünlüdür. Ayrıca, yaylalarında organik olarak yetiştirdikleri canlı alabalık, fındık, meyve ve dağ çileği gibi ürünler dikkat çeker. Ünlü kestane balı da bölgenin önemli ürünleri arasındadır. Bunun yanı sıra, osteoporoza iyi geldiği bilinen kumsalları ve temiz denizi ile Akçakoca, folklorik zenginlikleri ve geniş yelpazede sunduğu dinlenme olanaklarıyla her bütçeye hitap eden bir tatil bölgesi olarak öne çıkar.⁹¹

5. Kamp ve Karavan Turizmi

Düzce, yapısal özellikleri sayesinde kamp ve karavan turizmi için ideal alanlar sunmaktadır. Özellikle Akçakoca ilçesi, Türkiye’de karavan turizminin ilk hareketlendiği bölgelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Dağlar, yaylalar, deniz kıyıları ve akarsu kenarları, Düzce’nin kamp ve karavan turizmi açısından sunduğu zengin ve doğal alanlardır.⁹²

6. Kültür ve Tarih Turizmi

Düzce’nin bilinen tarihi, MÖ 1390-800 yılları arasında bu bölgede hüküm süren Kitereler dönemine kadar uzanmaktadır. Friglerden Lidyalılara, Perslerden Roma ve Bizans’a, Selçuklulardan Osmanlılara kadar birçok medeniyetin izlerini Düzce ve çevresinde görmek mümkündür. Bu zengin tarih, bölgenin kültürel miras açısından ne denli değerli olduğunu ortaya koymaktadır.⁹³

Düzce yöresi, Osman Gazi döneminin son yıllarında Osmanlı hâkimiyetine katılmıştır. Sakarya havzasını fethetmek için Osman Gazi, komutanlarını Orhan Gazi’nin emrine vermiştir. Orhan Gazi, ilk savaşı olan Karaçepiş Hisarı’nın fethiyle bölgedeki hâkimiyetini başlatmış, ardından Absuyu

⁸⁸ İrem OLGAC, Mesut DOĞAN, DÜZCE AKÇAKOCA İLÇESİNDE KÖY YERLEŞMELERİNİN COĞRAFİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ, F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi 2024-34/2,

⁸⁹Nurgül Tezcan Kardaş, Düzce İli’nin Turizm Potansiyeli ve Düzce’de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri,

⁹⁰ Muammer MESCI, Emrah ÖZTÜRK, Akçakoca’nın Kırsal Turizm Eğilimleri ve Geleceğe Yönelik Öneriler, Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi • Ağustos 2017 • 9 (3) 73-82

⁹¹ Alperen Kök, Arif Güngör, Coğrafi İşaretli Ürünlerin Sürdürülebilir Gastronomi Turizmi Açısından Önemi: Akçakoca-Melengüceği Tatlısı Örneği, Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research, Vol. 5, Issue 1, 61-74, 2021, s.64

⁹² <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-236617/cadir-ve-karavan-kampi.html>

⁹³ <https://duzce.bel.tr/10-duzce-tarihi>

Hisarı barış yoluyla alınmıştır. Komutanlardan Konur Alp doğu havzasında Akyazı ve çevresini, Akçakoca ise batı havzasında Akova'yı fethederek tüm hisarları Osmanlı topraklarına katmıştır. Böylece 1323 yılında Düzce Ovası, Osmanlı egemenliğine girmiştir.⁹⁴

1844 yılında yapılan nüfus sayımına göre, bölgede yaşayan halkın büyük çoğunluğu Türk ve Müslümandı. Ancak, Kafkasya, Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Rumeli gibi farklı bölgelerden yapılan göçlerle Düzce'nin etnik yapısında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Bu göçlerle birlikte, Düzce'ye gelen nüfus grupları; Türk, Çerkes, Abaza, Gürcü, Kürt, Ordulu, Hemşinli, Batumlu, Hopalı, Tatar, Boşnak, Arnavut ve Bulgaristanlı gibi kökenleriyle anılmıştır. Bölgede konuşulan diller arasında; Türkçe, Tatarca, Kürtçe, Ermenice, Rumca, Çerkezce, Abhazca, Gürcüce, Lazca, Boşnakça ve Kiptice bulunmaktaydı. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde başlayan bu göç hareketleri, Cumhuriyet döneminde de devam etmiş ve Düzce'nin zengin bir kültürel çeşitliliğe sahip olmasını sağlamıştır. Bu zengin kültürel yapı, kültürel miras turizminin gelişimine katkı sağlayan önemli bir kaynak oluşturmıştır. Literatürde, kültürel miras turizminin kaynaklarının soyut ve somut miraslardan oluştuğu belirtilmektedir. Bu bağlamda, Düzce'nin sahip olduğu çeşitlilik, kültürel miras turizminin gelişimi için önemli bir potansiyele işaret etmektedir.⁹⁵

Konuralp ve Prusias ad Hypium Antik Kenti

Düzce iline bağlı Konuralp, Düzce-Akçakoca yolu üzerinde il merkezine yaklaşık 5 km uzaklıkta bulunan bir tepe üzerine kurulmuştur. Düzce ovasına hâkim olan bu tepe, Antik Dönem'de Hypios olarak anılan sıra dağların bir uzantısı şeklindedir.⁹⁶

Konuralp'in bulunduğu bölge, antik çağ yazarları Herodot, Xenophon ve Strabon'a göre MÖ 1200-700 yılları arasında Trakyalı halkların yurdu olarak bilinmektedir. Klasik dönemde Megaralılar tarafından "Kieros" adıyla kurulan bu kent, MÖ 183'te Bithynia Kralı I. Prusias tarafından ele geçirilmiş ve Melen (Hypium) Çayı'nın üzerinde yer alması nedeniyle "Prusias ad Hypium" adını almıştır. MÖ 74'te Bithynia Kralı IV. Nikomedes'in vasiyetiyle Roma topraklarına katılan kent, MS I. yüzyılda gelişmeye başlamış, MS II. ve III. yüzyıllarda ise sosyal refah açısından zirveye ulaşmıştır. Bu dönemde kentte; su kemerleri, agora, boule, tiyatro ve hamam gibi pek çok anıtsal yapı inşa edilmiştir. Orta Çağ boyunca dini toplantılar ve yazıtlarla canlılığını koruyan kent, 1323 yılında Orhan Gazi'nin komutanlarından Konur Alp Bey tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.⁹⁷

Antik Tiyatro

Prusias ad Hypium'un en dikkat çeken yapılarından biri olan Antik Tiyatro, Helenistik Çağ'da (MÖ 300-30) inşa edilmiş, Roma Dönemi'nde (MÖ 30-MS 300) eklemeler yapılmıştır. İki kademeli olarak inşa edilen tiyatronun:

Birinci kademesi: Yaklaşık 17 oturma sırasına sahiptir.

İkinci kademesi: 15 oturma sırası günümüze ulaşmış olup, toplamda 36 sıra olduğu tahmin edilmektedir.

⁹⁴ Özsoy, Nejat. "Tarihte Düzce'den geçen seyyahlar ve kaynak eserleri. 1." *Uluslararası Düzce Tarihi ve Kültür Sempozyumunda sunulmuş bildiri. Düzce: Düzce Belediyesi Kültür Yayınları* (2014).

⁹⁵ Fırat Atbaş vd. Düzce'de Kültür Turizmi, İçinde "Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023."s.162

⁹⁶ Naldan, Funda. "Geleneksel Düzce-Konuralp evlerinin yapı elemanları." *Sanat Tarihi Dergisi* 28.1 (2019): 139-163.

⁹⁷ <https://düzce.ktb.gov.tr/TR-210468/prusias-ad-hypium-antik-kenti.html>

Tiyatro, ışınal yol kenarlarındaki aslan pençesi motifleri ve uzun taş bloklardan yapılmış merdiven süslemeleri ile dikkat çeker. 5.978 m² alana yayılan tiyatronun boyutları 100 metre uzunluğunda ve 74 metre genişliğinde olup, yaklaşık 10.000 kişilik kapasiteye sahiptir.⁹⁸

Konuralp Müzesi

Prusias ad Hypium'un kültürel mirasını yaşatmak amacıyla 2003 yılında ziyarete açılan Konuralp Müzesi, 3 teşhir salonu, 1 laboratuvar, 2 depo, 1 konferans salonu ve idari bölümlerden oluşmaktadır. Müzede: 1.848 arkeolojik eser, 491 etnografik eser, 3.898 sikke, olmak üzere toplam 6.237 eser sergilenmektedir.⁹⁹

Kale Harabeleri

Akçakoca Ceneviz Kalesi: Tarihi bir kale kalıntısı olup ziyaretçilerin ilgisini çeken önemli bir kültürel mirastır.

Hıyardüzü Köyü Yakınları Kadife Kalesi: Düzce'nin güneyinde, Hıyardüzü Köyü yakınlarında yer alan bir başka kale kalıntısıdır.

2- Kültürel ve Folklorik Değerler

Düzce ili, farklı etnik grupların bir arada yaşadığı zengin bir kültürel mozaığe sahiptir.¹⁰⁰ Düzce coğrafi özellikleri, iklimi ve ticaret yolundaki konumu nedeniyle sadece Kafkaslardan gelen göçe ev sahipliği yapmamış aynı zamanda Rumeli, Balkan muhacirleri gibi çok sayıda millete kapılarını açmıştır.¹⁰¹ Yapılan kapsamlı derleme ve alan çalışmaları sonucunda, il genelinde yaklaşık 27 farklı milletin yaşadığı tespit edilmiştir. Bu milletler şunlardır: Türk (Manav), Abaza, Adige, Afrika kökenli, Arap, Arnavut, Azeri, Boşnak, Bulgaristan Türkü, Çeçen, Ermeni, Gürcü, Hemşinli, Iraklı, İngiliz, İranlı, Kürt, Laz, Pomak, Roman, Rum, Rus, Tatar, Türkmen, Venezuellalı, Yörük, Zaza.

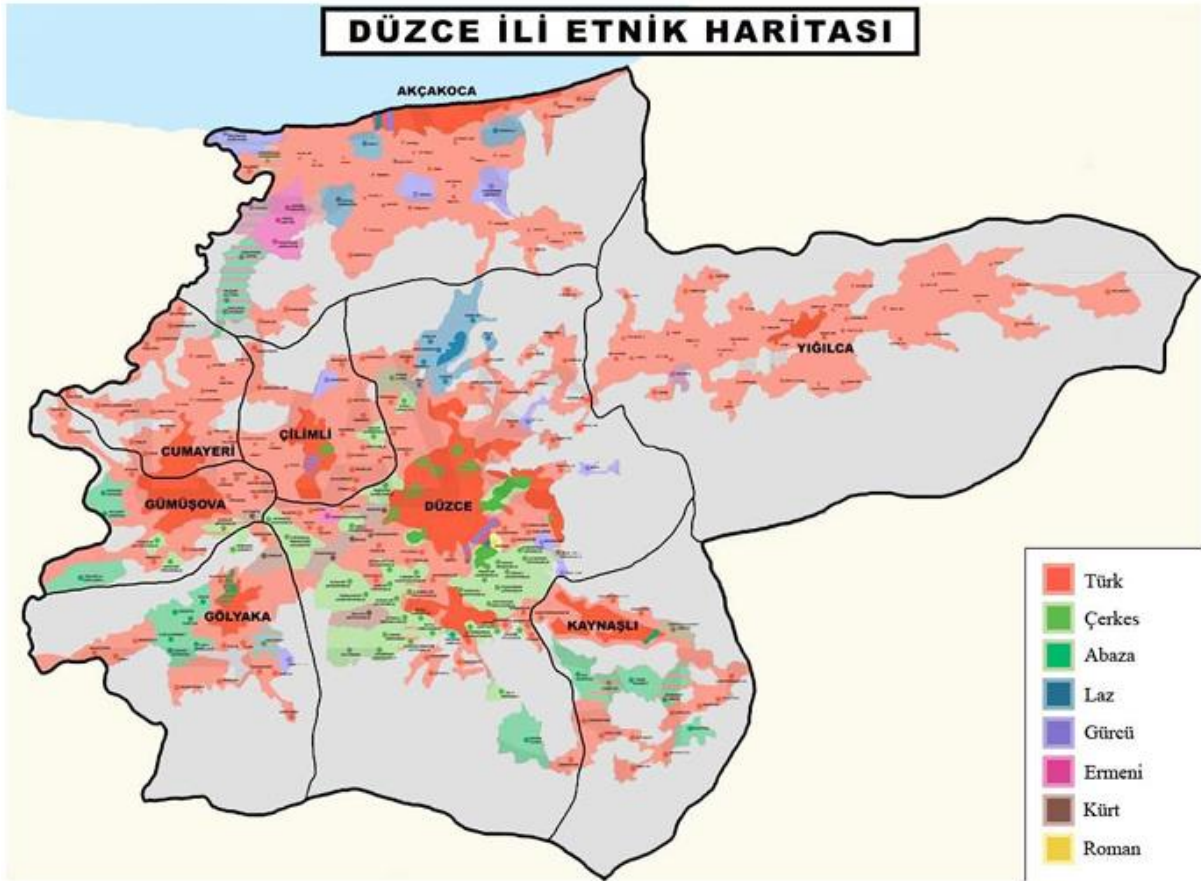
⁹⁸ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211275/konuralp-antik-tiyatro.html>

⁹⁹ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-210467/duzce-konuralp-muzesi.html>

¹⁰⁰ YÜCEL, Haluk. "Çerkeslerde düğün adetleri ve müzik ritüelleri: Düzce merkez Bataklıçiftlik köyü örneği." *Kesit Akademi* 9.35 (2024): 40-66.

¹⁰¹ YÜCEL, Haluk. "Düzce İli Halk Müziği Kültürü." *The Journal of Social Sciences* 65.65 (2024): 18-49.

Şekil 8. Düzce İli Etnik Haritası

Kaynak: Meryem Bircan ve Reyhan Kader," Kimlik-kültür-mekân ilişkisinde haçes geleneği: Düzce örneği." *GRID-Mimarlık Planlama ve Tasarım Dergisi* 7.2 (2024): 414-450.

Düzce'deki kültürel çeşitlilik, Düzce'nin müzik ve halk oyunlarına da yansımaktadır. Her millet, kendi kültürüne özgü ezgileri söyler, çalgılarıyla bu ezgilere eşlik eder ve kendi danslarını sergiler. Örneğin: Çerkesler, müziklerinde akordeon, kemençe (Şipekşine) ve Çerkes flütü/kavalı (Kamılapşe) çalmaktadır. Farklı gruplar, geleneksel enstrümanlarıyla kendi ezgilerini yaşatmaya devam etmektedir.¹⁰²

Ülkemizde 1970'li yıllara kadar sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası olan at hem eğlence hem de spor faaliyetlerinde başrolü üstlenmiştir. Düzce'de at yarışları, şehrin tarihi kadar köklü bir geçmişe sahiptir ve halk arasında büyük bir ilgi görmüştür. Düzce'nin bilinen ilk at yarışçısı Alhas Çavuş olarak kaydedilmiştir. Düzce'deki at yarışları, genel olarak mesire yarışları ve düğün yarışları olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Bu yarışlar, tam bir centilmenlik anlayışıyla gerçekleştirilmiş ve genellikle okul, cami gibi kamu yararına yapılan projelere destek sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Ayrıca düğünlerde deri kapma gibi atlı oyunlar da yaygın bir eğlence biçimi olmuştur. Otomobil kullanımının yaygınlaştığı döneme kadar Düzce, at yarışları konusunda bir merkez konumundaydı. Ancak, bu gelenek zamanla kaybolmaya yüz tutmuştur. Düzce'nin bu

¹⁰² Yucel (2024), a.g.e., s. 56

köklü kültürel özelliğini yeniden kazanabilmesi için kurumsal düzeyde girişimlere ve stratejik planlamalara ihtiyaç duyulmaktadır.¹⁰³

1. İnanç turizmi

Düzce, inanç turizmi açısından önemli tarihi yapı, mezar ve türbelere ev sahipliği yapmaktadır. Bu yapılar arasında, farklı mimari tekniklerle inşa edilmiş çantı tipi Cuma Camileri, özellikle dikkat çeken eserlerdir. Genellikle Manav Türklerinin yaşadığı köylerde bulunan bu camiler, Düzce'nin Akçakoca ilçesinde görülen en eski dini mimari örneklerdir. 1323 yılından sonra bölgeye yerleşen Türkler tarafından ibadet amacıyla merkezi köylerde inşa edilmişlerdir. Çevre köylerde yaşayanlar, Cuma namazını kılmak için bu camilerde toplanırlardı; bu nedenle "Cuma Camisi" adıyla anılmışlardır. Bölgenin bol ağaçlı yapısı, bu camilerin tamamen ahşaptan, çivi kullanılmadan, çantı tekniğiyle yapılmasını sağlamıştır. Kütüklerin birbirine kertilerek oluşturulduğu bu yapılar hem işçilik hem de mimari özellikleriyle bölgenin kültürel ve tarihi zenginliğini yansıtmaktadır.¹⁰⁴

Tablo 4'te, Düzce'de bulunan cami ve türbeler den bazıları yer almaktadır. Bu yapılar, inanç turizmi açısından Düzce'nin önemli dini ve mimari değerleri arasında bulunmaktadır. Aynı zamanda, Düzce'nin turizm potansiyelini şekillendiren en eski ve köklü tarihi mirasları temsil etmektedir.¹⁰⁵

¹⁰³ Sivrikaya, Ömer. "At kültürü ve at yarışları-Düzce örneği." *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 7.2 (2017): 564-573.

¹⁰⁴ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-208186/camiler.html>

¹⁰⁵ Kardaş ve Turgut, a.g.e., s. 4

Tablo 4. Düzce’de Cami ve Türbeler

Tarihi Orhan Gazi Camii	Akçakoca Çayağzı köyünde yer alan camii, Osmanlı Devleti’nin kurucularından Orhan Gazi’nin gelip konakladığı ve kendi adına yaptırdığı bir camii olarak bilinmektedir.
Tarihi Hemşin Köyü Camii	1877 yılında Osmanlı Rus harbinden sonra Artvin’den gelen Hemşinliler tarafından Hemşin Köyüne kurulan camiidir. Caminin birinci katında taş işçiliği, ikinci katında çantı tekniği kullanılmıştır.
Tarihi Uğurlu Köyü Yeni Meze Camii	Akçakoca Uğurlu Köyü’nde yer alan camii 1885 yılında inşa edilmiştir. İçinde Osmanlı dönemine ait hat yazıları vardır.
Akçakoca Merkez Camii	Akçakoca kent merkezinde bulunan camii 1989 yapılmaya başlanmış, 2004 yılında hizmete açılmıştır. En önemli mimari özelliği Selçuklu mimarisinde yer alan sekizgen köşelerin üzerine oturtulmuş Türk Otağ çadırından esinlenmiş bir çatısının olmasıdır.
Hasan Dede Türbesi	Çilimli Yukarı Karaköy sınırları içerisinde yer alır.
Konuralp Türbesi	Düzce’ye bağlı Konuralp’te yer alır. 1323 yılında şehri Bizans’tan alan Konuralp Bey türbesidir.
Sarıçökek Köyü Orhangazi Camii	Düzce Kaynaşlı ilçesi Sarıçökek Köyü’nde bulunmaktadır. Orhan Gazi dönemine ait olduğu bilinmektedir.
Ahmet Dede Türbesi	Akçakoca Cumayanı mesire alanı içinde yer alır. Yanında Selçuklu hamam kalıntısı ve Evliya Camii yer almaktadır.
Kaplan Dede Türbesi	Kaplan Dede’nin kabri, Akçakoca ve Çilimli ilçeleri arasında bulunan sıradağların zirvesinde bulunmaktadır.
Yabalı Dede Türbesi	Çilimli Yukarı Karaköy merkez camisinin bahçesinde yer alır.
Göktepe Köyü Camii	Akçakoca Göktepe Köyü’nde 1932 yılında inşa edilmiştir.
Dede Kuru Türbesi	Gümüşova Çaybükü Köyü’nde mesire alanı içerisinde yer alır.
Muhap Dede Türbesi	Gölyaka Muhapdede Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır.

Kaynak: Kardeş ve Turgut, a.g.e., s. 4

2. Kırsal ve Gastronomi Turizmi

Yerleşme; bir alandan yararlanma ve ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirildiği mekanlar olarak ifade edilebilir. Yerleşmelerin kuruluş yerleri, insanla doğal çevre arasındaki ilişkiyi yansıtan en önemli unsurlardan biridir.¹⁰⁶ Geleneksel evler, sadece birer mimari miras değil, aynı zamanda turizm açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Düzce ili, geniş ormanlık alanlara sahiptir. Ormanların yoğunluğu, ahşap malzemenin kolay erişilebilir olmasını sağlamış ve bu durum bölgedeki ahşap işçiliğinin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Bu nedenle Düzce’deki geleneksel evler, ağırlıklı olarak ahşap iskeletli yapım sistemiyle inşa edilmiştir. Karadeniz iklimine yakın bir iklim yapısına sahip olan Düzce’de bol yağış nedeniyle, evlerin çatıları yağmur sularını kolayca uzaklaştırmak için kırma çatı şeklinde tasarlanmıştır. Geleneksel evler, taş bloklar üzerine yerleştirilen ahşap hatıllar, dikmeler ve çaprazlamalarla inşa edilmiştir. Duvar dolguları taş, tuğla, kerpiç veya çitme (dal örgü) malzemeleriyle tamamlanmış, çatılı bir mimari örneği sunulmuştur.

¹⁰⁶ Olgaç ve Doğan, a.g.e., s. 473

Bu yapım tekniği, “hımış” olarak adlandırılmaktadır. Benzer yapı sistemleri, Düzce’nin çevresindeki bölgelerde de görülmektedir.¹⁰⁷

Düzce ili, bakir doğal güzellikleri, ormanlık alanları ve milli parklarıyla ekoturizm faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği bir bölgedir. Doğayla iç içe yaşayan yerel halk için önemli bir ekonomik gelir kaynağı olan ekoturizm, özellikle bu tür doğal zenginliklere sahip alanlarda gelişmektedir. Düzce’nin Akçakoca ilçesinde yer alan **Dadalı Köyü**, bozulmamış doğası ve yüksek organik tarım potansiyeli ile bu alanda öne çıkan bir ekoköy örneğidir. Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı olan Dadalı Köyü, son yıllarda kırsal ve ekoturizm alanında dikkat çekmektedir. **Akçakoca Fındık ve Kestane Üreticileri Birliği** tarafından hazırlanan “Dadalı Köyü’nün Turizmde Markalaşma ve Kalite Yönetimi” projesiyle, **Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)**’dan destek almıştır. Bu proje sayesinde köy, Türkiye genelinde model bir ekoturizm köyü hâline gelmiş ve eko köy turizmi için örnek bir destinasyon olmuştur.¹⁰⁸

Düzce; doğa yürüyüşleri, mağaracılık, botanik ve akarsu turizmi, kuş gözlemciliği ve dağ tırmanışı gibi pek çok ekoturizm etkinliğine ev sahipliği yapabilecek zengin bir potansiyele sahiptir. İl genelinde dikkat çeken ekoturizm alanları arasında; Eko Köy Kemerkasım, Eya Eko Turizm Çiftliği (Sessiz Bahçe), Neris Kır Bahçesi, Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı, Zuhâl’in Yeri, Dadalı Köyü, Saz Köy, Efteni Kuş Gözlem Evi ve Melen Rafting bulunmaktadır. Bu alanlar içinde yer alan Eko Köy Kemerkasım, Eya Eko Turizm Çiftliği (Sessiz Bahçe) ve Neris Kır Bahçesi, tarihi M.Ö. 3. yüzyıla dayanan Prusias ad Hypium Antik Kenti’nin bulunduğu Konuralp Mahallesi sınırlarında yer almaktadır. Konuralp, tarihi boyunca çeşitli Anadolu medeniyetlerine ev sahipliği yapmış ve trekking alanlarıyla tarihi surları bir araya getiren eşsiz bir destinasyondur. Bölge, sadece doğa ve tarih tutkunlarına değil, ev pansiyonculuğu ve tarihi evlerde konaklama imkânlarıyla yerel yaşamı deneyimlemek isteyenlere de hitap etmektedir.¹⁰⁹

Düzce hem iç hem de dış göçlerle farklı kültürlerle yuva olmuş ve bu zenginlik, mutfak kültürüne de yansımıştır. Göçlerin ve Karadeniz ikliminin etkisiyle şekillenen Düzce mutfağı, farklı kültürel kimliklerin bir araya gelmesiyle özgün ve zengin bir kimlik kazanmıştır. Yemek, temel bir ihtiyaç olmanın ötesinde kültürel bir ifade biçimidir ve Düzce mutfağı, bu kimliğin güçlü bir yansımasıdır. Adeta “Bana yemeğini söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim” dedirten Düzce mutfağı, yemekleriyle bölgenin çok kültürlü yapısını gözler önüne sermektedir.¹¹⁰

Göçmenler, geldikleri bölgelerde sahip oldukları mutfak kültürünü ve kiler düzenini Düzce’ye de taşımışlardır. Örneğin; tarhana, erişte, turşu, salça, peynir, böreklik yufka, hoşaf, manda ve inek tereyağı gibi ürünler, kış ayları için topluca hazırlanmış, kiler ve erzak ambarlarında saklanmıştır. Yemek paylaşımı ile başlayan bu ilişkiler, zamanla ortak bir kültürün temelini oluşturmuş ve günümüze kadar sürekliliğini korumuştur.¹¹¹

¹⁰⁷ Bayraktar, Hüseyin. “Kırsal Yaşamın Mimari Göstergesi Geleneksel Köy Evlerinin Düzce Örneğinde Tartışılması.” *Mimarlık ve Yaşam* 5.1 (2020): 71-103.

¹⁰⁸ Kurtay, Emine. “Ekoturizm Sektöründe Kadın Girişimciliğinin Düzce İli Uygulama Örnekleri Üzerinden Değerlendirilmesi.” *Peyzaj* 3.2 (2021): 93-105.

¹⁰⁹ Kurtay, a.g.e., s.98

¹¹⁰ Ezgi Yeşilyurt, Düzce İli Beslenme Kültürü Ve Halk Mutfacı, içinde Geçmişten Günümüze Düzce İli Halk Kültürü Değerleri, Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2022, <https://duzce.ktb.gov.tr/tanitici-yayinlar/>, s. 131

¹¹¹ Akkil, Atif, et al. “Düzce İlinin Gastronomi Turizm Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma.” *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research* 8.2 (2024): 250-264.

Düzce mutfak kültürü, büyük ölçüde tarıma dayalıdır ve bu durum bölgenin topraklarının verimliliğini yansıtır.¹¹² Düzce'nin yeşil doğası ve zengin bitki örtüsü, bölgenin ot çeşitliliğini oldukça artırmıştır. Yemeklerde kullanılan baharatlar, kahvaltılarda tüketilen otlar ve salatalarda çiğ olarak tercih edilen bitkiler, bu çeşitliliğin mutfakta ne denli önemli bir yer tuttuğunu gösterir. Aynı zamanda bu doğal zenginlik, Düzce'de yetişen mantar türlerinin fazlalığına da katkı sağlamaktadır. Protein açısından zengin olan mantarlar hem insan sağlığına faydaları hem de lezzetleriyle Düzce mutfağının vazgeçilmezleri arasındadır.¹¹³

Düzce'nin Yöresel Yemeklerinden bazılarından kısaca bahsedecek olursak;¹¹⁴

1. Hamsili Börek: Un ve hamsiden yapılan, taze hamurla hazırlanan yöresel bir börek.
2. Hamsi Pilavı: Hamsi ve iç pilavla hazırlanan, özellikle hamsi sezonunda her evde pişirilen bir lezzet.
3. İslı Balık: Tütsülenmiş balık, meze olarak tercih edilen, aromatik bir yiyecek.
4. Buğulama: Mevsim balıkları ile hazırlanan, sebzelerle zenginleştirilmiş bir pişirme yöntemi.
5. Çerkez Tavuğu: Un ve cevizle hazırlanan, iki farklı çeşidi bulunan bir Çerkez mezesi.
6. Mamalika: Mısır unu ve kaşar peyniriyle yapılan sıcak bir Tatar mezesi.
7. Boşnak Böreği: Peynirli, patatesli, kıymalı veya ıspanaklı yapılabilen gevrek bir börek.
8. Bazlama: Tereyağlı saçta kızartılan, tercihe bağlı iç harçlarla zenginleştirilebilen hamur işi.
9. Tembel Karı Makarnası (Kaşık Makarnası): Kaşıkla şekillendirilen basit yapımıyla ünlü, ceviz veya keşle servis edilen makarna.
10. Mamursa: Mısır unu, su ve yumurtayla yapılan, peynir ya da kıymayla sunulan Çerkez yemeği.
11. Sebzeli Kaygana: Sebzeli krep; dereotu, maydanoz ve yeşil soğanla hazırlanan yöresel bir tat.
12. Melengücceği Tatlısı: 700 yıllık geçmişe sahip, Osmanlı Saray Mutfağı'ndan günümüze gelen ceviz, fındık ve bal içeren bir tatlı.

Düzce'de coğrafi işaret tesciline sahip olan Akçakoca Melengücceği Tatlısı bu lezzetlerin arasında önemli bir yer tutar. Tatlı, Melen Nehri çevresinde bulunan mandaların sütünden elde edilen kaymağın işlenmesiyle yapılan ve esas lezzetini veren "dartı" ile iç dolgusu hazırlanarak yapılmaktadır. Geleneksel yöntemlerle hala Akçakoca'daki Yerli Türkler tarafından yaşatılmaktadır. Melengücceği Tatlısı'nın adıyla ilgili çeşitli rivayetler bulunmaktadır. Eski Türkçe'de "güccek" kelimesi, "küçük ekmek" anlamında kullanılmıştır. Bu bağlamda tatlının adı, "Melen küçük ekmeği" anlamına gelen "Melengücceği" teriminden türetilmiştir. Melen Nehri

¹¹² Ünüvar, Şafak, and Gamze Cesur. "Düzce mutfak kültürü üzerine bir çalışma." *Journal of Global Tourism and Technology Research* 4.1 (2023): 29-39.

¹¹³ Yeşilyurt, a.g.e., s. 158

¹¹⁴ <https://duzce.bel.tr/14-yemekleri>

bölgesinde bal veya şerbet kullanılmadan hazırlanan tatlı, bölgenin kendine özgü lezzetlerinden biridir.¹¹⁵

Şekil 9. Melengücceği Tatlısı

Kaynak: Kültür Portalı

Düzce’de gastronomi turizminin gelişmesinde en önemli etkenlerden biri, bölgedeki coğrafi işaretli ürünlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. Coğrafi işaretli ürünler, günümüzde gastronomi turizminin odak noktalarından biri haline gelmiştir. Bu ürünler, yalnızca destinasyonun gastronomi kimliğinin oluşmasına katkıda bulunmakla birlikte aynı zamanda kültürel mirasın korunmasına, yerel tarımın desteklenmesine ve yöresel ürünlerin üretiminin artmasına olanak sağlar. Yerel yemeklerin coğrafi işaret alması, turistlerin ilgisini çekerek bölge ekonomisi üzerinde olumlu bir etki yaratmaktadır.¹¹⁶

¹¹⁵ Kök ve Güngör, a.g.e. s.65

¹¹⁶ Akkil, vd., a.g.e., s.

Tablo 5. Düzce Coğrafi İşaretli Ürünleri

Coğrafi İşaretin Adı	Türü	Ürün grubu	İl	Başvuru Yapan/Tescil Ettiren	Durumu
Akçakoca Kaplandede Kestanesi	Mahreç İşareti	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Akçakoca Mancarlı Pidesi	Mahreç İşareti	Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar	Düzce	Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Akçakoca Melengüceği Tatlısı	Mahreç İşareti	Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar	Düzce	Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Akçakoca Sarı Fındığı	Menşe Adı	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Düzce Acıkası	Mahreç İşareti	Yiyecekler için çeşni / lezzet vericiler, soslar ve tuz	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Bıçağı	Mahreç İşareti	Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Fındıklı Tahin Helvası	Mahreç İşareti	Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Kestane Balı	Menşe Adı	Bal	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Kestane Kabağı	Menşe Adı	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Kestanesi	Menşe Adı	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Köftesi	Mahreç İşareti	Yemekler ve çorbalar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Şeker Kamışı Pekmezi	Mahreç İşareti	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Düzce Şırası	Mahreç İşareti	Alkolsüz içecekler	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Konuralp Pirinci	Menşe Adı	Diğer ürünler	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli
Yufkalı Konuralp Pilavı	Mahreç İşareti	Yemekler ve çorbalar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Tescilli

Tablo 6. Tablo: Başvuru Aşamasında olan Coğrafi İşaretli Ürünler

Coğrafi İşaretin Adı	Türü	Ürün grubu	İl	Başvuru Yapan/ Tescil Ettiren	Durumu
Düzce Dağ Çileği	Mahreç İşareti	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Başvuru
Düzce İhlamuru	Menşe Adı	Diğer ürünler	Düzce	Düzce Ticaret ve Sanayi Odası	Başvuru
Düzce İsli Peyniri	Menşe Adı	Peynirler	Düzce	Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Başvuru
Çilimli Siyah Pirinç	Menşe Adı	Diğer ürünler	Düzce	Çilimli Belediyesi	Başvuru

1. Somut Olmayan Kültürel Miras

Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı, somut olmayan kültürel mirasın belirli unsurlarını icra ederek yeniden yaratılması için gerekli bilgi ve becerilere sahip olan ve bu unsurların aktarımını sağlayan kişidir. Düzce ilinde, 43 Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı Kartı sahibi bulunmaktadır. Bu kişiler, Düzce'nin kültürel mirasının yaşatılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Aşağıda, bu kişiler ve sanatları yer almaktadır.¹¹⁷

İbrahim Sami ÖZEN (Ebru ve Savat), Muhammet KILIÇ (Zakir), Hüseyin GÖK (Zakir), Murtaza AKZEL (Zakir), Ergün İLHAN (Zakir), Faysal ŞAKUÇ (Çerkez Kemeçesi Yapımcısı-Şikepşine), Sezai KAŞKIR (Baston Yapımı), Reşit OPAK (Sedef Kakma), Ebubekir ALTIOK (Hüsn-i Hat), Yusuf PARLAK (Ebru ve Kağıt Yapımı), Celalettin DURMAZ (Tesbih Yapımı), Alper TÜFEKÇİ (Bıçakçılık), Murat EREN (Telkâri), Fatma DİLBER (İşleme ve Sır Üstü Dekor), Recep ERBAY (Sepet Örucülüğü), Yasemin ARSLAN DİNÇER (Ebru), Harun ÇATANA (Takunya Yapımı), Servet ALTINIŞIK (Bıçakçılık), Mehmet ŞEKER (Bıçakçılık), Mustafa YALDIZ (Ebru), Recep KİRAZ (Çerkez Mızıkası), Tamer KÜÇÜKAKBULUT (Mızıka), Hüseyin KEMAN (Kanun), Ersin YİĞİT (Kemeçesi), Ömer DEMİR (Kemeçesi Yapımı), Ecevit KAÇMAZ (Sepet Yapımı), Kerim DURKAL (Bıçakçılık), Muhsin KİBAR (Yorgancılık), Nükhet ACAR (Hasır Dokuma), Meral ÇARIKÇI KABA (El Nakışı), Aykut KAP (Akordeon), Sendi CİCÜ (Akordeon), Yunus KARA (Halk Şairi), Halit CAN (Ahşap İşçiliği), Rukiye YEŞİL (Yazmacılık/Ahşap Baskıcılık), Canan HORUZ (Bağlama Yapımı), İbrahim ÖZTÜRK (Pheceg Yapımı-Kafkas Halk Dansları Müzik Aleti) ve Nilgün ÖZÇELİK (İşleme), Melek Süreyya TOK (Geleneksel El Yapımı Kağıt), Muharrem GÜNEŞ (Telkari), Recep ERGİN (Bıçakçılık), Murat HEREM (Geleneksel Türk Oku Yapımı) ve Nurgül CARIM (Ebru) farklı icra dallarıyla bu kartı almaya hak kazanmışlardır.

¹¹⁷ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-375228/duzce-somut-olmayan-kulturel-miras-tasiyicisi-karti-sah-.html>

III. Turizm Sektörünün Arz ve Talep Yapısı

Turizm kalkınması hem arz hem de talep odaklıdır.¹¹⁸ Düzce için turizm stratejisi perspektifi sunabilmek adına, turizm sektörünün arz ve talep yapısının analiz edilmesi, bölgenin potansiyelinin doğru değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir turizm planının oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

1- Genel Yaklaşım

Turistlerin bir bölgeyi ziyaret etme isteğini oluşturan çekicilikler, turizmin yer seçiminde etkili olan coğrafi kaynaklardır. Bölgelerin turizm potansiyelleri, genellikle fiziki ve beşerî coğrafya özelliklerinden kaynaklanır. Bu potansiyel içerisinde yer alan doğal kaynaklara dayalı turizm çekicilikleri; jeomorfolojik özellikler (yeryüzü şekilleri), iklim (klimatik koşullar), su kaynakları, yaban hayatı, doğal manzara ve bitki örtüsü gibi unsurları içerir. Bu unsurlar, turizmin gelişimi ve sürdürülebilirliği açısından önemli bir rol oynar.¹¹⁹

Önceki bölümde Düzce ilinin turizm potansiyeli, turizm türleri ve envanteri hakkında kapsamlı bilgiler verilmiştir. İlde 216 adet taşınmaz kültür ve tabiat varlığı ile 28 arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Düzce'nin sahip olduğu turizm varlıklarını anlatmak başlı başına bir iştir. Bu konuda Düzce'ye Gelsene web sayfası önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Ayrıca, Muammer Mesci'nin editörlüğünü yaptığı "Düzce'de Turizm" kitabı da bu konuda değerli bir kaynaktır. Bunun yanı sıra, Düzce Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Kültür Portalı, Düzce Belediyesi gibi çeşitli web sayfaları da önemli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca, Batı Karadeniz Bölümü Eko-Turizm Kaynaklarının Belirlenmesi konulu TÜBİTAK projesinde, Düzce il sınırlarında 370 doğal kaynak (mağara, yayla, şelale vb.) bulunduğu belirtilmektedir. Bu kaynaklar, Düzce'nin turizm potansiyelinin ne denli zengin olduğunu göstermektedir.

Turistik ürün, çekicilik, yararlılık ve kolay elde edilebilirlik gibi faktörlerin bir bileşimi olarak ele alınabilir. Bu bağlamda, turizm arzı, bir ülkenin turizm firmaları ve kurumları aracılığıyla turistlere sunduğu maddi ve manevi değerlerin genel adıdır. Bir başka ifadeyle, turizm arzı; bir ülke, bölge veya yörenin turistlere satışa hazır olan turistik zenginliklerinin bütünüdür. Bu tanımdan hareketle turizm arzı, iç ve dış turizm talebini karşılamak amacıyla turistik hizmet işletmeleri ve diğer kurumlar tarafından ekonomik hedeflerle sunulan tüm hizmetleri kapsamaktadır. Bu yaklaşım, aynı zamanda kapasite sınırını vurgulamaktadır. Kapasite sınırını göstermek için kullanılabilecek ölçülebilir veriler arasında, örneğin: turistik işletme sayısı, oda sayısı, yatak sayısı gibi kantitatif değişkenler yer almaktadır. Bu tür ölçütler, bir destinasyonun turizm arzının somut bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanır.¹²⁰

Düzce il merkezinde, alışverişin merkezi olarak kabul edilen İstanbul Caddesi, en işlek ve en meşhur caddelerden biridir. Bu caddenin 750 metre uzunluğunda bir bölümü trafiğe kapalı olup, caddenin her iki tarafında sıralı restoranlar ve mağazalar bulunmaktadır. Hem yerel halkın hem de turistlerin yoğun ilgi gösterdiği bu cadde, alışveriş yapmak isteyenler için popüler bir noktadır.

¹¹⁸ Ahmet BAYTOK vd., kavramsal bir değerlendirmealternatif turizm mi turizmde çeşitlilik mi?, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE) ÖS-IV: 1-14 [2017]

¹¹⁹ Şahin, Kemalettin, And Ali Yılmaz. "Samsun İlinde Doğal Kaynaklara Dayalı Turizm Arzı ve Planlanması." *Journal of International Social Research* 2.7 (2009).

¹²⁰ Aydın, Ahmet, and Ali Gencür. "Türkiye'nin turizm arzı, piyasa yapısı ve global riskler: keşifsel bir yaklaşım." *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi* 2.2 (2015).

Düzce'ye gelen turistler için ise alışveriş yapabileceği iki önemli alışveriş merkezi bulunmaktadır: Krempark AVM ve Özdilek Düzce AVM. Bu alışveriş merkezleri hem yerel halkın hem de turistlerin ihtiyaçlarını karşılayan geniş alışveriş ve sosyal yaşam alanları sunmaktadır. Bu merkezler, alışverişin yanı sıra, restoranlar ve eğlence alanlarıyla da ziyaretçilere çeşitli imkanlar sağlamaktadır.¹²¹

Krempark AVM

Düzce Merkez ilçesinde yer alan ve 2012 yılında hizmete açılan Krempark AVM, 34.000 m² alanda faaliyet göstermektedir. AVM bünyesinde aktif olarak hizmet veren 59 mağaza, otopark alanı ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Konum açısından, Düzce Merkez ilçesinin insan trafiğinin yoğun olduğu İstanbul Caddesi üzerinde yer alması, kolay ulaşılabilir olması ve merkezi birçok noktaya yakınlığı, Krempark AVM'yi tercih edilen bir alışveriş merkezi haline getirmektedir. AVM, hafta içi ortalama 15.000 kişi, hafta sonu ise ortalama 35.000 kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

Özdilek Düzce AVM

Özdilek Düzce AVM, 17 Mart 2017 tarihinde hizmete açılmıştır. 21.693 m² alana sahip olan AVM; tekstil, ev tekstili, market, restoran, çocuk eğlence alanı ve sinema gibi bölümlerden oluşmaktadır. 2022 yılı itibarıyla, hafta içi ortalama 3.000 kişi, hafta sonu ise ortalama 4.500 kişi Özdilek Düzce AVM'yi ziyaret etmekte ve alışveriş yapmaktadır. Bu özellikleriyle Özdilek Düzce AVM, Düzce'nin önemli alışveriş ve eğlence merkezlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Akçakoca Yukarı Mahalle Yöresel Pazarı

Akçakoca ilçesinin Yukarı Mahallesinde, tarihi cumbalı evlerin altında yer alan bir pazar bulunmaktadır. Bu pazar, yöre halkının el emekleriyle ürettikleri ürünleri sergiledikleri ve sattıkları bir merkezdir. Pazarda, Melengücceği tatlısı, mancarlı pide, köy ekmeği, ev yapımı makarna ve keş gibi çeşitli ve zengin yöre mutfağı ürünleri sunulmaktadır. Bunların yanı sıra, geleneksel el sanatları da pazarda yer almaktadır. Oklava, yer sofrası, kadınların yöresel giyimlerinde kullanılan şalvar, yazma ve çeşitli işlemeler gibi ürünler, yöredeki etnografik zenginliği günümüze taşıyan alanlarda sergilenmektedir. Bu pazar, ziyaretçilere hem alışveriş yapma imkânı sunar hem de yöresel kültürü daha yakından tanıma fırsatı verir.¹²²

¹²¹ Yasemin Olgaç Akar vd, Düzcede Alışveriş Turizmi, İçinde "Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023.", s.341

¹²² <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-283477/akcakoca-yukari-mahalle-yoresel-pazari.html>

Şekil 10. Akçakoca Yöresel Pazarı

Kaynak: Kültür Portalı

Sarsılmaz Harp ve Av Silahları Müzesi

Düzce Merkez Beyköy Beldesinde bulunmaktadır. Osmanlı dönemi çakmaklı tüfek ve tabancalardan, 1. Dünya Savaşı ve günümüze kadar kullanılan ateşli ve ateşsiz silahlar kronolojik olarak sergilenmektedir.¹²³

Konuralp Müzesi

Düzce, kültürel çeşitliliğin doğal güzelliklerle buluştuğu nadir illerden biridir. Konuralp'te bulunan ve tarihsel süreç içerisinde bölgede hüküm süren medeniyetlerin özelliklerini gösteren, heykel, seramik, sikke koleksiyonları ile etnografik eserlere sahip bulunan Konuralp Müzesi'nde 1.821 adet arkeolojik eser, 488 adet etnografik eser ve 3.898 adet sikke olmak üzere toplam 6.207 adet tarihi eser bulunmaktadır.¹²⁴

2- Planlama Bölgesinde Yatak Arzı

Düzce il genelindeki turizm işletme belgeli konaklama tesislerinin toplam kapasitesi aşağıdaki gibidir:

Toplam tesis sayısı: 18,

Toplam oda sayısı: 726,

¹²³ <https://duzce.goturkiye.com/tr/gor>

¹²⁴ <http://www.duzce.gov.tr/kultur-ve-turizm>

Toplam yatak sayısı: 1622

Bu tesisler, Düzce'deki turizm faaliyetlerine önemli katkı sağlamaktadır.

Tablo 7. İl Merkezindeki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)

	TESİSİN ADI	SINIFI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
1	Turan Otel	4*	86	169
2	Konsopa Otel	3*	38	76
3	Gösterişli Otel	3*	40	76
4	Hızel Otel	3*	82	164
5	Anıl Otel	2*	40	71
6	Grand Otel Konuralp	2*	52	95
7	Toptepe Panorama	-	7	14
8	Rome Pansiyon	-	5	10
TOPLAM			350	675

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 8. İlçelerdeki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)

	TESİSİN ADI	SINIFI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
1	Ak Resort Otel	5*	184	550
2	Akçakoca Otel	4*	20	50
3	Akçakoca Poyraz Otel	3*	13	21
4	Diapolis Otel	3*	60	120
5	Eftelya Otel	3*	11	25
6	Livadi Otel	3*	11	25
7	Turkuaz Beach Otel	3*	44	88
8	Vadi Otel	2*	16	32
9	Akçakoca Bayraktar Otel	1*	9	20
10	Tekir Köy Evi	-	8	16
TOPLAM			376	947
İLÇE TESİS SAYISI			10	

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 9. Düzce İlinde Bulunan Basit Konaklama Turizm İşletme Belgeli Tesisler (2023)

	TESİSİN ADI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI	İLÇE
1	Akar Palas Suit Pansiyon	14	28	Merkez
2	Almina Park Otel	47	94	Merkez
3	Alp Otel	42	84	Merkez
4	Derdin Kaplıcası	5	10	Merkez
5	Düzce Han Otel	27	54	Merkez
6	Veda Royal Suit	56	112	Merkez
7	Esen Otel	16	32	Merkez
8	Evcek Köy Yaşam Alanı	19	38	Merkez
9	Grand Beyaz Saray Otel	48	96	Merkez
10	Günel Erkek Konuk Evi	12	24	Merkez
11	Kaplıanoğlu Bungalov	10	20	Merkez
12	Kervansaray Suit	24	48	Merkez
13	Otel Düzce	44	88	Merkez
14	Otel Düzce Sürur	28	56	Merkez
15	Quars Otel	40	80	Merkez
16	Öz Dağıstanlıoğlu Otel	13	26	Merkez
17	Park Otel	26	52	Merkez
18	Pelemir Otel	52	104	Merkez
19	Royel Business	25	50	Merkez
20	Sivrikaya Otel	55	110	Merkez
21	Şelale Değirmen Yayla Evleri	7	14	Merkez
22	Taşlı Otel	40	80	Merkez
23	Alsa Tatil Köyü	40	80	Akçakoca
24	Atlıkarınca Camping	50	100	Akçakoca
25	Bahçeli Ev Pansiyon	5	10	Akçakoca
26	Beyaz Çınar Butik Otel	11	22	Akçakoca
27	Can Apart	15	30	Akçakoca
28	Cemal Reis Camping	70	140	Akçakoca
29	Ceneviz Suit Apart	23	46	Akçakoca
30	Çakıl Apart	14	28	Akçakoca
31	Çınar Pansiyon	15	30	Akçakoca
32	Demir Pansiyon	6	12	Akçakoca
33	Deniz Camping	25	50	Akçakoca
34	Deniz Yıldızı Pansiyon	10	20	Akçakoca
35	Emel Pansiyon	5	10	Akçakoca
36	Georgia Camping	10	20	Akçakoca
37	Giritli Camping	50	100	Akçakoca
38	Hamsi Butik Otel	7	14	Akçakoca
39	Hello Camping	20	40	Akçakoca
40	Huzur Tatil Köyü	28	56	Akçakoca
41	Kafkas Motel	10	20	Akçakoca
42	Kar Pansiyon	12	24	Akçakoca
43	Koçan Otel	30	60	Akçakoca

44	Martı Camping	25	50	Akçakoca
45	Palanın Yeri	15	30	Akçakoca
46	Parla Beach Otel	20	40	Akçakoca
47	Prestij Apart	18	36	Akçakoca
48	Pulya Sum Pansiyon	12	24	Akçakoca
49	Sümbüllü Konak Pansiyon	5	10	Akçakoca
50	Deniz Pansiyon	7	14	Akçakoca
51	Livadi Jur	11	22	Akçakoca
52	Wolf Garden	12	24	Akçakoca
53	Yeni Çınar Otel	22	44	Akçakoca
54	Yılmaz Camping Pansiyon	13	26	Akçakoca
55	Yılmaz Otel	22	44	Akçakoca
56	Durmuşoğlu Otel	11	22	Kaynaşlı
57	Fenerbahçe Topuk Yaylası Tesisleri	80	160	Kaynaşlı
58	İnci Otel	15	30	Kaynaşlı
59	Kumbasar Otel	24	48	Kaynaşlı
60	Güzeldere Şelalesi (Tabiat Parkı)	9	18	Gölyaka
61	Alibaba Otel	12	24	Cumayeri
62	Beyaz Konak Otel	18	36	Cumayeri
	Toplam	1457	2914	

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 10. Düzce İl Merkezinde Bulunan Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)

	TESİSİN ADI	SINIFI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
1	Royal Gold Avm Otel	4*	76	160
2	Hypium Otel	4*	30	62
3	Park Dedeman Düzce	5*	123	268
4	Halil Uzun Otel	3*	60	120
5	Pak Otel	3*	57	114
TOPLAM			346	724
Merkez Tesis Sayısı			5	

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tablo 11. İlçelerinde Bulunan Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri (2023)

	TESİSİN ADI	SINIFI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
1	Bahattin Bey Konağı	Özel Konaklama Tesis	12	24
2	Oasis Akçakoca Kamp	Sabit Yapı İçermeyen Konaklamalı Orman Parkı	10	20
3	Limancık	Sabit Yapı İçermeyen Konaklamalı Orman Parkı	15	30
TOPLAM			37	74
İLÇE TESİS SAYISI			3	

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Düzce ilinde kamu kurumlarına ait misafirhanelerde 326 oda ve 738 yatak kapasitesi bulunmaktadır.

Tablo 12. Düzce İlindeki Kamu Misafirhaneleri (2023)

	TESİSİN ADI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI	İLÇE
1	Düzce Öğretmen Evi	14	28	Merkez
2	Polis Evi Şube Müdürlüğü	11	20	Merkez
3	Askeri Gazino Müdürlüğü	12	26	Merkez
4	DSİ Sosyal Tesisleri	19	36	Merkez
5	Düzce Orman İşletme Misafirhanesi	6	16	Merkez
6	Düzce Üniversitesi Misafirhanesi	16	34	Merkez
7	Yığılca Öğretmen Evi	12	20	Yığılca
8	Cumayeri Öğretmen Evi	4	8	Cumayeri
9	Ankara Büyükşehir Belediyesi Akçakoca Sosyal Hizmetler Tesis	41	164	Akçakoca
10	Akçakoca Öğretmen Evi	70	200	Akçakoca
11	Bey Konakları Otel	20	21	Akçakoca
12	Vilayetler Evi	54	65	Akçakoca
13	Akçakoca Orman İşletme Misafirhanesi	20	40	Akçakoca
14	Akçakoca Karayolları Misafirhanesi	27	60	Akçakoca

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

3- Planlama Bölgesinde Turizm Talebi

Düzce'nin zengin turizm kaynaklarına sahip olması her geçen yıl turist sayısında değişmelere neden olmuştur. Özellikle su kaynaklarının fazla olması; şelaleler, göller, deniz, akarsular ve göletler hem doğa severleri hem de su severleri Düzce'ye çekmektedir. Düzce'nin su alanlarının turizme kazandırılmasından sonra ziyaretçilerin yoğunluğu artmıştır. Kimi göllerde bitki gözlemciliği ve kuş gözlemciliği, kimi şelalelerde fotoğraf çekmek kimi de akarsu ve denizde su sporlarına katılmak amacıyla Düzce'yi ziyaret etmiştir.

Düzce'nin tek deniz kenarında olan Akçakoca ilçesine ait yerli ve yabancı turist sayıları Tablo 13'te verilmiştir. Anadolu'nun denize açılan en yakın kapısı olarak bilinen Akçakoca, deniz turizminin yanında su sporları turizminin yapıldığı Türkiye'nin ilk turizm kentlerinden biridir. Düzce ve Akçakoca toplam turist sayısı karşılaştırıldığında Düzce'ye gelen turistlerin yarısının her yıl Akçakoca'ya geldiği ve bunun temel sebebinin hem deniz turizmi hem de su sporları turizminin çoğunun Akçakoca'da yapılmasındandır.

Tablo 13. Düzce Yıllara Göre Turist Sayıları (2018-2023)

TURİST TÜRÜ/YIL	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yerli	184.504	121.898	107.783	106.684	211.773	152.238
Yabancı	30.672	12.049	2.092	3.161	11.652	11.316
TOPLAM	215.176	133.947	109.875	109.845	223.425	163.554

Kaynak: Düzce Valiliği İl Brifingi (2024)

Grafik, Düzce’de 2018-2023 yılları arasında yerli ve yabancı turist sayılarındaki değişimi göstermektedir:

- Yerli Turist:** 2018 yılında 184.504 ile yüksek bir başlangıç yapmış, ancak 2019 ve 2020 yıllarında düşüş göstermiştir. 2022 yılında ise 211.773 ile dikkat çekici bir artış görülmüştür. 2023'te ise yeniden düşüş yaşanmış, ancak hâlâ 2019 ve 2020'den yüksek seviyededir.
- Yabancı Turist:** 2018 yılında 30.672 olan yabancı turist sayısı, 2020 yılında pandemi etkisiyle 2.092'ye kadar gerilemiştir. 2022'de bir toparlanma olmuş, ancak 2023'te yeniden hafif bir düşüş gözlemlenmiştir.
- Toplam Turist:** Yerli ve yabancı turist sayılarındaki dalgalanmalar toplam turist sayısını da etkilemiştir. Özellikle 2020 ve 2021 yıllarında pandeminin etkisiyle toplam turist sayısı düşük kalmıştır. 2022'de hızlı bir artış yaşanmış, ancak 2023'te yeniden düşüş kaydedilmiştir.

Düzce’nin turist sayıları, pandeminin etkisini açıkça yansıtmaktadır. 2022 yılında yerli turist sayısındaki artış, bölgenin yerel pazardaki popülerliği göstermektedir. Ancak, yabancı turist sayılarındaki sınırlı toparlanma, uluslararası tanıtımın artırılması gerektiğine işaret etmektedir. Bu eğilim, Düzce’nin turizmde sürdürülebilir büyüme yakalaması için daha fazla tanıtım, altyapı geliştirme ve pazarlama stratejilerine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Şekil 11. Düzce ili Yıllara Göre Turist sayısı Grafiği

IV. Turizm Örgütleri ve Turizm Faaliyetleri

1- Kamu Kuruluşları

Düzce ilinin tarihi, kültürel ve doğal kaynaklarını turizme kazandırmak ve turizm bilinci oluşturmak amacıyla 2021 yılı “Düzce Turizm Yılı” olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda, Düzce Valiliği tarafından ilgili kurumlar ve STK’larla birlikte “Turizm Çalışma Grubu Yürütme Kurulu” ve alt komisyonlar oluşturulmuştur. Eğitim ve Kurs Komisyonu, 2021 yılının Şubat ve Nisan ayları arasında otel, lokanta ve kafelere yönelik “Turizme Giriş, Servis Hizmetleri, İletişim ve Düzce’de Turizm” konularında hizmet içi eğitim seminerleri düzenlemiştir. Eğitimler, Düzce Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Düzce Üniversitesi iş birliğiyle, haftanın üç günü Düzce TSO toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir.¹²⁵ Düzce ilinde turizmin planlanması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için çeşitli kurumlar görev almaktadır. Bu kurumlar, kendi yetki alanları çerçevesinde turizmin farklı boyutlarıyla ilgilenecek, ilin turizm potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır.

- **Düzce Valiliği ve İlçe Kaymakamlıkları:** İlin genel turizm politikalarını belirleyen, uygulayan ve denetleyen en üst düzey yönetim organlarıdır. İlçe kaymakamlıkları ise yerel düzeyde turizm faaliyetlerini koordine eder.
- **Düzce İl Özel İdaresi:** İl genelinde turizm altyapısını geliştiren, turizm projelerine finansal destek sağlayan ve yerel yönetimlerle iş birliği içinde çalışan bir kurumdur.
- **Düzce Belediyesi ve İlçe Belediyeleri:** Şehir merkezleri ve ilçelerde turizm alanlarını düzenleyen, tanıtım faaliyetleri yürüten ve turistlere yönelik hizmetler sunan yerel yönetimlerdir.
- **Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü:** İldeki kültürel ve doğal mirası koruyan, turizmi teşvik eden ve ilin turistik potansiyelini tanıtan bir kamu kuruluşudur. Turizm stratejileri geliştirmek, tanıtım faaliyetleri yürütmek ve sektör temsilcileriyle iş birliği yapmak gibi görevleri bulunmaktadır.
- **Düzce Orman İşletme Müdürlüğü:** Düzce'nin zengin orman varlığını koruyan ve sürdürülebilir kullanımı sağlayan bir kurumdur. Aynı zamanda doğa turizmi potansiyelini değerlendirerek, bu alanda projeler geliştirmektedir.
- **Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü:** Düzce'deki milli parklar ve doğal koruma alanlarını yönetir, biyolojik çeşitliliği korur ve doğa turizmi için uygun koşullar oluşturur.
- **Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü:** Çevre düzenlemeleri, atık yönetimi ve doğal kaynakların korunması konularında çalışmalar yapar. Sürdürülebilir turizm anlayışına uygun projeleri destekler.
- **Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA):** Bölgesel kalkınmayı destekleyen bu ajans, Düzce'deki turizm projelerine finansal destek sağlayabilir, proje geliştirme süreçlerinde danışmanlık hizmeti verebilir ve turizm sektörünün güçlenmesine yönelik çalışmalar yapabilir.

¹²⁵ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-283580/mudurlugumuz-koordinasyonunda-egitim-ve-kurs-komisyonu-.html>

- **Düzce Ticaret ve Sanayi Odası:** Düzce'nin ticari ve sanayi faaliyetlerini destekleyen, yerel işletmelerin gelişimini sağlayan, aynı zamanda turizm sektörüne yönelik projeleri destekleyerek, bölgedeki turizm potansiyelini artırmaya yönelik çalışmalar yürüten bir kurumdur.

İl genelinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ait toplam 6 adet halk kütüphanesi mevcut olup, 1 adedi il merkezinde, diğerleri ise Akçakoca, Çilimli, Gölyaka, Yığılca ve Kaynaşlı ilçelerinde bulunmaktadır.¹²⁶

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne bağlı Turizm Danışma Ofisi, Düzce Merkez ve Akçakoca ilçesinde hizmet vermektedir. Düzce Turizm Tanıtma Ofisi "Modern Uygulamalar ve Yenilikçi Yöntemler ile Düzce Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı MARKA desteği ile Düzce Valiliği tarafından hayata geçirilmiştir. Proje ile; Düzce'nin turizm sektöründeki kapasitesinin ve rekabet gücünün artırılması, markalaşarak cazibe merkezi haline gelmesi ve kaynaklarını hem koruyarak hem de kullanarak Düzce'nin sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunarak Düzce turizm altyapısının güçlendirilmesi hedeflenmiştir.¹²⁷

2- Özel Sektör Kuruluşları

Düzce destinasyonunda toplamda 26 adet seyahat acentesi yer almaktadır. Bunlardan 22'si A grubu, 1'i ise B grubu seyahat acentesidir. Ayrıca, destinasyonda deniz turizmi alanında 2 adet günübirlik gezi teknesi işletmesi, turizm işletme belgesine sahiptir.¹²⁸

TÜİK verilerine göre, Düzce ilinde konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetinde bulunan girişim sayıları yıllara göre şu şekilde sıralanmıştır: 2018 yılında 2.042, 2019 yılında 2.129, 2020 yılında 2.007, 2021 yılında 2.026 ve 2022 yılında 2.065. Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor alanındaki girişim sayıları ise 2018'de 284, 2019'da 342, 2020'de 334, 2021'de 344 ve 2022'de 371 olarak kaydedilmiştir. İlde yayınlana sinema filmi sayısı 2019'da 327 iken, 2023'te 248'e düşerken, sinema salon sayısı 13'te sabit kalmıştır. Bu veriler, kültürel ve eğlence faaliyetlerinin artmasına rağmen, sinema sektöründe kısmen daralma olduğunu göstermektedir.¹²⁹

Düzce ili için işgücü göstergeleri şu şekilde gerçekleşmiştir: İşgücüne katılma oranı 2022 yılında %56,7 iken 2023 yılında %59,1'e yükselmiştir. İstihdam oranı ise 2022'de %51,4, 2023'te %53,5 olarak kaydedilmiştir. İşsizlik oranı her iki yılda da değişmeyerek %9,4 seviyesinde kalmıştır.

Düzce ilindeki TÜİK verilerine dayanan işgücü ve girişim istatistikleri, turizm sektörü açısından belirgin eğilimler ve fırsatlar sunmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetinde bulunan girişim sayılarında, 2018-2022 yılları arasında dalgalı bir seyir izlenmekle birlikte, 2022 yılı itibarıyla 2.065 girişime ulaşılmıştır. Bu, sektörde düşüğe olsa belirli bir büyüme potansiyeli olduğunu göstermektedir. Aynı dönemde, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor alanlarındaki girişim sayılarının düzenli olarak artış göstermesi, bölgenin turizm çeşitliliği açısından gelişmekte olduğunu işaret etmektedir.

¹²⁶ <http://www.duzce.gov.tr/kultur-ve-turizm>

¹²⁷ <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-267532/duzce-turizm-danisma-burosusu.html>

¹²⁸ Muammer Mesci ve Taner Kömür, *Düzce'de Turizmin Ekonomik Etkileri*, içinde "Editör: Muammer Mesci, Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Nobel Yayın, 2023.

¹²⁹ <https://cip.tuik.gov.tr/>

İşgücüne katılma oranının 2022'den 2023'e artarak %56,7'den %59,1'e yükselmesi ve istihdam oranındaki artış (%51,4'ten %53,5'e) turizm sektöründe de iş gücü arzının güçlendiğine işaret edebilir. Ancak, işsizlik oranının %9,4 seviyesinde sabit kalması, sektörde nitelikli iş gücüne yönelik daha fazla yatırım yapılması gerektiğini göstermektedir.

Turizm sektöründe girişim sayılarındaki artış, Düzce'nin hem konaklama hem de kültürel ve eğlence faaliyetleri açısından çekiciliğini artırdığını ortaya koymaktadır. Ancak bu büyümenin sürdürülebilir olması için istihdam olanaklarının artırılması, sektörel eğitimlerin yaygınlaştırılması ve nitelikli iş gücünün sektöre kazandırılması kritik öneme sahiptir. Ayrıca, girişimlerin faaliyet kapasitesini artırarak daha fazla istihdam sağlaması, ekonomik katkıyı daha da güçlendirecektir.

Tablo 14. Düzce ilinde Bulunan Turizm Acenteleri (2023)

SIRA NO	GRUBU	BELGE NO	ACENTA ADI
1	A	3146	Al Şehzade Turizm
2	A	3023	Al Hayat Tur
3	A	10543	Arel Tur
4	A	2813	Birey Tur
5	A	9712	Benca Tour
6	A	1467	Çicek Turizm
7	A	3193	61 Eya Turizm Seyahat
8	A	7818	Efteni Turizm
9	A	16555	Erkanbey Turizm
10	A	3191	Elçi Tur
11	A	8450	Fatih Nar Turizm
12	A	7774	Hidayet Türkseven Turizm
13	A	4939	Gnr Turizm
14	A	11227	Konrapa Turizm
15	A	9784	Mevlutoğlu Turizm
16	A	7173	Mediquis Turizm
17	A	4167	Mival Turizm
18	A	2539	Olbia Turizm Seyahat
19	A	11500	O Tur Bu Tur
20	A	12909	Tatil Başlasın Turizm
21	A	1967	Toprak Turizm
22	A	5943	Tuğba Turizm
23	A	17381	Ümit Mirzoğlu Turizm
24	A	14840	Word Tuğra Turizm
25	A	1635	Yeşilbolu Turizm
26	B	3547	Öz Bakır Turizm

Kaynak: Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

3- Tur Organizasyonları ve Tur Güzergahları

3.1- 48 Saatte Düzce

Bu iki günlük gezi planı, Düzce'nin hem doğal güzelliklerini hem de kültürel mirasını keşfetmek isteyenler için mükemmel bir seçenek sunmaktadır.¹³⁰

Birinci Gün

Düzce'de doğa aktiviteleriyle dolu bir gün için sabah erkenden Topuk Yaylası ve Göleti'nde kahvaltı yaparak güne başlayabilirsiniz. Ardından, Samandere Şelalesi Tabiat Parkı'nı ziyaret edip, Düzce Merkez'e yakın konumda bulunan Prusias ad Hypium Antik Kenti, Düzce Konuralp Müzesi, Antik Tiyatro ve Roma Köprüsü'nü keşfedebilirsiniz. Bu tarihi ve kültürel gezinin ardından, rotanızı Akçakoca'ya çevirerek, Karadeniz'in en büyük ilçesinin doğal güzelliklerini keşfedin. Akçakoca, uzun sahil şeridi, sivil mimarisi, dağ çilekleri tarlaları, kestane balı, fındığı, yeşil doğası, Fakıllı Mağarası, Çuhallı Plajı gibi mekanlarla büyüleyici bir atmosfer sunuyor. Ayrıca, Yukarı Mahalle Yöresel Pazarı ve tarihi evleri, Ceneviz Kalesi, Aktaş Şelalesi de mutlaka görülmesi gereken yerler arasında yer alır. Akçakoca'nın sahilinde bulunan balıkçı limanları, deniz manzarasında taze balık yeme fırsatı sunmaktadır.

İkinci Gün

İkinci gün ise tamamen doğayla iç içe bir deneyim yaşayabilirsiniz. Sabah, Aydınpınar Şelalesi Tabiat Parkı'nda yöresel bir kahvaltı yaptıktan sonra, Efteni Gölü ve Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı'nda doğa yürüyüşleri yapabilir, Pürenli ve Balıklı Yaylalarında çadır kurarak kamp yapabilir veya foto safari gibi aktivitelerle doğanın keyfini çıkarabilirsiniz. Son olarak, Cumayeri Dokuzdeğirmen Köyü'ndeki rafting alanında profesyonel rafting yaparak adrenalini dolu bir deneyim yaşayabilirsiniz.

Düzce'nin turistik rotaları, ziyaretçilere doğa, tarih ve kültür açısından zengin bir deneyim sunmaktadır.¹³¹

Rota 1, Düzce'nin merkezinden başlayarak; Konuralp Müzesi, Konuralp Antik Tiyatro, Fakıllı Mağarası ve Çayağzı Köyü'nde yer alan Orhangazi Cami ile devam eder. Ardından Akevler ve Çuhallı plajları, Ceneviz Kalesi ve Plajı gibi doğal güzellikler ziyaret edilir. Aktaş Şelalesi ve Hemşin Köyü Orhangazi Cami'nin ardından Uğurlu Köyü Yeni Meze Cami'ye uğranır. Cumayeri Dokuzdeğirmen Rafting, bu rotanın son noktalarından biri olarak heyecanlı bir deneyim sunar.

Rota 2, doğa tutkunlarını cezbetmektedir. Düzce'nin merkezinden başlayan bu rota; Aydınpınar Şelalesi Tabiat Parkı, Odayeri Yaylası, Torkul Yaylası ve Göleti gibi doğal alanlarla devam eder. Şehirli Yaylası, Kocayayla ve Çiçekli Yaylası da bu rotadaki önemli güzergahlar arasında yer alır. Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı'nın ardından Konuralp Antik Tiyatro ziyaret edilerek rota tamamlanır.

Rota 3, Gölyaka Kültür Parkı ile başlar ve Yanık, Kardüz, Balıklı, Pürenli ve Hera Yaylaları'ndan geçer. Derebalık Yaylası ve Güzeldere Şelalesi Tabiat Parkı, Toptepe ve Efteni Gölü de bu rotanın

¹³⁰ <https://duzce.goturkiye.com/tr/48-saatte>

¹³¹ <https://duzce.goturkiye.com/tr/duzce-rotalari>

önemli noktalarındandır. Son olarak, Düzce Merkez ve Konuralp Antik Tiyatro ziyaret edilerek rota tamamlanır.

Rota 4, Düzce'nin merkezinden başlayıp Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı'na uğradıktan sonra; Sinekli, Sakarca, Yeniyurt, Eğrelti, İkizler Yaylaları ve Topuk Yaylası ile devam eder. Dipsizgöl, Kırgın Çayırı Piknik ve Mesire Alanı, Kaynaşlı Karaçalı Orhangazi Cami ve Kurugöl Tabiat Parkı bu rotanın diğer önemli duraklarıdır. Rota yine Düzce Merkez ve Konuralp Antik Tiyatro ile tamamlanır.

Rota 5, Düzce'nin merkezinden başlayarak Konuralp Antik Tiyatro'nu ve Hasanlar Baraj Gölü'nü ziyaret ettikten sonra, Sarıkaya Mağarası, Saklıkent Şelalesi ve Yoğunpelit ile Mengen Şelaleleri gezilir. Geyiklibel Kanyonu Tabiat Parkı, bu rotanın son duraklarından biridir.

Son olarak, **Rota 6**, Düzce'nin merkezinden başlayıp Konuralp Antik Tiyatro'yu ziyaret ettikten sonra Hasandede ve Yabalı Dede Türbeleri ile Eş Şeyh Aliyyü-l Müslahiddin Hazretleri Türbesi'ne uğrar. Çaybükü Dedekoru Cami, Dedekoru Piknik ve Mesire Alanı ile Dereköy Piknik ve Mesire Alanı, bu rotadaki önemli noktalar arasında yer alır.

Bu rotalar, Düzce'nin hem doğal hem de kültürel zenginliklerini keşfetmek isteyen ziyaretçiler için çeşitli seçenekler sunmaktadır.

4- Turizm Eğitimi

Düzce Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksek Lisans Programı, Düzce Üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı'na bağlı olarak eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Program, 25.07.2003 tarihinde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı'na bağlı olarak kurulmuş daha sonra 17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5467 sayılı yasa ile Düzce Üniversitesi'nin kurulmasının ardından, 23.08.2007 tarihinde Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı altında eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmek üzere Düzce Üniversitesi bünyesine alınmıştır. Program kapsamında verilen dersler, Düzce Üniversitesi'ne bağlı Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik lisans eğitiminin de verildiği Akçakoca Yerleşkesi'nde devam etmektedir.¹³²

Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 1992 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuş ve 2006 yılında Düzce Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Yüksekokul, turizm sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynaklarını yetiştirmeyi, eğitim kalitesini artırmayı ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamayı hedeflemektedir. Ders programları, turizm endüstrisinin gereksinimleri ve uluslararası değişimlerle uyumlu olarak geliştirilmekte, öğrencilere konaklama, yiyecek-içecek ve seyahat işletmeciliği gibi alanlarda yöneticilik becerileri kazandırılmaktadır. Yüksekokulda toplamda 15 akademik personel ve 6 idari personel görev yapmaktadır.¹³³

Düzce Üniversitesi, turizm sektörüne nitelikli profesyoneller kazandırmak amacıyla Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu bünyesinde iki ana bölüm sunmaktadır:

¹³² <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/duzce-universitesi-turizm-ve-otel-isletmeciligi-yuksek-lisans-programi>

¹³³ <https://turizm.duzce.edu.tr/sayfa/cacf/yuksekokul-tanitimi>

1. Turizm İşletmeciliği Bölümü: Bu bölüm, öğrencilere konaklama, yiyecek-içecek ve seyahat işletmeciliği gibi alanlarda yönetim, finans ve pazarlama bilgileri sağlayarak, turizm endüstrisinin çeşitli alanlarına yönetici adayları yetiştirmeyi hedeflemektedir.
2. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü: Bu bölüm, yiyecek-içecek işletmelerinin ihtiyaç duyduğu nitelikli şefler ve yöneticiler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, gastronomi ve mutfak sanatları alanında akademik kariyer yapmak isteyen bireyler için de eğitim sağlamaktadır.

Her iki bölüm de öğrencilerine teorik bilginin yanı sıra pratik deneyim sunarak, turizm sektörünün dinamiklerine uyum sağlayabilecek yetkinlikte mezunlar vermeyi amaçlamaktadır.

Gölyaka Meslek Yüksekokulu, 2008 yılında eğitim-öğretim hayatına başlamış olup, aradan geçen 15 yılı aşkın süredir, sektördeki güncel gelişmeler doğrultusunda, 6 Bölüm ve 7 Program ile örgün öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Okulda Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü bünyesinde Aşçılık ile Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümü bulunmaktadır. Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümümüz bünyesinde Servis uygulama Laboratuvarı, Oda Uygulamaları Laboratuvarı, Geleneksel Eğitim Mutfağı bulunmaktadır. Ayrıca kamu kurum ve özel sektör paydaşlarımızın iş birliğiyle, öğrencilerimiz çevredeki çeşitli atölye ve mutfakları kullanabilmektedir.¹³⁴

Akçakoca Meslek Yüksekokulu 11.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun ile kurulmuştur. 17.03.2006'da 5467 sayılı Kanun ile Düzce Üniversitesi'ne bağlanmıştır. 2006-2007 Öğretim Yılında itibaren Düzce Üniversitesi Akçakoca Yerleşkesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Okulda Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri bölümü altında Turizm ve Otel İşletmeciliği programı bulunmaktadır.

Düzce- Akçakoca Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi / Süha Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Genel Müdürlüğü'nün düzenlemiş olduğu Proje Tabanlı Beceri Yarışması'nda turizm hizmetleri alanında Fındık Sofrası adlı projesiyle Türkiye birincisi, Bu Benim Eserim adlı proje yarışmasında Güçlü Çözümler adını verdiği projeye kimya dalında il birincisi oldu. 2010 Şubat ayında düzenlenen Uluslararası İstanbul Gastronomi Festivali'nde Türk Mutfağı dalında üçüncü olarak bronz madalya almaya hak kazandı. 2010 yılında Antalya'da düzenlenen Uluslararası Altın Kep Aşçıları Yarışması'nda Otelcilik Liseleri Set Menü dalında dördüncü oldu. 2017-2018 eğitim öğretim yılında TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarına katıldı. Ayrıca Beyaz Bayrak Projesi, Beslenme Dostu Okul Projesi, Kardeş Okul Projesi, Denge Projesi, Başarıya Bir Adım Projesi, Her Sınıfın Bir Yetim Kardeşi Var Projesi ve Kitap Okuma Projesi yürütüldü. 2014-2015 yılında tüm mesleki eğitim veren liselerin tek bir ad altında birleştirilmesi sonucunda Akçakoca Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi'nin adı Süha Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olarak değiştirildi.¹³⁵

¹³⁴ <https://golyaka.duzce.edu.tr/sayfa/eff8/genel-bilgi>

¹³⁵ <https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/duzce-akcakoca-anadolu-otelcilik-ve-turizm-meslek-lisesi-suha-guven-mesleki-ve-teknik-anadolu-lisesi>

B- SENTEZ

Düzce, zengin doğal ve kültürel mirasıyla sadece Karadeniz Bölgesi'nde değil, Türkiye genelinde de turizm potansiyeli yüksek bir destinasyon olarak dikkat çekmektedir. Doğal güzellikleri, tarihi değerleri ve stratejik konumu, şehri alternatif turizm faaliyetlerinin merkezi hâline getirme potansiyeline sahiptir. Ancak, bu potansiyelin sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınması hem çevresel hem de toplumsal faydaların maksimize edilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Raporun sentez kısmında da vurgulandığı üzere, Düzce'nin doğal kaynakları, ekoturizm, kültürel turizm ve gastronomi turizmi gibi farklı alanlarda çeşitliliği destekleyecek şekilde değerlendirilebilir. Özellikle yerel halkın katılımını artıracak projeler ve doğa dostu yatırımlar, bölgenin turizm gelirlerini artırırken aynı zamanda yerel kimliğin korunmasına da katkıda bulunacaktır. Altyapı yatırımlarının güçlendirilmesi, ulaşım kolaylıklarının artırılması ve turizm sektöründe çalışanların eğitimi, bölgenin rekabetçi bir destinasyon hâline gelmesi için önemlidir.

Düzce'nin sahip olduğu bu çok boyutlu turizm potansiyelini hayata geçirmek için, bütüncül bir planlama anlayışı gereklidir. Hem doğal kaynakların korunması hem de sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılması, ulusal ve uluslararası iş birliği ile desteklenmelidir. Bu bağlamda, Düzce'nin benzersiz konumu ve özellikleri, turizm sektörünün büyümesi için güçlü bir temel oluşturmakta; ancak bu fırsatın etkin bir şekilde değerlendirilmesi, uzun vadeli ve stratejik bir yaklaşım gerektirmektedir.

Turizm, doğa, çevre, ekonomi, toplum, kültür, peyzaj, şehirler ve köylerin fiziksel çevresi, iletişim yöntemleri, bölgesel ve kentsel altyapılar, ekonomik faaliyetler, deneyimler, insanlar arasındaki ilişkiler ve yatırım tarzları gibi birçok sektörü kapsayan çok yönlü bir endüstridir. Yeterli doğal kaynaklara sahip bir turizm destinasyonu, daha fazla ziyaretçi çeker.¹³⁶

Turistik cazibe merkezi olarak geliştirilmek istenen bölgelerde öncelikle; yörenin altyapısı, ulaşım olanakları, taşıma kapasitesi ve çekicilik unsurları gibi özelliklerinin detaylı bir şekilde analiz edilmesi gerekmektedir. Bu analizler doğrultusunda yapılacak planlamalar, turizmin yol açabileceği potansiyel sorunların önüne geçilmesine olanak tanırken, aynı zamanda geleceğe yönelik stratejik projeksiyonların oluşturulmasına da katkı sağlayacaktır.¹³⁷

Coğrafi konumu, turistik değerleri, deniz ve kumsalları ile güneşli gün sayısı açısından zengin ülkeler, kültürel çeşitlilik ve miraslarıyla uluslararası turizmde önemli bir konuma sahip olabilir. Ancak günümüzde, yüksek rekabetin yaşandığı turizm pazarında, ülkelerin istedikleri payı alabilmesi için yalnızca doğal güzellikler ve turistik cazibe unsurlarına sahip olmaları yeterli değildir.¹³⁸

Her destinasyon, kendine özgü özelliklerine dayanarak belirli turizm türlerini planlamaktadır. Doğa ve kültürle bağlantılı aktiviteler, seyahat etme nedenleri arasında giderek daha güçlü bir konuma sahip olmaktadır. Bunun yanı sıra heyecan, macera, kişisel meydan okuma ve spor gibi diğer turizm türlerine olan ilgi de artmaktadır. Turizm sektörünün gelişiminde dikkat çeken bir eğilim, yerel halkın turizm endüstrisiyle iş birliği yapmasıdır. Başka bir deyişle, yerel halk, turistlere rehberlik ederek turizmin ilerlemesine katkı sağlar. Bu tür turizm, yerel halkın yaşam kalitesini artırır. Turizm endüstrisi paradigması, geleneksel turizmden yaratıcı turizme doğru bir

¹³⁶ Shahraki, Abdol Aziz. "Tourism development techniques in the urban master plan." *Cogent Business & Management* 9.1 (2022): 2042977.

¹³⁷ Katircioğlu, Esra, et al. "Turizm master planlarının karşılaştırılması: Türkiye örneği." *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17.4 (2019): 189-215.

¹³⁸ Katircioğlu, a.g.e., s., 191

değişim geçirmektedir. Geleneksel turizm, boş zamanlarını çeşitli yerlerde geçirmek isteyen kalabalık kitlelere hitap etmektedir. Ancak, tüm turistler geleneksel turizmden memnun kalmamaktadır ve birçoğu yerel kültürlere katılmayı, yaratıcı aktivitelerde bulunmayı tercih etmektedir. Bu turistler, destinasyonların niteliklerini yükseltmekte ve bölgesel/yerel yaşam tarzlarını deneyimlemek istemektedir. Bu yeni eğilim “yaratıcı turizm” olarak adlandırılmıştır. Akademisyenler, kitlesel turizmin yaratıcı turizme doğru evrileceğine inanmaktadır.¹³⁹

Temelde bir turistik destinasyon, turistler için çekiciliği olan coğrafi bir alan olarak tanımlanır. Bir destinasyonun coğrafi durumu, o destinasyonun ihtiyaç duyduğu temel gereksinimleri anlayabilmek için net bir şekilde bilinmelidir. Bilinmesi gereken unsurlar arasında; konum, doğal çevre, tarihsel etkiler, sosyo-kültürel ve ekonomik yapılar, arazi kullanımı, konut, arazi mülkiyeti ve çevre kalitesi yer almaktadır. Bölgesel plan, destinasyonu beş bölgeye ayırır: dolaşım, giriş noktası, topluluk, bağlantılar ve cazibe merkezleri.

Düzce, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ve hem doğal güzellikleri hem de kültürel mirası ile dikkat çeken bir ildir. Düzce, doğa, tarih, kültür ve macera dolu bir turizm destinasyonu olarak hem yerli hem de yabancı turistlere çeşitli ve zengin deneyimler sunma potansiyeline sahiptir. Şehir; ulaşım kolaylığı ve çeşitli turizm olanakları ile her mevsim ziyaret edilebilecek bir yerdir. Düzce'nin turizm potansiyeli, doğru tanıtım ve yatırımlarla daha da geliştirilebilir. Düzce'nin coğrafi durumu, turizm ihtiyaçlarını belirlemek için çok önemlidir. Örneğin, Düzce'nin yerleşim düzeni, ulaşım altyapısı, doğal kaynakları ve tarihi mirası, bölgedeki turizm potansiyelini şekillendirmektedir. Ayrıca, bölgesel planın beş temel alanına (dolaşım, giriş noktası, topluluk, bağlantılar ve cazibe merkezleri) göre Düzce'de çeşitli stratejiler geliştirmek mümkündür.

- **Dolaşım:** Düzce'nin ulaşım altyapısı, turistlerin bölgeye kolayca ulaşabilmesi için geliştirilmelidir. Bu, kara yolları, demir yolları veya havaalanı bağlantıları gibi unsurları içerir.
- **Giriş Noktası:** Düzce'ye gelen turistlerin bölgeye giriş yapacakları ana noktalar, kolay ulaşılabilir ve bilgilendirici olmalıdır. Bu noktalar, Düzce'ye ilk adım atan ziyaretçilerin deneyimlerini şekillendirebilir.
- **Topluluk:** Düzce'nin yerel halkının turizmle etkileşimi, turizm gelirlerinden faydalanabilmesi ve geleneklerini tanıtabilmesi açısından önemlidir. Yerel toplulukların turizme entegre edilmesi, sürdürülebilir bir turizm modelinin oluşturulmasına katkı sağlar.
- **Bağlantılar:** Düzce'nin çevresindeki diğer turistik destinasyonlarla bağlantıları güçlendirilmeli, bölgesel iş birlikleriyle turizm hareketliliği artırılmalıdır.
- **Cazibe Merkezleri:** Düzce'nin doğal güzellikleri, kültürel mirası ve yerel özellikleri, turistlerin ilgisini çekecek cazibe merkezlerini oluşturmak için önemli unsurlardır. Örneğin, yaylalar, ormanlık alanlar, tarihi yapılar gibi çekim merkezleri, bölgedeki turizm faaliyetlerini yönlendirebilir.

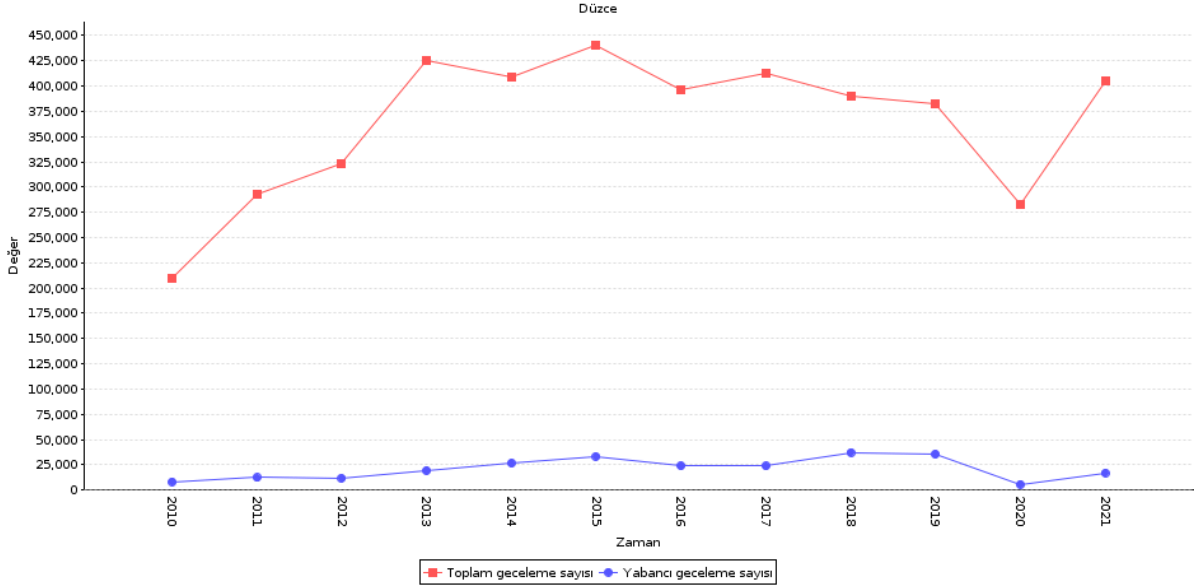
¹³⁹ Shahraki, a.g.e.

I- Turizm Sektörünün Değerlendirilmesi

Düzce'nin 2023 yılı turizm gelirleri (konaklama) toplamda 196.264.800 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu gelir içerisinde yerli ve yabancı turizm gelirleri arasındaki fark dikkat çekicidir. Yerli turizm geliri 182.685.600 TL ile toplam gelirin %93,08'ini oluştururken, yabancı turizm geliri yalnızca 13.579.200 TL ile %6,92'lik bir paya sahiptir.¹⁴⁰ Turizm gelirlerinin büyük ölçüde (%93) yerli turizmden kaynaklanması, bölgenin iç turizmde güçlü bir konuma sahip olduğunu ancak uluslararası turist sayısının sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu durum, Düzce'nin yabancı turizmi teşvik eden stratejilere odaklanmasının önemini ortaya koymaktadır. Bölgenin doğal güzellikleri ve tarihi değerleri dikkate alındığında, tanıtım faaliyetlerinin artırılması, altyapı yatırımlarının geliştirilmesi ve uluslararası turistleri çekmeye yönelik projelerin hayata geçirilmesiyle yabancı turist payının artırılması mümkün görülmektedir.

Düzce ilinde turizmdeki gelişim, geceleme sayılarındaki artışla dikkat çekmektedir. 2010 yılında toplam 209.216 geceleme gerçekleşirken, 2023 yılı itibarıyla bu sayı 336.676'ya ulaşmıştır. Son on yılda toplam geceleme sayısı iki katına çıkarak önemli bir büyüme göstermiştir. Yabancı ziyaretçilere ait geceleme sayıları da belirgin bir değişim sergilemiştir. 2010 yılında 8.284 olan yabancı geceleme sayısı, pandemiden önce 35.547'ye yükselmiş, 2022'de ise 29.685 olarak kaydedilmiştir. 2023 yılı itibarıyla bu sayı 23.586 olarak gerçekleşmiştir. Geceleme sayılarındaki bu artışın detayları, aşağıdaki grafikte görselleştirilmiştir.

Şekil 12. Düzce İli Toplam Geceleme Sayısı ve Yabancı Geceleme Sayısı

Kaynak: TÜİK

¹⁴⁰ Düzce Valiliği İl Brifing Raporu (2024)

1- Turist ve Geceleme Sayıları

Tablo 15. 2022 Yılı Belediye Belgeli İşletme Konaklama İstatistikleri

	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI (%)		
Aylar	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Ocak	401	12677	13078	1005	25880	26885	2,51	2,04	2,06	1,11	28,68	29,79
Şubat	67	4692	4759	307	8272	8579	4,58	1,76	1,8	0,34	9,17	9,51
Mart	963	12722	13685	1895	25086	26981	1,97	1,97	1,97	2,1	27,8	29,9
Nisan	313	10520	10833	799	22370	23169	2,55	2,13	2,14	0,85	23,79	24,63
Mayıs	879	14271	15150	2045	29093	31138	2,33	2,04	2,06	2,16	30,69	32,85
Haziran	1014	13397	14411	2464	28511	30975	2,43	2,13	2,15	2,44	28,26	30,7
Temmuz	742	17948	18690	1703	36780	38483	2,3	2,05	2,06	1,68	36,19	37,86
Ağustos	844	22179	23023	1905	50832	52737	2,26	2,29	2,29	1,87	50,01	51,59
Eylül	1067	7577	8644	1161	15497	16658	1,09	2,05	1,93	3,12	41,63	44,74
Ekim	263	6165	6428	654	12766	13420	2,49	0,07	2,09	1,86	36,37	38,23
Kasım	675	14019	14694	1700	28566	30266	2,52	2,04	2,06	2,02	33,93	35,95
Aralık	225	9065	9290	460	20155	20615	2,04	2,22	2,22	0,83	36,36	37,18
Toplam	7453	145232	152685	16098	303808	319906	29,07	22,79	24,83	20,39	382,87	402,94

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2022 Yılı Konaklama İstatistikleri

Tablo 16. 2022 Yılı Turizm İşletme Belgeli İşletme Konaklama İstatistikleri

Aylar	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI (%)		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Ocak	249	3542	3791	630	6228	6858	2,53	1,76	1,81	1,66	16,37	18,03
Şubat	134	2191	2325	430	3515	3945	3,21	1,6	1,7	1,13	9,24	10,37
Mart	319	3259	3578	582	5772	6354	1,82	1,77	1,78	2,18	21,62	23,8
Nisan	211	3454	3665	557	6099	6656	2,64	1,77	1,82	1,46	16,03	17,5
Mayıs	360	5086	5446	950	8768	9718	2,64	1,72	1,78	2,5	23,05	25,55
Haziran	329	4519	4848	946	7799	8745	2,88	1,73	1,8	2,49	20,5	22,99
Temmuz	505	6585	7090	1415	12460	13875	2,8	1,89	1,96	3,72	32,75	36,47
Ağustos	547	9532	10079	1453	19423	20876	2,66	2,04	2,07	3,82	51,06	54,88
Eylül	906	15516	16422	2175	32413	34588	2,4	2,09	2,11	2,14	31,87	34,01
Ekim	740	15000	15740	1863	30385	32248	2,52	2,03	2,05	1,93	31,43	33,35
Kasım	675	14019	14694	1700	28566	30266	2,52	2,04	2,06	2,02	33,93	35,95
Aralık	387	13087	13474	886	26618	27504	2,29	2,03	2,04	1,08	32,41	33,48
Toplam	5362	95790	101152	13587	188046	201633	26,09	18,39	18,88	21,1	222,5	243,59

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2022 Yılı Konaklama İstatistikleri**Tablo 17. Düzce ili ilçeleri Mahalli İdarelerce Belgelendirilen Konaklama Tesisleri İstatistikleri**

İLÇELER	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI (%)		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Akçakoca	317	38770	39087	842	92253	93095	2,66	2,38	2,38	0,23	25,43	25,66
Kaynaşlı		12625	12625		28574	28574	0	2,26	2,26	0	40,36	40,36
Merkez	6449	78999	85448	13486	147063	160549	2,09	1,86	1,88	3,38	36,86	40,24
Cumayeri	33	2780	2813	157	11097	11254	4,76	3,99	4	0,58	41,28	41,87
Toplam	6799	133174	139973	14485	278987	293472	2,13	2,09	2,1	1,69	32,46	34,15

Kaynak: Kültür Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Belediye Belgeli Konaklama İstatistikleri

Tablo 18. Düzce İli Konaklama İstatistikleri (2023)

Aylar	TESİSE GELEN			GECELEME			Ortalama	Doluluk Oranı (%)
	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam	Kalış	
Ocak	11 266	446	11 712	23 590	912	24 502	2,09	26,21
Şubat	9 189	348	9 537	19 020	758	19 778	2,07	21,16
Mart	8 425	282	8 707	17 287	643	17 930	2,06	23,09
Nisan	9 006	472	9 478	18 523	1 140	19 663	2,07	20,34
Mayıs	8 879	1 549	10 428	17 525	2 955	20 480	1,96	21,18
Haziran	12 751	1 424	14 175	26 129	2 571	28 700	2,02	28,22
Temmuz	22 115	1 768	23 883	42 588	3 712	46 300	1,94	45,53
Ağustos	21 908	1 388	23 296	44 759	2 984	47 743	2,05	46,94
Eylül	13 771	1 220	14 991	30 680	2 521	33 201	2,21	34,16
Ekim	14 757	917	15 674	31 426	2 024	33 450	2,13	36,28
Kasım	10 390	851	11 241	21 053	1 928	22 981	2,04	28,84
Aralık	9 781	651	10 432	20 510	1 438	21 948	2,1	28,27
Toplam	152 238	11 316	163 554	313 090	23 586	336 676	2,06	30,34

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2023 Yılı Konaklama İstatistikleri

2- Turist Hareketleri

Düzce, stratejik konumu ve doğal-kültürel zenginlikleri sayesinde farklı turist profillerini cezbeden önemli bir potansiyele sahiptir. İstanbul ve Ankara gibi büyük metropollere yakınlığı, bölgeyi hafta sonu kaçamakları ve kısa süreli tatiller için ideal bir destinasyon haline getirmiştir. Düzce'ye yönelik turist hareketlerini etkileyen başlıca unsurlar ve dinamikler şu şekilde özetlenebilir:

- Yerel Turistler: Düzce'yi ziyaret eden turistlerin büyük bir kısmı İstanbul, Ankara, Kocaeli ve Sakarya gibi çevre illerden gelen yerli turistlerden oluşmaktadır. Bu grup genellikle gününbirlik veya hafta sonu konaklamalı seyahatler yapmaktadır.

- Uluslararası Turistler: Bölgedeki; rafting parkurları, yamaç paraşütü ve trekking gibi doğa sporları, Avrupalı ve Orta Doğulu turistlerin ilgisini çekmektedir.

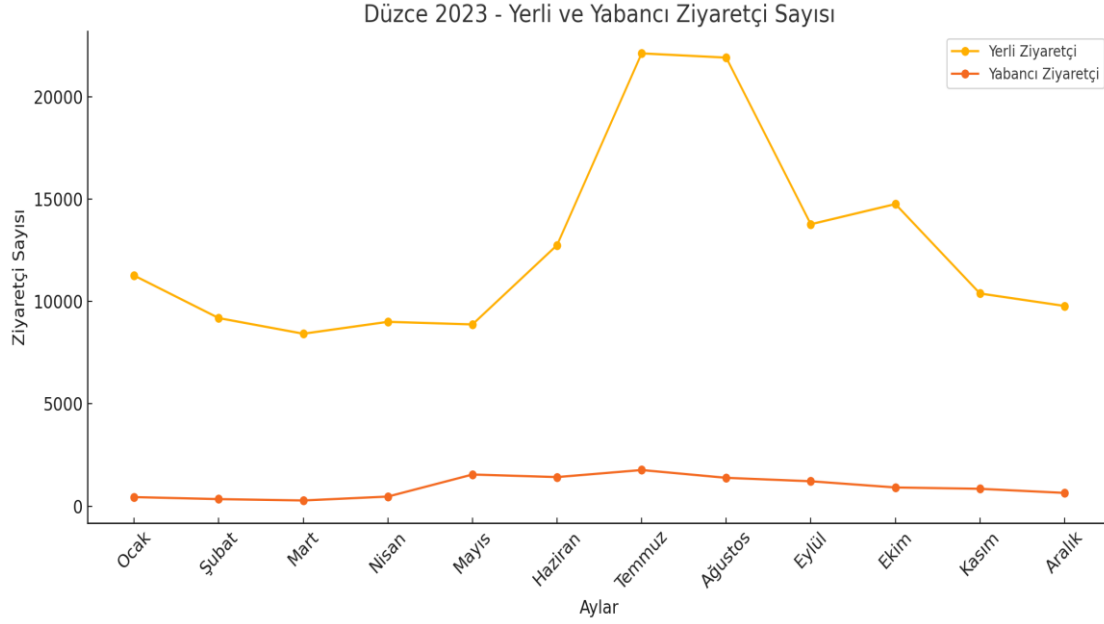
- Doğal Alanlar: Güzeldere ve Samandere Şelaleleri, Topuk Yaylası, Efteni Gölü gibi doğal güzellikler, doğa severler ve fotoğrafçılar için ilgi çekici destinasyonlardır.

- Kültürel ve Tarihi Noktalar: Konuralp Antik Kenti, Düzce'nin kültürel mirasıyla ilgilenen turistleri bölgeye çeken önemli bir merkezdir. Ayrıca Osmanlı dönemi camileri ve türbeleri de ziyaretçi akışını artırmaktadır.

- Macera ve Spor Turizmi: Rafting ve kano etkinlikleri için Büyük Melen Nehri, motor sporları için Kaynaşlı Motor Sporları Merkezi, adrenalin arayan turistlerin uğrak noktalarıdır.

- Yaz aylarında sahil turizmi ve doğa yürüyüşleri öne çıkarken, kış aylarında yayla turizmi ve kamp faaliyetleri dikkat çekmektedir. İlkbahar ve sonbahar dönemlerinde ise doğa sporları ve fotoğrafçılık aktiviteleri artış göstermektedir.

- Düzce'yi ziyaret eden turistlerin sayısı, pandemi sonrası dönemde artış göstermiştir. Özellikle doğa turizmine olan talebin yükselmesiyle, Düzce çevresel çekiciliği sayesinde bölgesel rekabette öne çıkmıştır. Ancak, turistlerin bölgedeki ortalama konaklama süresi genellikle 1-2 gün arasında değişmekte, bu da turizm gelirlerinin artırılması için konaklama sürelerinin uzatılmasını önemli bir hedef haline getirmektedir. Aşağıdaki grafikte de görüldüğü gibi Düzce de haziran-ağustos aylarında yoğunlaşmaktadır. Dört mevsim turizm potansiyeli olan bir il için bu durum potansiyelinin yeterince kullanılmadığını ve Akçakoca destinasyonun düzce açısından önemini göstermektedir. Gerçekten de Düzce'ye gelen turistlerin neredeyse yarısı Akçakoca'ya yani deniz turizmi ya da yaz turizmine gelmektedir.

Şekil 13. 2023 Yılı Yerli ve Yabancı Turistlerin Aylara Göre Geceleme Sayıları**3- SWOT Analizi**

Düzce ili turizm stratejisi oluşturmaya yönelik SWOT analizi literatür taraması ve yüz yüze yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrusunda derlenmiştir.

Güçlü yönler	Zayıf Yönler
- Kültürel çeşitliliğin (Gürcüler, Abazalar, Çerkesler, Muhacirler, Lazlar vb.) bulunması. - Gastronomik zenginlik ve yöresel lezzetlerin varlığı. - Zengin arkeolojik alanların ve tarihi mirasın bulunması. - Trekking, motocross, rafting gibi gençlik turizmine uygun etkinliklerin yapılabilmesi. - Büyük şehirlere (İstanbul ve Ankara) yakınlık. - Kolay ulaşım imkânı sağlayan karayolu altyapısı. - Doğal kaynaklar (yaylalar, şelaleler) ve temiz yeşil alanların varlığı. - Butik şehir yapısı ve şehir içi ulaşım kolaylığı. - Ilıman iklim ve doğa koşullarının uygunluğu. - Sağlık turizmi için termomineral su kaynaklarının varlığı. - Ağız ve diş sağlığı poliklinikleri ile üniversite ve kamu hastanelerinde spesifik tedavi olanakları. - Turizm potansiyelini artıran "Düzce'ye Gelsene" ve "duzce.com" gibi tanıtım web sayfalarının varlığı.	- Turizm merkezlerine, yaylalara ve köylere bağlantı sağlayan yolların yetersizliği. - Uluslararası standartlarda bir havalimanının bulunmaması. - Sektöre yönelik rekabet koşullarının oluşmamış olması. - Termal konaklama tesislerinin yetersizliği (nitelik ve nicelik açısından). - Paydaşlar arasındaki iş birliğinin zayıf olması. - Sağlık turizmi için bölgesel tanıtım ve bilinirlik eksikliği. - Uzun süreli konaklamaya uygun destinasyonların yetersizliği. - Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin yeterli düzeyde olmaması. - Gençlik turizmi için gerekli altyapı ve tesis eksikliği.
Fırsatlar	Tehditler
- Doğal tabiat alanlarının sağlık turizmine uygun olması. - Günöbirlik turistik rotaların çeşitliliği.	- Bölgede sık yaşanan doğal afetler ve Düzce'nin deprem bölgesi olarak bilinmesi. - Yerel yönetim desteğinin yetersiz olması.

• Aynı gün içinde birçok farklı aktivitenin yapılabilirliği. • Kamu ve üniversite hastanelerinin sağlık turizmi potansiyeline sahip olması. • Organik tarıma elverişli tarım arazilerinin bulunması. • Turizm ve sağlık turizmi eğitimi imkanlarının varlığı. • Alternatif turizm türlerinin (spor, yayla, inanç turizmi vb.) gelişime açık olması. • Gençlik turizmi için kaynak ve alanların varlığı. • Aktif genç nüfusun yüksekliği. • Kamp ve karavan turizmi için uygun alanların bulunması. • Türkiye'nin en uzun rafting parkurlarından biri olan Melen Çayı'nın varlığı.	• Hava kirliliğinin yüksekliği ve düşük hava kalitesi. • Ulusal medyada Düzce hakkında çıkan olumsuz haberler (denize girme yasağı vb.). • Plansız kentleşme ve şehirleşmenin turizm üzerinde yarattığı baskı. • Sanayileşmenin, çevresel kirlilik ve doğal kaynakların tükenmesiyle turizm potansiyelini sınırlandırması. • İç pazardaki ekonomik olumsuzluklar. • Tur şirketlerinin yeterli koordinasyona sahip olmaması. • Kültürel ve tarihi varlıkların yeterince korunmaması. • Sit alanlarında kaçak yapılaşmanın artması. • Altyapı yetersizliklerinin turizm faaliyetlerini engellemesi. • Kamp ve gezi düzenleyenlerin TURSAB üyeliğinin olmaması.
---	---

II. Projeksiyonlar ve Planlama Hedefleri

Düzce, daha önce Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer almakta iken, son yapılan bölgesel istatistiki sınıflandırma ile Doğu Marmara Bölgesi'ne bağlı Kocaeli Alt Bölgesi illerinden biri olarak kabul edilmiştir. Düzce'nin batısında Sakarya, doğusunda Zonguldak, doğu ve güneydoğusunda Bolu illeri yer almakta; kuzeyinde ise Karadeniz bulunmaktadır. Düzce il merkezi, çevresindeki ilçelerle birlikte önemli bir turizm potansiyeline sahiptir.

Düzce merkez ilçe, kuzeyde Akçakoca, kuzeydoğuda Yığılca, kuzeybatıda Çilimli ve Cumayeri, batıda Gümüşova ve güneydoğuda Gölyaka ilçeleri ile çevrilidir. Bu coğrafi konum, bölgedeki turizm planlamasında her bir ilçenin doğal ve kültürel zenginliklerinin dikkate alındığı çeşitlendirilmiş bir yaklaşım gerektirmektedir.

Düzce'nin Turizm Potansiyeli ve Pazarlanması

Düzce'nin turizm potansiyelinin etkili bir şekilde pazarlanabilmesi için bölgenin doğal, kültürel ve kırsal özelliklerinin ön plana çıkarılması gerekmektedir. Düzce, eko-turizm, kültür turizmi, yayla turizmi ve flora turizmi gibi çeşitli alternatif turizm türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Bölgedeki doğal zenginlikler, ormanlar, göller ve yaylalar, Düzce'yi turizm açısından cazip bir destinasyon haline getirmektedir. Ayrıca, tarıma elverişli araziler ve kırsal turizm potansiyeli, bölgedeki turizm çeşitliliğini artırmaktadır. Yaylaların turizme kazandırılması, ekonomik getirinin artırılmasında önemli bir fırsat sunmaktadır.

Düzce'nin tarihi ve kültürel zenginlikleri de bölgenin turizm potansiyeline büyük katkı sağlamaktadır. Ayrıca, gastronomi turizmi açısından da Düzce, yerel ve benzersiz lezzetleriyle dikkat çekmektedir. Akçakoca, doğal ve kültürel kaynaklarıyla öne çıkan başlıca turizm destinasyonlarından biridir. Burada kurulan Turizm Derneği ve yerel halkın misafirperverliği, turizmin gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır.

Su ve Hava Sporları Potansiyeli

Düzce'nin su kaynakları, bölgedeki su sporları turizminin gelişmesine olanak sağlamaktadır. Efteni Gölü ve Melen Çayı gibi alanlar, kuş gözlemciliği ve bitki gözlemciliği gibi ekoturizm faaliyetlerine de imkân sunmaktadır. Düzce'deki hava parkı ve yamaç paraşütü için uygun altyapı, bu alandaki potansiyeli artırmaktadır. Akçakoca ise deniz turizmi açısından önemli bir destinasyon olup, mavi bayraklı plajları ile dikkat çekmektedir.

Düzce'nin turizm sektörü, bölgedeki doğal, kültürel ve tarihî zenginlikleri ile büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen, bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için stratejik bir planlama sürecine ihtiyaç vardır. Bu bağlamda, Düzce'nin turizm hedefleri ve projeksiyonları, bölgedeki çeşitli doğal kaynakların ve turizm alanlarının etkin bir şekilde pazarlanması ve geliştirilmesi amacıyla belirlenmiştir.

1- Doğal Kaynakların Korunması ve Sürdürülebilir Turizm

Düzce'nin doğal zenginliklerinin korunarak turizme kazandırılması, sürdürülebilir turizmin temel hedeflerinden biri olacaktır. Bu kapsamda, bölgedeki yaylalar, ormanlık alanlar ve su kaynakları gibi doğal varlıklar, ekoturizm, yayla turizmi ve doğa sporları turizmi gibi alanlarda değerlendirilerek, çevre dostu bir turizm modeline dönüştürülmelidir.

2- Kültürel ve Tarihi Zenginliklerin Tanıtımı

Düzce'nin tarihi ve kültürel mirası, turizmin çeşitlendirilmesi açısından önemli bir alan oluşturmaktadır. Bölgedeki tarihi yerleşim alanları, geleneksel köyler ve kültürel etkinlikler, yerel halkın katılımı ile tanıtılmalıdır. Bu doğrultuda, bölgeye yönelik kültürel turlar, festivaller ve yerel el sanatları gibi turistik aktiviteler artırılabilir.

3- Altyapı Gelişimi ve Ulaşım Kolaylıkları

Turizmin gelişmesi için gerekli olan altyapı yatırımları büyük önem taşımaktadır. Düzce'nin turizm destinasyonları arasındaki ulaşım kolaylıkları artırılmalı ve yol, otelcilik, yiyecek içecek hizmetleri gibi sektörlerde modernizasyon sağlanmalıdır. Özellikle, Akçakoca gibi deniz turizmi destinasyonlarının ulaşım ağlarının güçlendirilmesi, bu bölgedeki turizmi daha erişilebilir hâle getirecektir.

4- Su ve Hava Sporlarının Desteklenmesi

Düzce'nin su kaynakları ve hava sporları potansiyelinin daha etkin bir şekilde kullanılması için altyapı ve organizasyonel yatırımlar yapılmalıdır. Efteni Gölü ve Melen Çayı gibi su sporlarına uygun alanların daha geniş kitlelere tanıtılması sağlanmalı ve yamaç paraşütü gibi hava sporlarının yapılabilmesi için uygun tesisler oluşturulmalıdır. Bu aktivitelerin düzenlenmesiyle, Düzce, turizm açısından yeni bir cazibe merkezi hâline gelebilir.

5- Yerel Halkın Katılımı ve Misafirperverlik

Yerel halkın turizme aktif katılımı, Düzce'nin turizm başarısı için kritik öneme sahiptir. Yerel halkın misafirperverliğinin artırılması, yerel kültürün ve geleneklerin turistlere doğru bir şekilde tanıtılması sağlanmalıdır. Turizm dernekleri, yerel otoriteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak, bölgedeki turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği sağlanabilir.

6- Gastronomi Turizminin Geliştirilmesi

Düzce'nin zengin mutfığı ve yerel lezzetleri, gastronomi turizmi açısından büyük bir fırsat sunmaktadır. Yerel yemeklerin ve geleneksel mutfak kültürünün tanıtılması için gastronomik turlar, festival ve etkinlikler düzenlenebilir. Bu alandaki projeler hem yerel ekonomiye katkı sağlayacak hem de Düzce'nin turistik çekiciliğini artıracaktır.

7- Turizm Eğitimi ve Farkındalık Oluşturma

Turizm sektöründeki profesyonel hizmet kalitesini artırmak amacıyla, yerel halkın turizm konusunda eğitilmesi önemlidir. Turizm bilincinin artırılması için eğitim programları düzenlenmeli, turizm sektöründeki işletmelerin kalite standartlarına ulaşması sağlanmalıdır.

C-PLANLAMA KARARLARI

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı, ilin turizm potansiyelini daha etkin ve sürdürülebilir bir şekilde değerlendirmek amacıyla hazırlanmış kapsamlı bir belgedir. Bu belge, Düzce'nin doğal, kültürel, tarihî ve sportif turizm alanlarındaki potansiyellerini ortaya koyarken, aynı zamanda turizm sektörünün geliştirilmesi için gerekli strateji ve eylemleri tanımlar.

Düzce, mevcut turizm potansiyelinin rasyonel bir şekilde değerlendirilmesi ve coğrafi konum avantajının doğru kullanılması durumunda, il ekonomisinin önemli bir eksenine haline gelebilecek bir yapıya sahiptir. İki büyük metropole yakınlığı ve ülkenin en gelişmiş bölgesi sınırlarında yer alması, turizmin gelişimini destekleyen kritik unsurlardır. Mevcut doğal yapıdan gelen aksların mekânsal kullanım öngörülerıyla uyumlaştırılması, bütünsel turizm alanlarının oluşturulmasını mümkün kılacaktır.

İlin turizm potansiyeli, özellikleri açısından iki temel sektöre ayrılabilir. Bunlar, deniz-kıyı turizmi ile birlikte doğa, kültürel ve su sporları turizmine yönelik Kuzey Düzce ile yayla turizmi ağırlıklı olmak üzere kış sporları ve termal turizmin öne çıktığı Güney Düzce'dir. Doğa turizmi açısından Güney Düzce, daha geniş imkanlara sahiptir. Akçakoca, Cumayeri, Çilimli ve Yığılca kuzey sektöründe; Merkez İlçe, Gölyaka ve Kaynaşlı ise güney sektöründe yer almaktadır. Ayrıca, her iki ana karayolu ulaşım aksı üzerinde doğu-batı doğrultusunda konumlanan Düzce Merkez ve Gümüşova, "iş ve kent turizmi gelişim aksı" üzerinde yer almaktadır.

Turizm gelişim akslarında, bu aksların özelliklerine özgü olarak geliştirilecek projeler ve tasarımlar, bölgenin cazibesini artıracaktır. Bununla birlikte, proje bütünü içinde altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesinden ziyade yeniden ele alınması ve tasarlanması önem taşımaktadır. Yaylalar arası ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesi, özellikle Yığılca-Yedigöller ve Kaynaşlı-Bolu Dağı bağlantılarının öncelikli olarak ele alınması gereken altyapı hizmetleri arasında yer almaktadır. Bu tür stratejik yaklaşımlar, Düzce'nin turizm potansiyelini sürdürülebilir bir şekilde geliştirme yolunda önemli adımlar olacaktır.

Düzce şehri, doğal ve kültürel peyzaj özellikleri açısından açık yeşil alan sistemi oluşturma potansiyeline sahiptir. Ancak, imar mevzuatındaki bazı sorunlar ve kentsel gelişimin bu potansiyel göz önüne alınmadan gerçekleştirilmesi, şehirdeki açık yeşil alanların kalite, miktar ve erişilebilirlik açısından yetersiz değerlendirilmesine neden olmaktadır. Bu durum, açık yeşil alanların sistematik bir şekilde ele alınmasını ve planlanmasını zorunlu kılmaktadır.¹⁴¹

Düzce İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (DÇDP)- 2020 Uygulama Hükümleri yayınlanmış olup, Düzce ili 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği Gerekçe Raporu 2023 yılında yayınlanmıştır. Düzce OSB mevcut alanı, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında "Organize Sanayi Bölgesi" olarak gösterilmiş olmakla birlikte, Düzce OSB İlave Alanı Düzce İli 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında "Tarım Arazileri"nde kalmaktadır.

I. Amaç

1/100.000 ölçekli Düzce İli Çevre Düzeni Planı'nın (DÇDP) amacı şunlardır:

Düzce ili için planlama hedef ve stratejilerini belirlemek,

¹⁴¹ Şenik, Berfin, and Osman Uzun. "Düzce Kentinde Açık Yeşil Alan Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Bazı Öneriler." *Düzce University Journal of Forestry/Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi* 17.2 (2021).

İl'in doğal, tarihi ve kültürel değerlerini koruyarak, farklı sektörlerin gelişimini sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda sağlıklı bir çevrede desteklemek,

Alt ölçeklerde hazırlanacak tüm fiziksel planlara temel oluşturacak planlama kararlarını belirlemek.

II. Kapsam

1/100.000 ölçekli DÇDP, Düzce ilinin yönetsel sınırları ile tanımlanan alanı kapsamaktadır. İl yönetsel sınırları, bu planın onay sınırlarını oluşturmaktadır.

Bu plan, Düzce ilinin sosyo-ekonomik ve mekânsal gelişimini sağlayacak bir rehber niteliğindedir ve alt ölçekli tüm planları yönlendirecek ilkeler içermektedir. Planın temel özellikleri şunlardır:

Yönetsel sınırlarla çakışan onay sınırları içinde geçerlidir.

Ölçek gereksinimlerine uygun detayda hazırlanmıştır.

Alt ölçekli planlar için girdi sağlayacak düzeyde ve yeterlilikte düzenlenmiştir.

Planlama ilkeleri, hedefleri ve stratejilerini kapsar.

Ana arazi kullanım kararlarını içerir.

Gelişme ve koruma önerileri ile hükümlere yer verir.

Bu düzenlemeler, Düzce ilinin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik planlama sürecinin temel yapı taşlarını oluşturur.

I. Planlama Kararlarının Yorumlanması

Düzce ilinde merkez ilçe, toplam nüfusun %63,3'ünü oluşturmaktadır. Son beş yılda, Düzce'nin dışarıdan göç alma hızı %1,67'den %9,23'e yükselmiş, bu da demografik yapının hızla değiştiğini göstermektedir. Bu hızlı nüfus artışı, özellikle konut altyapısı ve çeşitli hizmetlere olan ihtiyacı artırmaktadır. TÜİK verilerine göre, Düzce ilinde yapı kullanma izin belgesine göre bina sayısı yıllar içinde artış göstermiştir. 2019 yılında 634 olan bina sayısı, 2020 yılında 641'e, 2021 yılında 692'ye, 2022 yılında 728'e ve 2023 yılında 759'a ulaşmıştır.¹⁴² Bu artış, nüfus artışı ve göç ile paralel olarak, konut ihtiyacının giderek arttığını ve buna bağlı olarak inşaat faaliyetlerinin hızlandığını göstermektedir. Bu gelişmeler, Düzce'de konut sektörünün büyüdüğünü ve kentsel altyapı ile çeşitli hizmetlerin geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu süreçte, sürdürülebilir ve planlı bir şehirleşme yaklaşımının benimsenmesi, altyapı yatırımlarının arttırılması ve yeni konut projelerinin, artan nüfusa uygun şekilde düzenlenmesi önemlidir.¹⁴³

Düzce'de yatırım alanları coğrafi eşiklerle ciddi şekilde kısıtlanmaktadır. İl yüzölçümünün %80'e yakın oranı Melen Havzası içerisinde kalmaktadır. Yığılca ve güneyde Bolu Dağı'ndan gelen su kaynakları Gölyaka'da Efteni yöresinde birleşerek Melen Nehri'nden Karadeniz'e akmakta, bu havza da özel koruma hükümleri doğrultusunda sanayi yapılaşması açısından kısıtlanmaktadır.

¹⁴² <https://cip.tuik.gov.tr/>

¹⁴³ Başaran, a.g.e., s. 272

Düzce İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (DÇDP) kapsamında turizme yönelik plan kararları, Düzce'nin doğal, tarihi ve kültürel değerlerini koruyarak turizmi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Plan kararlarını turizm açısından şu şekilde yorumlanmak mümkündür.

1- Sürdürülebilir Turizm Gelişimi

Plan, Düzce'nin doğal kaynaklarını koruma altına alarak sürdürülebilir bir turizm modeli geliştirmeyi hedefler. Bu kapsamda, yaylalar, şelaleler, milli parklar ve kıyı alanları gibi doğal güzellikler ön planda tutulur. Turizm faaliyetlerinin bu doğal alanlarda sürdürülebilir bir şekilde planlanması ve uygulanması, çevrenin korunmasını sağlar.

2- Yayla ve Doğa Turizmi

Plan kapsamında yayla turizmi teşvik edilmektedir. Düzce'nin zengin yaylaları, doğal yürüyüş parkurları ve kamp alanları turizm potansiyelini artıran önemli unsurlardır. Bu tür alanlarda altyapının geliştirilmesi, turizm için cazip hale getirilmesi ve ekoturizm odaklı projelerin desteklenmesi önem taşımaktadır.

3- Kıyı Turizmi ve Akçakoca

Düzce'nin Akçakoca ilçesi, Karadeniz'e kıyısı olan bir bölge olarak kıyı turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Plan, Akçakoca'da kıyı turizmi tesislerinin geliştirilmesini desteklerken, sahil şeridinin korunmasına da önem verir. Bu bölgede, sürdürülebilir kıyı yönetimi ve kıyı kullanım alanları önerilmektedir.

4- Kültürel ve Tarihi Turizm

Düzce'deki Konuralp Antik Kenti, müzeler ve tarihi yapılar kültür turizmi açısından önemlidir. Plan, bu alanların korunarak turizme kazandırılmasını öngörmektedir. Konuralp ve çevresinde turistik tesislerin geliştirilmesi, kültürel mirasın korunmasıyla birlikte yapılacaktır.

5- Rekreasyon ve Günöbirlik Tesisler

Düzce, doğal kaynakları sayesinde günöbirlik turizm faaliyetlerine uygun bir yapıya sahiptir. Plan, şehirde piknik ve eğlence alanları, günöbirlik turizm tesisleri gibi rekreasyon alanlarının geliştirilmesini öngörmektedir. Bu alanlarda, doğa ile uyumlu yapılar ve altyapı projeleri desteklenecektir.

6- Eko-Turizm ve Doğa Sporları

Düzce, doğa sporları açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Plan, rafting, trekking, bisiklet turları gibi doğa sporlarına uygun alanların korunarak turizme kazandırılmasını teşvik etmektedir. Aynı zamanda, çevreye duyarlı eko-turizm projeleri öncelikli olarak desteklenmektedir.

7- Altyapı Geliştirme

Turizmin sürdürülebilir bir şekilde gelişebilmesi için plan, turistik alanlara yönelik altyapı projelerini destekler. Bu kapsamda, su, atık su arıtma, ulaşım ve diğer altyapı gereksinimlerinin karşılanması sağlanacaktır.

Genel olarak, Düzce İli Çevre Düzeni Planı, doğal ve kültürel mirasın korunmasını esas alarak, turizm sektörünü bölge ekonomisine kazandırmayı ve sürdürülebilir turizm projeleri ile bölgenin turizm potansiyelini artırmayı amaçlamaktadır.

II. Ulaşım Planlaması

1- Planlama Alanına Ulaşım

Düzce, İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan önemli karayolları üzerinde bulunan bir şehirdir. Şehirden D-100, D-655 karayolları ve TEM Otoyolu geçmektedir, ancak Düzce'de demiryolu ve denizyolu ulaşımı mevcut değildir. Düzce, Ankara'ya 236 km, İstanbul'a 217 km, İzmir'e 550 km, Bolu'ya 45 km, Sakarya'ya 69 km, Kocaeli'ne 106 km, Zonguldak'a 114 km, Bursa'ya 228 km, Antalya'ya 645 km, Trabzon'a 853 km, Adana'ya 722 km ve Erzurum'a 1.008 km uzaklıkta yer almaktadır. Düzce'deki karayolu ağı, Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü ve Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü sorumluluğundadır. Toplam yol uzunluğu 230 km olup, bunun 113 km'si Devlet Yolu, 64 km'si il yolu ve 53 km'si otoyoldur. Devlet ve İl yollarının 204 km'si bitümlü sıcak karışım kaplamalı, 26 km'si ise sathi kaplamalıdır.¹⁴⁴

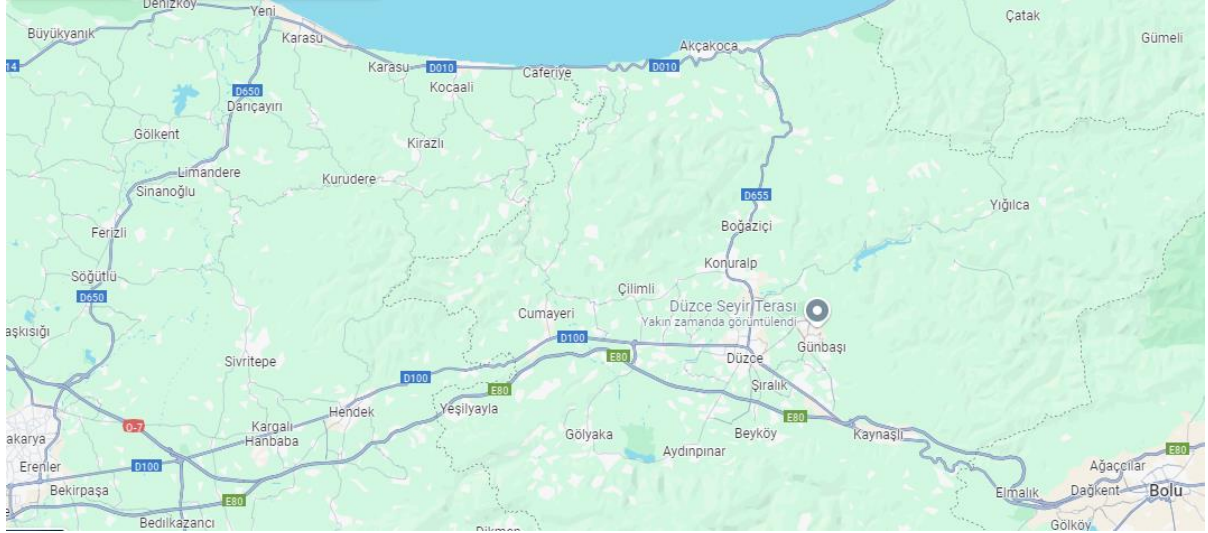
Şekil 14. Düzce- İstanbul- Ankara Ulaşım Haritası

Kaynak: Google Maps

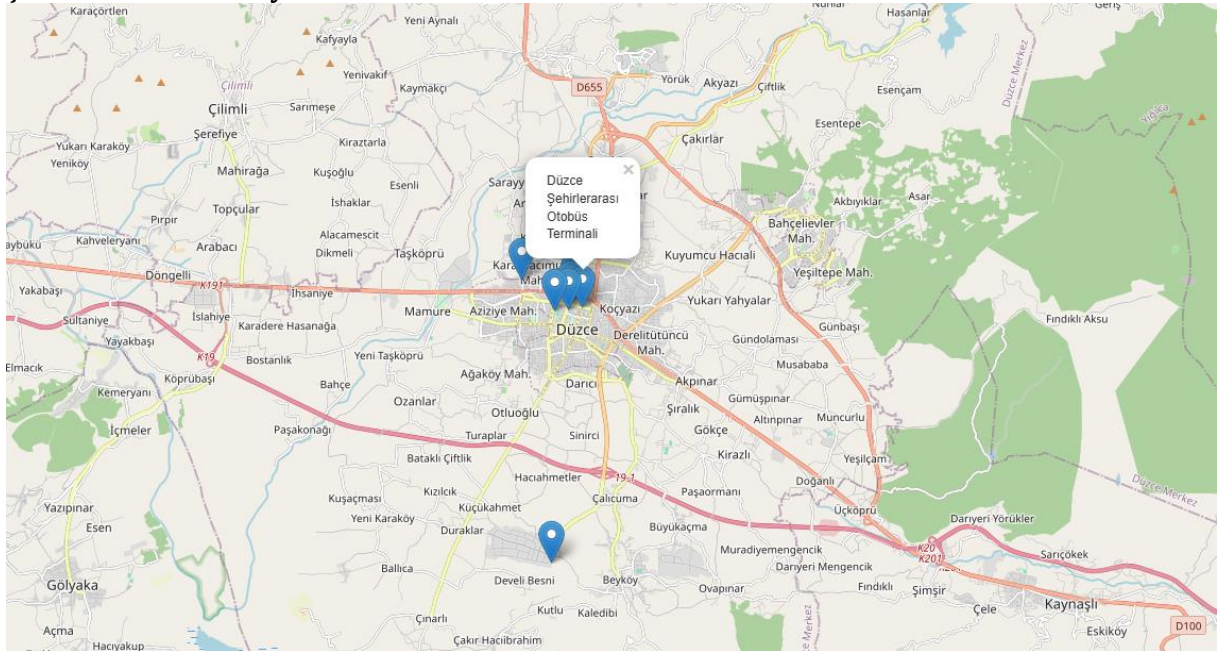
¹⁴⁴ Düzce Organize Sanayi Bölgesi İlave Alanı 1/25.000 Ölçekli Düzce İlçe Merkezi Ve Yakın Çevresi Çevre Düzeni Planı Değişikliği Gerekçe Raporu

Şekil 15. Düzce- Bolu- Sakarya Ulaşım Haritası

Kaynak: Google Maps

Şekil 16. Düzce İli Uydu Görüntüsü

Düzce'ye Ulaşım Seçenekleri:

1. Karayolu ile Ulaşım

Özel Araç ile:

İstanbul ve Ankara'dan Düzce'ye özel araçla gitmek en rahat seçeneklerden biridir.

İstanbul- Düzce: TEM otoyolu veya D-100 üzerinden yaklaşık 2-3 saat sürmektedir.

Ankara- Düzce: TEM otoyolu veya D-750 üzerinden yaklaşık 2-3 saat sürmektedir.

Otobüs ile:

Türkiye'nin birçok şehrinden Düzce'ye otobüs seferleri düzenlenmektedir.

İstanbul- Düzce: Yaklaşık 2,5-3 saatlik bir yolculukla Düzce'ye ulaşabilirsiniz.

Ankara- Düzce: Yolculuk süresi yaklaşık 3 saattir.

Diğer şehirlerden: Türkiye'nin diğer büyük şehirlerinden de düzenli otobüs seferleri bulunmaktadır.

2. Demiryolu ile Ulaşım

Düzce'de tren istasyonu bulunmamaktadır. En yakın büyük tren istasyonu Sakarya'nın Adapazarı ilçesindedir. İstanbul veya Ankara'dan Adapazarı'na trenle geldikten sonra otobüs ya da özel araçla Düzce'ye ulaşılması mümkündür.

Adapazarı- Düzce: Adapazarı'ndan Düzce'ye yaklaşık 1-1,5 saatlik bir yolculukla ulaşılabilir.

3. Havayolu ile Ulaşım

Düzce'nin kendine ait bir havaalanı bulunmamaktadır. Ancak en yakın havaalanları İstanbul ve Ankara'dadır.

İstanbul Havalimanı/ Sabiha Gökçen Havalimanı: İstanbul'a uçakla geldikten sonra otobüs veya kiralık araçla Düzce'ye ulaşabilirsiniz.

Ankara Esenboğa Havalimanı: Ankara'dan Düzce'ye otobüs veya kiralık araçla geçebilirsiniz.

Cengiz Topel Havaalanı (Kocaeli): Düzce'ye en yakın havaalanıdır ve yaklaşık 90 km uzaklıktadır.

4. Denizyolu ile Ulaşım

Düzce'nin kendine ait bir limanı yoktur. En yakın liman, Zonguldak'ın Ereğli ilçesindeki liman olup, yaklaşık 68 km mesafededir.

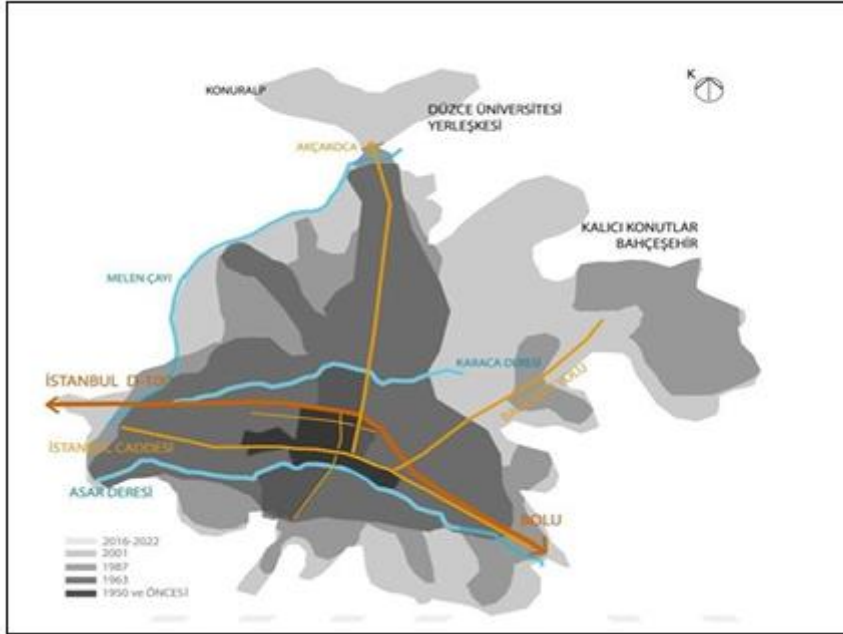
2-Planlama Alanı İçi Ulaşım Planlaması

Bölgesel ulaşım bağlantıları, mekânsal gelişim deseninin önemli bir belirleyicisidir. Düzce, İstanbul ile Ankara'yı birbirine bağlayan D-100 (E-80) Karayolu üzerinde, İstanbul'a 205 km ve Ankara'ya 241 km mesafede yer almaktadır. Ayrıca, Zonguldak-Karadeniz Ereğli-Akçakoca güzergâhını birbirine bağlayan ve Düzce Merkez'de D-100 Karayolu ile birleşen karayolu, il merkezinin kuzeyinden geçmektedir. Düzce, doğu-batı yönündeki D-100 Karayolu etrafında gelişmiş olup, bu durum kenti makroform olarak kuzey ve güney olmak üzere ikiye ayırmıştır. Karayolu, günümüzde şehir içi trafiğin yoğun olarak kullandığı bir bulvar işlevi görmektedir. Bunun yanı sıra, Akçakoca-Düzce Karayolu, kentin gelişim bölgesi olan kuzeyden kuzey-güney yönünde ilerleyerek Çoban Kavşağı adı verilen noktada D-100 Karayolu ile birleşmektedir. Ereğli'den gelen yoğun ağır vasıta trafiğine hizmet veren bu yol da kent içinde bir bulvar niteliği taşımaktadır.

Düzce, coğrafi konumu ve doğal-kültürel zenginlikleri sayesinde turizm açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ancak, bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilmesi için ulaşım

planlaması stratejik bir öncelik olmalıdır. Özellikle yönlendirme sistemlerinin geliştirilmesi, erişim kolaylığı sağlanması ve çevre dostu ulaşım seçeneklerinin artırılmasıyla Düzce'nin turizmdeki rekabet gücü artırılabilir.

Şekil 17. Kentin yıllara göre gelişim diyagramı

Kaynak: İnci, a.g.e., s. 46

Düzce çevresel ilişkiler haritasındaki turistik unsurlar, doğal alanlar, şehir merkezi altyapısı ve çevresel avantajlarıyla kısa vadede cazibe merkezi olma potansiyeline sahiptir. Ancak, bu potansiyelin daha etkin değerlendirilebilmesi için doğal alanlara yönelik ulaşım planlamasının güçlendirilmesi, turizm tesislerinin altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir. Haritada görülen önemli noktalar dijital rehber uygulamalarına entegre edilerek turistlerin kolayca bilgi alması sağlanabilir. Fiziksel tanıtım tabelaları, özellikle yaylalar, rafting parkurları ve doğal güzelliklere yönelik artırılmalıdır.

Şekil 18. Çevresel ilişkiler görüntüsü

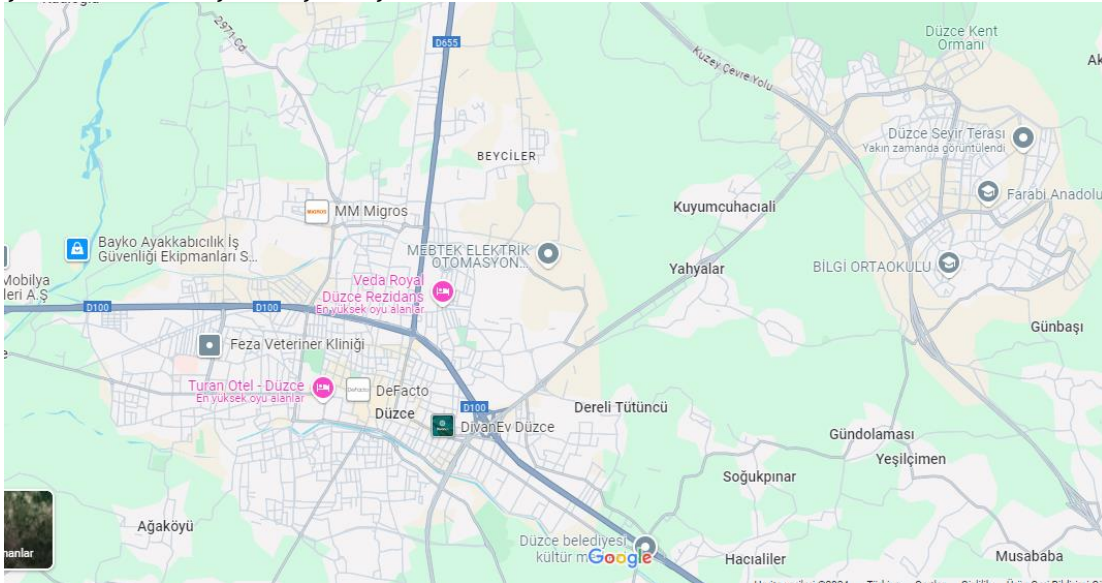
Kaynak: İnci, a.g.e., s. 55

Düzce'de Şehir İçi Ulaşım:

Araç Kiralama: Düzce'de gezilecek yerlere rahat ulaşmak için araç kiralama hizmetlerinden faydalanabilmek mümkündür. Ayrıca Düzce şehir içinde taksiler yaygındır ve kısa mesafeler için uygundur.

Toplu Taşıma: Şehir içi ulaşımında otobüs ve minibüs hatları kullanılsa da turistik yerlere ulaşmak için özel araç veya taksi daha uygun olmaktadır.

Şekil 19. Düzce Şehir içi Ulaşım Haritası

Kaynak: Google Maps

III. İl Bazında Planlama Kararları

Düzce’de imar faaliyetleri, Cumhuriyet döneminden sonra hız kazanmıştır. 2006 yılında Düzce Üniversitesi’nin kurulması ve zamanla farklı fakülteler ile bölümler açarak büyümesi, Düzce Organize Sanayi Bölgelerinin gelişimi ve yeni yatırımların bölgeye gelmesi, Düzce’deki nüfus artışında önemli bir rol oynamıştır. Nüfusun mekânsal dağılımına ilişkin veriler incelendiğinde, Merkez ilçede eğitim, ibadet, alışveriş ve sağlık gibi pek çok yaşam alanının bulunduğu görülmektedir. Şehirde toplu taşıma ve ulaşım imkânlarının sınırlı ve seyrek olması, iş yerlerinin büyük çoğunluğunun şehir merkezinde yer alması, merkezdeki okulların daha donanımlı olduğu düşüncesi ve daha konforlu bir yaşam talebi gibi nedenlerle, halkın büyük bir kısmı merkez ilçede yaşamayı tercih etmektedir.¹⁴⁵

Günümüze kadar uzana bu süreç şu şekilde özetlenebilir.¹⁴⁶

- Cumhuriyet Dönemi Sonrası İmar Faaliyetleri: Düzce’de imar faaliyetleri Cumhuriyet döneminin ardından hareketlenmiştir.
- 1945-1955 Kentsel Gelişim: Bu dönemde kentsel gelişim hız kazanmış ve Bolu’nun bir dağıtım ve toplanma merkezi olmasına yol açmıştır.
- 1950’de Nüfus Artışı: İstanbul-Ankara ulaşım hattının önem kazanması, verimli ovaların varlığı ve ana ulaşım yollarının sağladığı avantajlar sebebiyle, 1950’de Düzce nüfusunda ciddi bir artış yaşanmış ve kente birçok yeni işlev kazandırılmıştır.
- 1950’lere Kadar Gelişim Yönü: Kent, 1950’li yıllara kadar İstanbul-Ankara ulaşım hattı boyunca gelişme göstermiştir.
- Ulaşım Hattının Kuzeye Kayması (1950-1960): 1950-1960 yıllarında ana ulaşım hattının kuzeye kaymasıyla kentin gelişim yönü de kuzey kesimine yönelmiştir.
- Nüfus Artışı (1935-1985): 1935’te 10.000’in altında olan nüfus, 1950’de 10.000’in üzerine çıkmış ve 1985’te 56.280’e ulaşmıştır.
- İlk Yerleşim Alanları: Düzce’nin günümüzdeki kent merkezinde yer alan Şerefiye, Kültür ve Camikebir bölgeleri, kentin ilk yerleşim alanlarını oluşturmaktadır. Bu alanların köy olarak nitelendirilmesi, kentin ilk dönemlerinde kırsal alanın daha baskın olduğunu göstermektedir.
- 1999 Depremleri Sonrası Gelişim Yönü: 1999 depremlerinin ardından, Bayındırlık Bakanlığı, kuzeydoğuda Nalbantoğlu ve Kazukoğlu bölgelerinde depremzedeler için kalıcı yapılar inşa etmiş; bu durum kentsel gelişimi kuzeydoğu yönüne kaydırmıştır.
- Kültür Merkezi Olma Özelliği (2007): 2007 yılında Düzce Üniversitesi’nin kurulmasıyla, kent bir kültür merkezi olma özelliği kazanmıştır.

IV. Mekânsal Olmayan Planlama Kararları

Mekânsal olmayan planlama kararları, turizmin sürdürülebilir şekilde gelişmesine ve bölgenin rekabet gücünün artmasına önemli katkılar sağlar. Düzce gibi doğal ve kültürel değerlere sahip bir bölgede, tanıtım faaliyetleri, eğitim programları, teşvik politikaları ve yerel katılımı artırıcı önlemler, turizmin mekânsal düzenlemelerle birlikte entegre bir yaklaşımla ele alınmasını sağlar. Bu da bölgeyi hem ulusal hem de uluslararası düzeyde cazip bir destinasyon hâline getirebilir.

¹⁴⁵ Güner Kutal, Düzce İlinde Nüfusun Değişimi: Sosyo-Kültürel Ve Mekânsal Analiz (1927-2018), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2021, s.92

¹⁴⁶ Şentürk, a.g.e., s.54

Türkiye'nin 12. Kalkınma Planı, ülkenin ekonomik, sosyal ve çevresel kalkınmasını desteklemeyi amaçlayan önemli bir stratejik belgedir. 12. Kalkınma Planı, sürdürülebilir kalkınma ve çevre koruma konularına büyük önem vermektedir. Kalkınma planı, Türkiye'nin turizm potansiyelini artırmayı ve turizmi çeşitlendirmeyi hedeflemektedir.

Doğu Marmara Bölge Planında (2014-2023) "Bölge geleneksel turizmde Akdeniz ve Ege Bölgeleri ile rekabet edebilecek düzeyde değildir. Ancak, Karadeniz ülkelerinin geleneksel turizm altyapısı düşünüldüğünde bu alanda da değerlendirilebileceği" çıkarımı yapılmıştır. Planda "bölge genelinde uygun alanlarda çevreyle barışık doğa turizmi geliştirme faaliyetleri desteklenmelidir. Hâlihazır altyapı ve potansiyel geliştirilerek yerli ve Orta Doğu kökenli yabancı ziyaretçilere yönelik tanıtım ve altyapı düzenleme çalışmaları sürdürülmelidir. Ayrıca, butik oteller, yayla evleri ve pansiyonlar özgün dokuya uygun ve çevreyle barışık olmak koşuluyla yaygınlaştırılmalıdır. Yine doğa turizmine uygun olarak tur ve seyir güzergâhlarının geliştirilerek markalaşması desteklenmelidir. Kış turizminde önemli destinasyonlara sahip olan bölgede Kartepe ve Kartalkaya'da kapasite artırılması ve pistlerin zenginleştirilmesi çalışmaları desteklenmelidir. Yeni destinasyonların ortaya çıkartılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmeli ve Gerede Arkut Dağı, Elmacık ve Kardüz Yaylası gibi destinasyonların markalaşmaları yapılmalıdır." tespitleri de bulunmaktadır.

Düzce İli Turizm Strateji ve Eylem Planında "Hedef 1: Turizm Sektörünü Geliştirerek Düzce'ye Olan Talebi Artırmak" stratejik hedef olarak belirtilmiştir. Konulan hedefin arka planı açıklanırken şu ifadeler kullanılmıştır; "Düzce geleneksel el sanatlarından, toplumsal çeşitlilikten kaynaklı özgün yemeklerine ve tarihi yapılarına kadar birçok önemli kültürel birikimlere sahiptirler. İl bugüne kadar potansiyel çeşitliliğini yeterince değerlendirememiş ve turizm gelirlerinden gerektirdiği ölçüde pay alamamıştır. Bu nedenle alternatif turizm ürünlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. İlin, belli başlı turizm ürünleri ile yılın belli aylarına ve coğrafi olarak ağırlıklı tek bir ilçeye (Akçakoca'ya) yönelik turizm faaliyetini, turizm potansiyelini harekete geçirecek alanlardaki turizm ürün çeşitlendirmesi ve iyileştirilmesi ile mekânsal ve zamansal olarak yayılması gereklidir. Bu çerçevede ilde doğal kaynakların sağladığı imkânlar ölçüsünde sağlık ve termal turizm, eko-turizm, dağ ve kış sporları turizmi, av turizmi ve kültürel kaynakların sağladığı kültür ve gastronomi turizmi gibi ürünler ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda, doğal, kültürel, tarihi ve arkeolojik değerler sürdürülebilir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu amaç belirlenirken, bölgenin farklı mekânlarının farklı dönemlerde kullanılabilirliğine dikkat edilmelidir. Kırsal kesim turizmi, ilde büyük olanaklar sağlamaktadır. Bu turizm çeşidi aşağıda belirtilen tüm turizm türlerini kapsamaktadır: Eko-Turizm, Çiftlik Turizmi (Agro Turizm) ve Etnografik Turizm, Doğa Tanıma, Yürüyüş ve Benzeri, Atıcılık, Amatör Balıkçılık, Bitki Tanıma, Kuş Tanıma ve Benzerleri Foto-Safari, Dağ ve Kış Sporları Turizmi Su Sporları Turizmi (Kano, Rafting, Kürek) Av Turizmi Kırsal kesim turizmi, bölge adına diğer turizm çeşitleriyle entegre edilip pazarlanması gereken bir turizm çeşididir. Bununla birlikte; bu kesimin olağanüstü hassas çevresel duyarlılığı göz önünde tutularak gelişme alt- stratejileri oluşturulmalıdır. Alternatif turizm türlerinde tesisleşme gerek yer seçimi ve gerekse tesis tiplmesi açısından, kitle turizminden önemli ölçüde farklılaşacağı unutulmamalıdır." ¹⁴⁷ İfadeleri kullanılmaktadır.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planının da" H3-ST2 Strateji 2: Marka Kent Yaratılması Stratejinin: Marka kent yaratmak adına ülkesel strateji olarak belirlenmiş olan yöntemleri dikkate almak gerekmektedir. Çeşitli alanlarda çok sayıda düzenlemeyi öngören bu stratejide, mimari olarak

¹⁴⁷ MARKA, Düzce İli Turizm Strateji ve Eylem Planı, 2014

uluslararası standartlarda şehir müzelerinin kurulması, tarihi dokuların ve eski merkezlerin yenilenmesi; ulaşım sistemiyle alakalı olarak havaalanı kent merkezi toplu taşıma sistemlerinin kurulması; kültürel aksların düzenlenmesiyle ilgili olarak ulusal ve uluslararası ölçekte faaliyetlerin düzenlenmesi, kongre turizmine yönelik tesis ve aktivitelerin canlandırılması; fiziksel ve sosyal düzenlemelerle ilgili olarak ise kent merkezinde turizm danışma bürolarının açılması, yön levhaları ve bilgilendirme tabelalarının konulması gibi bazı ana başlıklarla bir yöntem çizilmiştir.”

Düzce ili Teşvik Durumu

Düzce ili 3. Bölge illeri arasında yer almaktadır. Düzce ilindeki Organize Sanayi Bölgeleri bir alt bölge desteği kapsamına dahil edilmektedir. İlçeler bazında, Çilimli, Kaynaşlı, Cumayeri, Gölyaka ve Yığılca 4. Bölge teşviklerinden, diğer 3 ilçe ise 3. Bölge teşviklerinden yararlanmaktadır. Tablo 20’de, bu bölgeler için sağlanan teşvikler detaylı şekilde sunulmuştur.

Tablo 19. Düzce Bölgesel Desteklerden Faydalanabilecek Sektörler ve Bölgeler İtibariyle Asgari Yatırım Tutarları veya Kapasiteleri

Düzce Bölgesel Desteklerden Faydalanabilecek Sektörler ve Bölgeler İtibariyle Asgari Yatırım Tutarları veya Kapasiteleri			
Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	3. Bölge
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2024)

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında, her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçekleri göz önünde bulundurularak belirlenmiş ve bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları çeşitlendirilmiştir. Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oranları ve süreleri özet olarak Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. Yatırım Teşvik Sistemi Destek Unsurları ve Oranları

Destek Unsurları			Bölgeler					
			1	2	3	4	5	6
Gümrük Muafiyeti			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı %	OSB ve EB dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB içi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB ve EB dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB içi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi		Yok	Yok	3 puan	4 puan	5 puan	7 puan
	Döviz/Dövizle Endeksli Kredi		Yok	Yok	1 puan	1 puan	2 puan	2 puan
Sigorta Pirimi (işçi Hissesi) Desteği			Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2024)

Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelik (1/6/2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı, Karar Sayısı: 1134, 30791 sayılı Resmî Gazete)” yeni turizm tesisi türlerinin gelişmesine olanak sağlanması, mevcut turizm tesislerinin geliştirilmesi, turizm tesislerinin asgari niteliklerinin belirlenmesi, bu tesisler arasında standart birliğinin sağlanması, kalitenin korunması, sürekliliğinin sağlanması ve yükseltilmesi” amacıyla hazırlanmıştır. Bu Yönetmeliğe göre kampingler;” karayolları güzergâhları ve yakın çevrelerinde, deniz, göl, dağ gibi doğal güzelliği olan yerlerde kurulan ve genellikle müşterilerin kendi imkânlarıyla geceleme, yeme-içme, dinlenme, eğlence ve spor ihtiyaçlarını karşıladıkları en az on ünitelik tesislerdir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

İdeal bir kamp yeri için; açık alanda ve zemini yağmuru drene edilebilecek şekilde hafif eğimli, kamping alanında yaşayan insanların hayatını tehlikeye sokabilecek çığ ve heyelan riskinin olmadığı, özellikle biyoiklimsel konfor açısından rakımı 800–2000 metre arasında olan, doğu ve güneye bakan, rüzgâr hızı alandaki aktiviteleri ve tesisleri etkileyebilecek derecede yüksek olmayan (0-10 m/sn arası), bağıl nem değerleri etkinlikleri olumsuz yönde etkilemeyecek olan (%25-75 arası) bölgeler olması önerilmektedir.¹⁴⁸

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 2021-2027 IPARD Programı

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) 28 Haziran 2024 tarihinde İkinci Başvuru Çağrı İlanına çıkmış bulunmaktadır. Başvuru kabulüne ilişkin bu çağrı, IPARD Programı 2021-2027 dönemi kapsamında yatırım yapmak isteyen işletmeler tarafından destek almak üzere yapılacak başvurular ile ilgilidir. Faydalanıcılara uygun harcamalar karşılığında sağlanacak olan mali desteğin kaynağı, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti eş finansmanından oluşturulan IPARD Programı Fonu’dur. Bu destek “kamu katkısı” olarak adlandırılmaktadır. Söz konusu kamu katkısı, program çerçevesinde gerçekleşmiş yatırımlar için geri ödemesiz olarak kullanılacaktır. IPARD III Dönemi İkinci Başvuru Çağrı İlanı kapsamında destek almak amacıyla 81 ilden proje başvurusu yapılabilir. Dolayısı ile Düzce ilinden de proje başvurusu yapılabilir. Program kapsamında Kırsal Turizm ve Rekreasyon yatırımları için, yatırım tutarının %60-70 oranında destek sağlanmaktadır. Yapılacak desteğin toplam bütçesi 80.000.000 eurodur.¹⁴⁹

1- Tanıtım

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı’nda tanıtım, ilin turizm potansiyelini artırmak ve sürdürülebilir turizm hedeflerine ulaşmak için bir araç olarak tanımlanmıştır. Geleneksel ve dijital araçların harmanlandığı bu strateji, Düzce’nin benzersiz değerlerinin daha geniş kitlelere ulaşmasını ve ilin turistik cazibesinin artırılmasını amaçlamaktadır. Bu süreçte, yerel katılımın teşvik edilmesi ve turistik ürünlerin profesyonel bir şekilde pazarlanması önemle vurgulanmıştır.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı’nda tanıtım ile ilgili belirlenen stratejiler ve eylemler şu şekildedir:

-Etkin Tanıtım Faaliyetleri

¹⁴⁸Akpur, A., & Zengin, B. (2019). İznik Gölü ile Çevresinin Kamp ve Karavan Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Turizm Turizm ve Araştırma Dergisi*, 8(2), 4-20, s.4.

¹⁴⁹ TKDK, Başvuru Çağrı İlanları

Düzce'nin sahip olduğu kültürel ve doğal değerlerin hem geleneksel hem de modern yöntemlerle tanıtılması gerekmektedir. Sosyal medya, basılı materyaller (kitap, broşür, poster) ve medya ortamları (TV, radyo) bu amaçla kullanılacaktır.

İl folkloru, mutfak kültürü, el sanatları ve müzik aletleri gibi yerel özellikler vurgulanarak, bunların ulusal ve uluslararası tanıtımı yapılacaktır.

2. Fuarlar ve Organizasyonlar

Ulusal ve uluslararası turizm fuarlarına katılım sağlanarak ilin tanıtımı yapılacaktır. Özellikle termal, eko-turizm, gastronomi ve dağ sporları turizmi gibi alanlar öncelikli olacaktır.

3. Kültür ve Turizm Envanteri

İl genelindeki kültürel miras ve turistik değerlerin bir envanteri hazırlanacak, bu envanter doğrultusunda tanıtım kitapları, haritalar ve cep rehberleri oluşturulacaktır.

4. Yerel Ürünlerin Tanıtımı

Hediyelik ürünler, yöresel el sanatları ve gastronomi ürünleri gibi yerel değerlerin tanıtımı için sanayi kuruluşlarıyla iş birliği yapılacak ve ürünlerin marka haline getirilmesi sağlanacaktır.

5. Tanıtım ve Pazarlama Stratejileri

Düzce'ye özgü bir kimlik ve imaj oluşturulacak. Bu kapsamda, tanıtım filmleri çekilecek, yerel ve ulusal medyada Düzce hakkında olumlu bir algı yaratılacaktır.

6. Dijital Tanıtım

İl ve turistik değerleri tanıtıcı çok dilli web siteleri hazırlanacak. Ayrıca, turistik tesislerin uluslararası online rezervasyon platformlarında yer alması teşvik edilecektir.

7. Eğitim ve Bilgilendirme Çalışmaları

Turizm sektöründeki paydaşlar arasında bilgi paylaşımını artıracak konferanslar, paneller ve eğitimler düzenlenecek. Böylece, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine katılım sağlanacaktır.

Bu stratejiler, Düzce'nin ulusal ve uluslararası turizmde daha fazla tanınmasını sağlamak, ziyaretçi sayısını artırmak ve turizm gelirlerini yükseltmek amacıyla tasarlanmıştır.

2- Levhalama

Turizmde tabelalandırma, ziyaretçilerin bir destinasyonu rahatça keşfetmesi, yönlendirilmesi ve deneyimlerini kolaylaştırması açısından hayati öneme sahiptir. Etkili tabelalar, turistlere bölgenin doğal, tarihi ve kültürel zenginlikleri hakkında bilgi sunarak onların ilgisini çeker ve bölgeye olan bağlılıklarını artırır. Aynı zamanda, yerel işletmelere yönlendirme yaparak ekonomiye katkı sağlar ve ziyaretçi memnuniyetini artırır. Yetersiz tabelalandırma, turistlerin kaybolmasına, önemli noktaları kaçırmaya veya destinasyon deneyiminden memnun kalmamasına yol açabilir. Bu nedenle, estetik ve bilgilendirici yönlendirme sistemleri, sürdürülebilir turizmin temel unsurlarından biridir.

Düzce'nin turizm potansiyelini tam anlamıyla değerlendirebilmesi için ulaşım altyapısının yanı sıra etkili bir levhalandırma sistemi büyük önem taşımaktadır. Doğal güzellikler, spor alanları ve tarihi yerler gibi turistik cazibe merkezlerine kolay ve hızlı ulaşım sağlamak, ziyaretçi memnuniyetini artırmanın temel unsurlarından biridir. Doğru yerleştirilmiş yönlendirme levhaları hem bireysel hem de grup ziyaretçilerin destinasyonlara erişimini kolaylaştırırken aynı zamanda bölgedeki trafik akışını düzenler ve çevreyi koruma bilincini destekler. Özellikle rafting parkurları, motor sporları merkezi gibi aktif turizm alanlarında levhalandırma, ziyaretçi akışını optimize ederek bölgenin ekonomik kalkınmasına da katkı sağlar. Bu nedenle, Düzce turizmini geliştirmek için kapsamlı ve uluslararası standartlara uygun bir levhalandırma çalışması hayata geçirilmelidir.

Konuralp Bölgesi: Turistlerin bölgeye ziyaret süresini uzatmak için yöresel ürün ve el sanatları satış noktaları oluşturulabilir. Ayrıca, tabelalarla fiziksel yönlendirmeler yapılabilir. Bu sayede ziyaretçilerin bölgeyi daha kolay keşfetmesi sağlanabilir.

Kültür Park: Gölyaka'daki Kültür Park'ta ziyaretçilerin alanı kolayca keşfedebilmesi için etkili bilgilendirme ve yönlendirme levhaları yerleştirilebilir. Bu tabelalarda doğa yürüyüş yolları, gözetleme noktaları ve etkinlik alanları işaretlenebilir.

Korugöl: Korugöl'e ulaşımı ve alanın keşfini kolaylaştırmak için kapsamlı bir yönlendirme ve bilgilendirme sistemi kurulabilir. Bu levhalar, ziyaretçileri yürüyüş parkurları, kamp alanları ve diğer olanaklara yönlendirebilir.

Cumayeri'nde, Büyük Melen Nehri üzerinde yer alan 13 km'lik parkur, rafting tutkunları için eşsiz bir deneyim sunmaktadır. Bölgeye iki farklı yoldan ulaşım sağlanabilmesine rağmen, parkur üzerindeki yol yapım çalışmalarının tamamlanması ve Akçakoca güzergâhında yönlendirme levhalarının eksiksiz bir şekilde yerleştirilmesi gerekmektedir. Bu düzenlemeler, ziyaretçilerin bölgeye erişimini kolaylaştırarak turizm potansiyelinin artmasına katkı sağlayacaktır.

Kaynaşlı'da yer alan 150 dönümlük Motor Sporları Merkezi ise motokros, ATV, off-road, enduro ve dağ bisikleti yarışlarının gerçekleştirildiği önemli bir tesis olarak dikkat çekmektedir. Extrem Enduro Şampiyonası gibi uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapan bu merkez, Türkiye ve dünya çapında sporculara hizmet vermektedir. Merkezin ulaşılabilirliğini artırmak adına yönlendirme levhalarının tamamlanması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, pistin eksiklerinin giderilmesi ve uluslararası standartlara uygun şekilde düzenlenmesi, tesisi daha fazla organizasyona ev sahipliği yapabilecek bir konuma taşıyacaktır. Bu doğrultuda, altyapı ve lojistik destek çalışmalarının gerçekleştirilmesiyle merkezin ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığı artırılabilir ve Düzce'nin turizmdeki önemi daha da pekiştirilebilir.

Levhalamaya yönelik yapılan çalışmalar ziyaretçi memnuniyetini artırırken turizm destinasyonlarının görünürlüğünü ve erişilebilirliğini geliştirmek için güçlü bir araç olacaktır.

Uygulama Önerileri

- Yerel yönetimler: Levhalama projesinin uygulanmasında öncü rol oynayarak hem fon sağlayabilir hem de koordinasyonu yönetebilir.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı desteği: Levhalama faaliyetlerinin ulusal turizm stratejileriyle uyumlu hale getirilmesi için bakanlık desteği alınabilir.

- Toplumsal katılım: Yerel halkın ve işletmelerin katılımı sağlanarak bu levhaların bakım ve sürdürülebilirliği artırılabilir.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı'nda levhalama ile ilgili öne çıkan stratejiler ve kararlar şu şekildedir:

1. Yön Levhaları ve Bilgilendirme Tabelaları:

Kentsel ve kırsal kesimde yönlendirme ve bilgilendirme amacıyla yön levhalarının konulması hedeflenmiştir. Bu levhaların turistlere daha iyi rehberlik edebilmesi için içeriğinin zenginleştirilmesi ve iyileştirilmesi önerilmektedir.

2. Doğal, Kültürel ve Tarihi Alanların Geliştirilmesi:

Doğal ve kültürel alanlarda bilgilendirme levhalarının eklenmesi ve yönlendirme levhalarının artırılması, ziyaretçilerin bu alanlara daha kolay ulaşmasını sağlamak için stratejik bir öncelik olarak belirlenmiştir.

3. Ziyaretçi Memnuniyetini Artırma:

Ziyaretçilerin seyahat öncesinde ve sırasında ihtiyaç duydukları bilgiye kolayca ulaşmasını sağlamak amacıyla yönlendirme levhalarının kapsamlı bir şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bu kapsamda, turizm destinasyonlarına ulaşımı kolaylaştıran tabelalar yerleştirilmelidir.

4. Bisiklet Turizmi Güzergahları:

Bisiklet turizmi için belirlenen güzergahlarda yönlendirme levhalarının oluşturulması ve altyapı düzenlemelerinin yapılması planlanmıştır. Bu levhalar, güzergâh bilgilerini, mesafeleri ve ilgili turistik alanları içermelidir.

Bu stratejiler, Düzce'nin turizm destinasyonları arasındaki erişimi kolaylaştırmayı, ziyaretçi memnuniyetini artırmayı ve turistik mekanların tanıtımını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Levhalama, bu hedeflere ulaşmada önemli bir araç olarak konumlandırılmıştır.

3- Yerel El Sanatlarının Desteklenmesi

El sanatları, geçmişten günümüze kültürel bir köprü görevi üstlenerek, insanların örtünme ve koşullara ve toplumsal özelliklere göre değişim gösteren el sanatları, kuşaktan kuşağa aktararak ortaya çıktığı toplumun duygularını ve kültürel kimliğini yansıtmıştır. Üretimin belli bir yörede yoğunlaşması ve o yöreyle özdeşleşmesi, bu sanatlara "geleneksel" nitelik kazandırmıştır. Düzce ve çevresi, zengin bir kültürel mirasın parçası olan geleneksel el sanatları ve zanaat faaliyetlerini sürdürmektedir. Bölgede halen devam eden geleneksel el sanatları arasında kolon dokuma, sedef kakma, yakma gravür, metal gravür, savat, kilim dokuma ve kesme hat gibi çeşitlilik gösteren sanat dalları bulunmaktadır. Bu zanaatlar, hem yöre halkının ustalık becerilerini yansıtmakta hem de bölgenin kültürel kimliğini canlı tutmaktadır.¹⁵⁰

Ahşap, insanların doğaya hâkim olma çabasında en önemli ve vazgeçilmez malzemelerden biri olarak öne çıkar. Düzce'nin Kaynaşlı ilçesi, ahşabın kolay temin edilebilirliği ve işlenebilirliği sayesinde bu malzemenin mimariden günlük kullanım eşyalarına, dekoratif süslemelerden

¹⁵⁰ Karadeniz, Yildirim. *Düzce ve çevresi el sanatları*. MS thesis. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

sanatsal ürünlere kadar çeşitli alanlarda kullanıldığı bir merkez olmuştur. Çeşitli işleme ve süsleme teknikleriyle şekillenen bu ürünler, zengin bir kültürel miras olarak günümüze ulaşmayı başarmıştır.¹⁵¹

Düzce’de yerel el sanatlarının desteklenmesi, bölgenin kültürel mirasını koruyarak ekonomik kalkınmayı teşvik etme açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu kapsamda, yerel sanatçı ve zanaatkârların üretim süreçlerini desteklemek için hibe programları ve eğitim atölyeleri düzenlenebilir. Geleneksel el sanatlarını modern tasarım anlayışıyla birleştirerek ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet edebilir ürünler ortaya çıkarılabilir. Ayrıca, Düzce’nin kültürel çeşitliliğini yansıtan el sanatları ürünlerinin tanıtımı için yerel festivaller, sergiler ve dijital platformlar kullanılabilir. Turizmle entegre bir yaklaşım benimsenerek, bu ürünlerin otel, restoran ve turistik mekanlarda sergilenmesi sağlanabilir. Böylelikle, el sanatları yalnızca ekonomik bir faaliyet olmaktan çıkarak, bölgenin kültürel kimliğini yansıtan bir marka değeri hâline gelebilir.

Düzce’nin yerel el sanatları ve ürünlerinin tanıtımı, bölgenin turizm potansiyelini artırmada kilit rol oynayabilir. Çerkez Kemeçesi, Gravür sanatı gibi geleneksel el sanatlarının yanı sıra yöresel gıda ürünleri, bölgeye özgü hediyelik eşya ve zanaat ürünleriyle satış merkezlerinde sergilenebilir. Güzeldere, Samandere Şelalesi ve Ceneviz Kalesi gibi turistik alanlarda yöresel ürünlerin satış noktalarının oluşturulması hem turistlerin ilgisini çekecek hem de yerel halkın ekonomik kazanç sağlamasına katkı sunacaktır. Üretim süreçlerini deneyimleyebilecekleri atölye ve demo uygulamalar, ziyaretçilerin bölgeye olan bağlılığını artırabilir. Bu faaliyetlerle, Düzce’nin kültürel mirası korunurken, turizm sektörü de daha güçlü bir yapı kazanabilir.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı’nda yerel el sanatlarının desteklenmesi ve tanıtımı ile ilgili öne çıkan stratejiler ve eylemler şunlardır:

1. Yerel El Sanatlarının Tanıtımı ve Pazarlanması

- El sanatları ürünlerinin pazarlanması için pazar araştırmaları yapılacaktır.
- Geleneksel el sanatlarıyla uğraşan ustalara yılda bir kez tanıtım ve pazarlama eğitimi verilecektir.
- Yerel el sanatlarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımı için özel sektör ve sanayi kuruluşları ile iş birliği yapılacaktır.
- Hediyelik eşyaların tasarımı, üretimi ve tanıtımı konusunda bilgilendirme çalışmaları yürütülecektir.

2. Eğitim ve Bilinçlendirme

- Geleneksel el sanatları kurslarının açılması ve bu alanda çıraklık eğitimlerinin verilmesi sağlanacaktır.
- Turistik ürün, hediyelik eşya yapımı, kalite ve işletme yönetimi gibi konularda el sanatları ustalarına eğitimler düzenlenecektir.

¹⁵¹ Kaya, Sedat. *Düzce ili Kaynaşlı ilçesi ahşap el sanatları*. MS thesis. Güzel Sanatlar Enstitüsü, 2014.

3. Tanıtım Etkinlikleri

- Yerel el sanatları, turizm ve gıda fuarlarında tanıtılacak, bu etkinliklere katılım teşvik edilecektir.
- Düzce'ye özgü ürünlerin tanıtımı için tasarlanmış ambalajlarla pazarlama yapılacaktır.

4. Destek ve Finansman

- El sanatları ile uğraşanların finansal desteklerden (kredi, hibe vb.) yararlanması sağlanacaktır.
- Yerel el sanatlarının sürdürülebilirliğini sağlamak için altyapı desteği ve pazarlama organizasyonlarına destek verilecektir.

5. Tanıtım Altyapısının Güçlendirilmesi

- Geleneksel el sanatlarının sergilenmesi ve tanıtılması için atölyeler ve sergi alanları kurulacaktır.
- Çeşitli iletişim araçları (web siteleri, sosyal medya, basılı materyaller) kullanılarak tanıtım yapılacaktır.

Bu stratejiler, Düzce'nin yerel değerlerinin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayarak hem turizm gelirlerini artırmayı hem de kültürel mirasın korunmasını hedeflemektedir.

4- Yayla Şenlikleri

İlimizin doğusundan batısına uzanan Elmacık Dağları üzerinde "Yayla Koridoru" oluşturabilecek nitelikte irili ufaklı birçok yayla bulunmaktadır. Bu yaylalar, arazi yapısı, iklimi, zengin su kaynakları ve bitki örtüsü ile doğa turizmine uygundur. Birbiri ardına sıralı ve bütünsel bir yapı arz eden Düzce yaylaları, Kardüz Yaylasından başlayıp Abant Milli Parkı'na kadar devam eder.

Kardüz, Kızık, Pürenli, Balıklı, Hira, Sinekli, Derebalık, Torkul, Odayeri, Sırık, Keklik, Çiçekli, Şehirli, Kocayayla, Topuk, ikizler, Eğrelti, Yeniyurt ve Sakarca yaylaları "Yayla Turizmi" potansiyeli arz eder. Bu yaylalar, birbiri ardına aynı paralelde uzanmış, yaylalar arası trans yolu bağlantısı olan ve her bir yayladan diğerine geçiş mesafeleri, 5 ila 20 dakika olup kolay ulaşım olanakları ile dikkat çekmektedir.

Yaylalar bütünü, doğa yürüyüşü, Dağ bisikleti, çadır kampı, karavan, foto safari, Off-Road ve atlı gezinti gibi eko turizm alternatifleri sunarken, yaylalar bütününde bulunan bazı yayla içindeki göletler, olta balıkçılığı ve çadır kampı için doğal ortamlar sunar.

Düzce Yaylaları ve Yayla Şenlikleri

Düzce'nin doğal zenginlikleri arasında yer alan yaylalar, eko-turizme uygun altyapıları ve doğal güzellikleri ile öne çıkmaktadır. Kardüz, Topuk, Kocayayla gibi öne çıkan yaylalar, doğa sporlarından kış turizmine kadar birçok aktiviteye ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca, geleneksel yayla şenlikleriyle bölgenin kültürel ve sosyal değerlerini yaşatmaya devam etmektedir.

-Kardüz Yaylası Şenlikleri: Her yıl 20 Temmuz'da düzenlenen şenlikler, katılımcılara doğayla iç içe bir eğlence ve kültürel deneyim sunar. Bu etkinliklerde geleneksel yemekler, halk oyunları ve çeşitli spor aktiviteleri gerçekleştirilmektedir.

-Topuk Yaylası Etkinlikleri: Doğa yürüyüşleri, foto-safariler ve olta balıkçılığı gibi etkinliklerin yanı sıra yayla göleti çevresinde düzenlenen aktiviteler, bölgeye olan ilgiyi artırmaktadır. Ayrıca, Fenerbahçe Spor Kulübü Tesisleri'nde kamp ve spor etkinlikleri düzenlenmektedir.

-Kocayayla ve Darıyeri Yörükler Yaylası Off-Road Yarışları: Yaylaların yemyeşil doğasında düzenlenen Off-Road yarışları, hız ve estetiği bir arada sunmaktadır. Şenlik havasında geçen bu yarışlar, doğa sporları meraklıları için eşsiz bir deneyimdir.

Bu yayla şenlikleri, Düzce'nin doğal ve kültürel zenginliklerini tanıtmak, turizmi canlandırmak ve yerel halkı bir araya getirmek adına önemli bir rol oynamaktadır. Destinasyonlarda her yıl düzenlenen 25'in üzerinde etkinlik veya festival, genellikle yerel halkın katılımıyla gerçekleşmektedir. Bu durum, festivallerin ekonomik etkisinin büyük ölçüde yerel düzeyde sınırlı kaldığını ve dışarıdan ziyaretçi çekmede yeterince etkili olamadığını göstermektedir. Dolayısıyla, bu festivallerin yöre ekonomisine katkısı, turizmin daha geniş bir kitleye yayılması durumunda artabilir.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı'nda yayla şenlikleri ile ilgili şu değerlendirmeler yapılmıştır:

1. Mevcut Yayla Şenliklerinin Güçlendirilmesi:

İldeki yayla şenlikleri ulusal ve uluslararası düzeyde daha etkin ve tanıtıcı festivaller haline dönüştürülmesi hedeflenmiştir. İl Özel İdaresi ve ilgili kurumların desteğiyle şenliklerin kapsamının genişletilmesi planlanmaktadır.

2. Yeni Şenliklerin Düzenlenmesi:

Yayla turizmi konusunda deneyime sahip kurumlarla iletişim kurularak, bölgede yeni yayla şenliklerinin düzenlenmesi için çalışmalar yapılacaktır.

3. Yayla Şenliklerinin Tanıtımı:

Şenlikler, seyahat acenteleri ve tur operatörlerinin dikkatini çekecek şekilde tanıtılacak ve yaylalar gezdirilerek şenlik parkurlarının tanıtılması sağlanacaktır. Ayrıca tanıtım için afiş, broşür, poster, kitap ve haritaların hazırlanması planlanmıştır.

Bu stratejiler, yayla şenliklerinin hem turizm gelirlerini artırması hem de Düzce'nin yerel kültürünü daha geniş kitlelere tanıtması için önemlidir. Bu etkinlikler, aynı zamanda yerel halkın katılımını teşvik ederek kültürel mirasın korunmasını da desteklemektedir.

5- Markalaşma

Düzce Turizm Strateji Planı, Türkiye'nin 2023 Turizm Stratejisi'ne uygun olarak, ilin ulusal ve uluslararası düzeyde bir marka kent haline getirilmesi için somut adımlar önermektedir. Marka kent yaratılması stratejisinde, Düzce'nin yerel ve bölgesel değerlerinin ön plana çıkarılması ve bu değerlerin turizm rekabetinde avantaj sağlaması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, şehir müzelerinin kurulması, tarihi dokuların yenilenmesi, havaalanı-toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi ve turizm danışma bürolarının açılması gibi altyapısal ve sosyal düzenlemeler önerilmektedir. Ayrıca, kültürel etkinlikler ve kongre turizmi gibi faaliyetlerle ilin uluslararası ölçekte tanıtımı sağlanmalıdır. Bununla birlikte, Düzce'nin sahip olduğu potansiyel değerlere dayanarak, Çerkez Peyniri ve Yığılca Kestane Balı gibi özgün ürünlerin marka haline getirilmesi öne çıkmaktadır. Bu ürünlerin coğrafi kimlik ve toplumsal bağlarıyla desteklenerek, ilin

turizm gelirlerini artıracak şekilde tanıtılması ve pazarlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu stratejiler, Düzce'nin hem bir marka kent hem de özgün turizm ürünleriyle tanınan bir destinasyon haline gelmesini amaçlamaktadır.

Akçakoca, Karadeniz Bölgesi'nin turizminin ilk başladığı ve önemli destinasyonlarından biri olmasına rağmen, mevcut potansiyelini tam anlamıyla değerlendirememektedir. İlçeye gelen turist sayısı, komşu illere kıyasla daha düşüktür.

Fakıllı ve Sarıkaya Mağaraları gibi doğal güzellikler, yol ve peyzaj sorunları nedeniyle yeterince değerlendirilememektedir. Özellikle Fakıllı Mağarası, 1. derece sit alanı olarak tescillenmiş olmasına rağmen, erişim ve çevre düzenlemesi konularında eksiklikler mevcuttur.

Yapılan mülakatlarda düzce de piknik ve dinlenme alanlarının ziyaretçilere tam anlamıyla hizmet veremediği, kamelya, tuvalet, yol, peyzaj düzenlemeleri ve otopark gibi temel altyapı eksikliklerin bulunduğu belirtilmiştir. Arkeoloji müzesinin kapalı olması, koruma ve restorasyon çalışmalarının yetersizliği, ören yeri statüsüne geçişin sağlanamaması ve geleneksel güreş alanlarının tadilat ihtiyacı, kültürel turizmin gelişimini için dillendirilen başka bir husustur. Bu sorunların çözümü için altyapı iyileştirmeleri, tanıtım faaliyetlerinin artırılması ve yerel yönetimlerin etkin iş birliği gerekmektedir.

Düzce Turizm Strateji ve Eylem Planı'nda markalaşma konusunda şu değerlendirmeler ve stratejiler ortaya konmuştur:

1. Marka Kent Olma Hedefi

- Arka Plan: Türkiye'nin 2023 Turizm Stratejisi doğrultusunda, sürdürülebilir turizm yaklaşımıyla istihdamın artırılması ve turizmin bölgesel gelişmeye öncü olması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, Düzce'nin kendine özgü değerleriyle ulusal ve uluslararası bir marka haline getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Marka Kent Yaratımı: Düzce'nin toplumsal yapısı, tarihi dokuları, doğal ve çevresel özellikleriyle özgün marka ürünler oluşturabileceği belirtilmiştir. Örnek olarak, Çerkez Peyniri ve Yığılca Kestane Balı gibi coğrafi işaretli ürünler öne çıkarılmıştır.

2. Marka Ürünlerin Geliştirilmesi

- Yerel Ürünlerin Öne Çıkarılması: Düzce'nin yerel ürünlerinin (el sanatları, yöresel lezzetler) tasarımı, üretimi ve pazarlamasıyla markalaşması teşvik edilmektedir. Bu süreçte sanayi kuruluşları ve özel sektörle iş birliği yapılması önerilmektedir.
- Organik Üretim ve Tescil: Organik yöresel ürünlerin markalaşma sürecini desteklemek için üretim, paketlenme ve tescil çalışmalarına öncelik verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

3. Tanıtım ve Pazarlama Stratejileri

- Ulusal ve Uluslararası Fuarlar: Düzce'nin marka değerlerinin ulusal ve uluslararası turizm fuarlarında tanıtılması, böylece ilin daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.
- Dijital Tanıtım: İlin tanıtımı için çok dilli web siteleri hazırlanacak ve sosyal medya, TV ve radyo gibi dijital platformlar etkin şekilde kullanılacaktır.

4. İmaj Yaratımı

- Yerel Kimlik ve Kültürün Tanıtılması: İl folkloru, müzik, dans, mutfak kültürü ve el sanatları gibi yerel değerlerin Düzce'nin imajını güçlendirmek için kullanılması önerilmektedir. Bu bağlamda, elektronik ortamda ve basılı materyallerde tanıtım yapılması planlanmıştır.

5. Sürdürülebilirlik ve Rekabetçilik

- Kaynakların Etkin Kullanımı: Turizm potansiyelinin sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi, doğal kaynakların korunması ve turizmin uzun vadeli büyümesini desteklemek için önemlidir. Bu, markalaşma sürecinin temel taşlarından biri olarak gösterilmektedir.

Tablo 21. Faaliyet Alanı: Tanıtım

Yıllar	1. Stratejik hedef	Stratejik eylem
2025-2028	1.1. Etkin Tanıtım Faaliyetleri: Sosyal medya, basılı materyaller ve medya ortamları aracılığıyla Düzce'nin kültürel ve doğal değerlerinin tanıtılması. Gerekçesi: Düzce, konumu, doğal güzellikleri ve kültürel mirası ile birçok turizm potansiyeline sahip bir il olmasına rağmen, ulusal ve uluslararası düzeyde yeterince tanınmamaktadır. Sosyal medya ve dijital platformlar, düşük maliyetle geniş kitlelere ulaşmanın en etkili yollarından biridir. Modern gezginler, seyahat planlarını büyük ölçüde çevrim içi platformlara dayalı olarak yapmaktadır.	1.1.1. Düzce'nin doğal güzellikleri, kültürel değerleri ve etkinliklerinin yer aldığı bir sosyal medya kampanyası başlatılması. 1.1.2. Düzce için Instagram, Facebook ve YouTube gibi platformlarda profesyonel içerikler oluşturulması (örneğin, kısa tanıtım filmleri, gezi vlogları). 1.1.3. Yerel influencer ve bloggerlarla iş birliği yapılması. 1.1.4. İstanbul hedefli reklam çalışması 1.1.4.1. İstanbul'da billboard etkinliklere katılınması vb.
2025-2028	1.2. Fuarlar ve Organizasyonlar: Ulusal ve uluslararası turizm fuarlarına katılım ve özel organizasyonların düzenlenmesi. Gerekçesi: Turizm fuarları, destinasyonların profesyonel düzeyde tanıtımı için kritik öneme sahiptir. Uluslararası organizasyonlarda yer alarak hem tur operatörleri hem de turistlerin ilgisini çekeceği düşünülmektedir.	1.2.1. Düzce'yi temsil edecek bir "Düzce Standı" konsepti oluşturularak EMITT gibi büyük turizm fuarlarına katılım sağlanması. 1.2.2. "Düzce Gastronomi ve Turizm Festivali" gibi temalı etkinliklerin düzenlenmesi. 1.2.3. Konuralp Antik Tiyatro'nun Batı Karadeniz Bölgesi için hazırlanan paket turların başlangıç noktası olarak kabul edilmesi
2025-2028	1.3. Kültür ve Turizm Envanterinin oluşturulması: İl genelindeki kültürel miras ve turistik değerlerin envanterinin oluşturulması ve bu doğrultuda tanıtım materyallerinin hazırlanması. Gerekçesi: Turistik varlıkların kayıt altına alınması ve envanter oluşturulması, Düzce'nin sürdürülebilir turizm planlaması ve doğru şekilde tanıtılması için gerekmektedir.	1.3.1. Gölyaka Bakacak Noktası, Samandere Şelalesi ve Fakıllı Mağarası gibi destinasyonların detaylı bilgi, fotoğraf ve videolarının arşivlenmesi. 1.3.2. Dijital envanter için mobil uygulama geliştirilmesi (navigasyon ve bilgi içeren). 1.3.3 https://seslirehber.pau.edu.tr/ gibi bir uygulamanın hayata geçirilerek gezilecek yerler ve gastronomi rehberi olarak kullanılması, bir uygulamada farklı dilleri de içermesi, farklı katmanlarda içerik sunabilecek bir platform oluşturulması, kullanıcı deneyimini iyileştirmesi, turizm ve yerel mutfağın tanıtımını etkili bir şekilde desteklenmesi. 1.3.4. Doğal alanlardaki önemli noktaların (manzara, yeşil alanlar, güzel yüzme yerleri gibi) Google ve Yandex Haritalar'a eklenmesi. Bu alanlarla ilgili bilgilere, yeme-içme imkânı olup olmadığının eklenerek varsa bu işletmelerin de haritaya işaretlenmesi, ziyaretçiler doğayı keşfedebilmesi ve temel ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilecekleri yerleri görebilmesi.

2025-2028	1.4. Yerel Ürünlerin Tanıtımı: Hediyelik ürünler, yöresel el sanatları ve gastronomi ürünlerinin tanıtımı ve marka haline getirilmesi. Gerekçesi: Hediyelik eşyalar ve gastronomi ürünleri, bir destinasyonun kimliğini temsil eden unsurlardır. Bu ürünlerin tanıtımı, ziyaretçilerin Düzce'yi hatırlamasını sağlayacağı düşünülmektedir.	1.4.1. Coğrafi işaretli ürünler için tanıtım kampanyası düzenlenmesi. 1.4.2. Coğrafi işaretli ürünlerin restoranlarda yaygınlaştırılması 1.4.3. Hediyelik eşya dükkânlarının yaygınlaştırılması ve ürün çeşitliliğinin artırılması. 1.4.4. Coğrafi işaretli ürünler pazarının kurulması 1.4.5. Kadın kooperatifi kurulması
2025-2028	1.5. Dijital Tanıtım: Çok dilli web siteleri oluşturulması ve uluslararası online rezervasyon platformlarında yer alınması. Gerekçesi: Çok dilli web siteleri ve uluslararası rezervasyon platformları, yabancı turistlerin Düzce'ye ulaşmasını kolaylaştırması beklenmektedir.	1.5.1. Çok dilli ve modern bir Düzce turizm web sitesi/platformu tasarlanması. (Mevcut web uygulamalarına buradan link verilebilir. Etkileşim içine girilebilir.) https://www.veneziaunica.it/ https://www.iamsterdam.com/en/travel-stay/visitor-information/downloadable-map-of-amsterdam https://www.barcelonaturisme.com/wv3/en/
2025-2028	1.6. Eğitim ve Bilgilendirme Çalışmaları: Turizm sektöründeki paydaşlar arasında bilgi paylaşımının artırılması.	1.6.1. Ziyaretçilerle ilgilenen personelin eğitim seviye ve kalitesinin artırılmasına yönelik eğitimler verilmesi

Tablo 22. Faaliyet Alanı: Levhalama

Yıllar	2. Stratejik hedef	Stratejik eylem
2025-2028	2.1. Turistik Bilgilendirmeye Yönelik Levhaların Arttırılması: Turizmin her alanında yönlendirme ve bilgilendirme amacıyla tabela kullanımı. Gerekçesi: Düzce gibi zengin doğal ve kültürel alanlara sahip bir şehirde, doğru yönlendirme ve bilgilendirme levhalarının bulunmaması turistlerin deneyimini olumsuz etkileyebilir. Turistik alanların doğru bilgilendirilmesi hem ziyaretçi deneyimini iyileştirilmesi hem de bölgenin değerinin artırılması için önem taşımaktadır.	2.1.1. Düzce’ de belirlenen noktalara tabelalandırma yapılması 2.1.1.1. Turizme yönelik tabelaların hem estetik hem de işlevsel açıdan etkili olması 2.1.1.2. Doğal alanlara (örneğin, Güzeldere Şelalesi ve Topuk Yaylası vb.) yönlendirme levhalarının yerleştirilmesi. 2.1.1.3. Bölgenin kültürel özelliklerini yansıtan desenler, simgeler ve renklerin tercih edilmesi 2.1.1.4. Güneş battıktan sonra da okunabilirliği sağlayan aydınlatmalar veya fosforlu malzemelerin kullanılması.
2025-2028	2.2. Ziyaretçi Memnuniyetinin Arttırılması Ziyaretçilerin seyahat öncesinde ve sırasında ihtiyaç duydukları bilgiye kolayca ulaşmasını sağlamak. Gerekçesi: Turistlerin ulaşım ve bilgi ihtiyacını karşılayan levhaların, ziyaretçilerin memnuniyetini arttıracığı ve seyahat sürecini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.	2.2.1. Efteni Gölü ve Konuralp Müzesi gibi turistik alanlara detaylı bilgilendirme levhaları yerleştirilmesi. 2.2.2. QR kodlu levhalar ile turistlere mobil rehber sağlanması. 2.2.3. Engelsiz erişim kapsamında, görme engelliler için Braille yazı ve sesli yönlendirme özellikleri eklenmesi
2025-2028	2.3. Bisiklet Turizmi Güzergahları: Bisiklet turizmi için belirlenen güzergahlarda yönlendirme levhalarının oluşturulması. Gerekçesi: Bisiklet rotalarındaki levhalar hem güvenliği sağlar hem de turizmin sürdürülebilir ve çevre dostu bir şekilde büyümesine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.	2.3.1. Düzce-Bolu güzergâhında bisiklet yolları için yön levhaları oluşturulması. 2.3.2. Bisiklet turizmi rotaları için harita ve rehber kitapçık hazırlanması. 2.3.3. Bisiklet rotalarının EuroVelo standartlarında düzenlenmesi yapılması

Tablo 23. Faaliyet Alanı: Yerel El Sanatları

Yıllar	3. Stratejik hedef	Stratejik eylem
2025-2028	3.1. Yerel El Sanatlarının Desteklenmesi: El sanatları ürünlerinin pazarlanması için pazar araştırmaları yapılması ve ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının yapılması.	3.1.1. Düzce'ye özgü hediyelik ürünlerin satışı için çevrim içi bir mağaza oluşturulması. 3.1.2. Ulusal çapta yer alan el sanatları fuarlarına katılım sağlanması. 3.1.3. Yerel el sanatlarının turizm ve gıda fuarlarında tanıtılması.
2025-2028	3.2. Eğitim ve Bilinçlendirme: Geleneksel el sanatları kurslarının açılması ve çıraklık eğitimlerinin verilmesi.	3.2.1. Yerel sanatçıların katılımıyla Konuralp'te el sanatları atölyeleri düzenlenmesi.
2025-2028	3.3. Destek ve Finansman: El sanatları ile uğraşanların finansal desteklerden yararlanması.	3.3.1. Halk eğitim merkezlerinde geleneksel el sanatları kurslarının yaygınlaştırılması. 3.3.2. Finansal kaynaklara ulaşım için proje hazırlama ve girişimcilik eğitimleri verilmesi 3.3.3. Kooperatifçilik, STK kurulumu ve mevzuatına yönelik eğitimler verilmesi
2025-2028	3.4. Tanıtım Altyapısının Güçlendirilmesi: Geleneksel el sanatlarının sergilenmesi ve tanıtılması için atölyeler ve sergi alanları kurulması.	3.4.1. Tarihi Konuralp bölgesinde bir "El Sanatları Çarşısı" oluşturulması. 3.4.2. Şehir merkezinde bir "Düzce Sanat Galerisi" kurulması

Tablo 24. Faaliyet Alanı: Yayla Şenlikleri

Yıllar	4. Stratejik hedef	Stratejik eylem
2025-2028	4.1. Mevcut Yayla Şenliklerinin Güçlendirilmesi: İldeki yayla şenliklerinin ulusal ve uluslararası düzeyde daha etkin ve tanıtıcı festivaller haline dönüştürülmesi. Gerekçesi: Yayla şenlikleri, yerel kültürü tanıtmanın ve turistleri bölgeye çekmenin etkili bir yoludur. Ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımla bu etkinlikler daha geniş bir kitleye ulaşabileceği öngörülmektedir.	4.1.1. Yayla şenliklerinin ulusal çapta bilinirlik kazanması için sosyal medya ve TV reklamlarının yapılması. 4.1.1.1. Yayla şenliklerinde Düzce'nin farklı kültürlerine ait kıyafetlerin tanıtıldığı defileler veya sergiler düzenlenmesi 4.1.1.2. Bölgenin zengin kültürel çeşitliliğini yansıtan dans gösterileri (Abaza ve Çerkez Halk Dansları Gösterisi) düzenlenmesi 4.1.2. Şenliklerde yöresel yemek yarışmaları, el sanatları sergileri ve canlı müzik etkinliklerinin düzenlenmesi. 4.1.1.3. Katılımcılara yöresel yemek yapımı öğretilen küçük kurslar planlanması 4.1.1.4. Yaylalar arasında bisiklet sürme etkinlikleri düzenlenmesi
2025-2028	4.2. Yeni Şenliklerin Düzenlenmesi: Yayla turizmi konusunda deneyime sahip kurumlarla iletişim kurularak, bölgede yeni yayla şenliklerinin düzenlenmesi. Gerekçesi: Yaylalardaki doğal güzellikler ve turistik olanaklar, yeni etkinliklerle desteklenerek bölgeye farklı ilgi alanlarına sahip turistlerin çekilebileceği öngörülmektedir.	4.2.1. Mavi Yeşil Doğa Festivali Konsept: Düzce'nin yaylalarını doğal güzellikler, temiz hava ve doğa sporlarıyla ön plana çıkaran bir festival. Ana Temalar: Sürdürülebilirlik, doğa sevgisi, çevre koruma bilinci. 4.2.2. Sislerin Ardında Mitoloji Festivali Konsept: Düzce yaylalarının mistik atmosferinden ilham alınarak mitolojik hikayeler ve yerel efsanelerle birleştirilen bir festival. Ana Temalar: Tarih, hikâye anlatıcılığı, yaratıcılık. 4.2.3. Gökyüzü ve Yeryüzü Şenliği Konsept: Düzce'nin yaylalarında hem gökyüzünün (astronomi) hem de yeryüzünün (doğal yaşam) sunduğu zenginlikleri bir araya getiren özgün bir festival. Ana Temalar: Gökyüzü, yıldız gözlemi, doğa keşfi.
2025-2028	4.3. Yayla Şenliklerinin Tanıtımı: Şenliklerin seyahat acenteleri ve tur operatörlerinin dikkatini çekecek şekilde tanıtılması. Gerekçesi: Şenliklerin tur operatörleri ve seyahat acenteleri tarafından bilinir hâle gelmesi, bölgeye düzenli turist akışı sağlayacağı düşünülmektedir.	4.3.1. Yaylaların çevresinde fotoğrafçılık ve doğa yürüyüşü etkinlikleriyle entegre şenlikler planlanması. 4.3.2. Uluslararası katılımcıları hedef alan bir "Düzce Doğa ve Macera Festivali" oluşturulması.

Tablo 25. Faaliyet Alanı: Markalaşma

Markalaşma	5. Stratejik hedef	Stratejik eylem
2025-2028	5.1. Marka Kent Olma Hedefi: Düzce'nin ulusal ve uluslararası düzeyde bir marka haline getirilmesi. Gerekçesi: Bir destinasyonun markalaşması hem iç hem de dış turizmde tanınırlığı ve tercih edilirliliği artırır. Düzce'nin doğal ve kültürel değerleriyle güçlü bir marka kimliği oluşturma potansiyeline sahip olduğu gözlemlenmektedir.	5.1.1. "Yeşil Doğanın Kalbi: Düzce" sloganıyla entegre bir marka stratejisinin oluşturulması. 5.1.2. Şehir logosu ve tanıtım materyallerinde tutarlı bir tasarım dilinin benimsenmesi.
2025-2028	5.2. Marka Ürünlerin Geliştirilmesi: Yerel ürünlerin tasarımı, üretimi ve pazarlamasıyla markalaşması. Gerekçesi: Yerel ürünlerin markalaşması hem ekonomik kalkınmayı desteklemekte hem de destinasyonun imajını güçlendirmektedir.	5.2.1. Düzce yöresel ürünlerin ulusal zincir mağazalarda satılması için iş birlikleri yapılması. 5.2.2. Coğrafi işaretli ürünlerin pazarlanması için ulusal perakende ağlarıyla (Trendyol, Hepsiburada vb. gibi.) iş birliği yapılması
2025-2028	5.3. Tanıtım ve Pazarlama Stratejileri: Ulusal ve uluslararası turizm fuarlarında Düzce'nin marka değerlerinin tanıtılması. Gerekçesi: Uluslararası düzeyde yapılan tanıtım faaliyetleri, Düzce'nin global turizm pazarında bilinirliğini artıracakı düşünülmektedir.	5.3.1. Düzce'nin tarihi ve doğal güzelliklerini öne çıkaran bir belgesel film çekilmesi. 5.3.1. Turizm profesyonellerine yönelik Düzce'ye keşif gezileri düzenlenmesi.
2025-2028	5.4. İmaj Yaratımı: Yerel kimlik ve kültürün tanıtılması. Gerekçesi: Düzce'nin eşsiz doğası, kültürel zenginlikleri ve yerel değerleri, bölgeyi hem ulusal hem de uluslararası düzeyde bir marka haline getirme potansiyeline sahiptir. Yerel kimliğin güçlü bir şekilde vurgulanması, turistlerin bölgeye olan ilgisini artırarak turizm gelirlerinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.	5.4.1. Düzce'nin yerel değerlerini, doğal güzelliklerini ve kültürel mirasını tanıtan sloganlar ve logolar tasarlanması. 5.4.2. "Doğanın Kalbinde Düzce" veya "Keşfetmek için Doğduğun Yer" gibi sloganlarla imaj oluşturulması 5.4.3. Yerel Motiflerin Kullanımı: Düzce'nin doğal güzelliklerini ve kültürel değerlerini yansıtan yerel motiflerin, logolar ve görsel materyallerde kullanımı. Örneğin, Efteni Gölü, Akçakoca'nın sahilleri, şelaleler ve yaylalar gibi ikonik unsurların minimalist ama çarpıcı görsel temsilleri tasarlanabilir.
2025-2028	5.5. Sürdürülebilirlik ve Rekabetçilik: Kaynakların etkin kullanımı ve turizmin uzun vadeli büyümesini desteklemek. Gerekçesi: Sürdürülebilir bir turizm anlayışı, bölgenin doğal ve kültürel varlıklarının korunmasına yardımcı olurken uzun vadeli turizm hedeflerinin gerçekleşmesini sağlayacağı öngörülmektedir.	5.5.1. Düzce'de sürdürülebilir turizm konulu eğitim seminerlerinin düzenlenmesi 5.5.2. Yaylalarda ekolojik turizm uygulamalarının teşvik edilmesi.

V. Uygulama ve Öneriler

Bu öneriler aslında var olan çalışmalara bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır. Düzce'nin turizm potansiyelini artırmaya yönelik proje önerilerini ve bu projelerin önceliklendirilmesini içermektedir. Hazırlanan öneriler, Düzce'nin doğal, kültürel ve ekonomik kaynaklarını en verimli şekilde kullanmayı hedeflemektedir. Ayrıca, bölgenin turizm ve kalkınma stratejileriyle uyumlu bir şekilde şekillendirilmiştir.

1. Proje Önerileri

1. Kamp Karavan Merkezi Kurulması: Düzce'nin doğal güzelliklerinden yararlanılarak, modern ve doğa dostu bir kamp ve karavan merkezi oluşturulması önerilmektedir. Bu merkez, karavan kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılayacak altyapı ve hizmetlerle donatılacaktır. Düzce'nin doğal güzelliklerinden faydalanılarak, Kuru Göl Tabiat Parkı'nda modern ve doğa dostu bir kamp karavan merkezi kurulması önerilmektedir. Göl çevresinde ziyaretçilere konforlu kamp ve karavan alanları sunulurken, zipline gibi macera aktiviteleri ile deneyimleri zenginleştirmek hedeflenmektedir. Doğal dokunun korunması önceliğiyle tasarlanacak bu proje, bölgenin turizm cazibesini artırarak yerel ekonomiye katkı sağlayacaktır.

2. Gölyaka Yamaç Paraşütü ve Havacılık Merkezi Projesi: Gölyaka Bakacak Nokta'sında kurulacak bu merkez, yamaç paraşütü ve diğer hava sporlarına yönelik kapsamlı bir tesis olarak uluslararası cazibe merkezi haline gelebilir.

3. Düzce Lezzet Rotası Projesi: Düzce'nin zengin mutfak kültürünü ve coğrafi işaretli ürünlerini tanıtarak, bölgeyi bir gastronomi turizmi merkezi yapmayı hedefler. Düzce'nin coğrafi işaretli gastronomik ürünlerinin tanıtımı ve pazarlanması, bölgenin turizm potansiyelini artırmak ve yerel ekonomiyi desteklemek için büyük bir fırsat sunmaktadır. Ancak bu süreçte geleneksel üretim yöntemlerinin korunması, modern pazarlama teknikleriyle uyum sağlanması ve taklit ürünlere karşı tüketici güveninin inşa edilmesi gibi zorluklar öne çıkmaktadır. Özellikle, ürünlerin kökeni ve özgün tatlarının doğru bir şekilde anlatılmasıyla birlikte dijital ve fiziksel tanıtım kampanyaları düzenlenmelidir. Düzce'nin gastronomik zenginlikleri için SEO, sosyal medya ve içerik pazarlama stratejileri gibi dijital araçlar kullanılarak hedef kitleye ulaşılmalı, aynı zamanda turizm fuarları ve etkinliklerde ürünlerin tanıtımı için broşür, poster ve tadım stantları gibi fiziksel tanıtım materyalleri hazırlanmalıdır.

4. Kültür ve Miras Rotası Projesi: Düzce'nin tarihi ve kültürel zenginliklerini tanıtmayı amaçlayan bu proje, Konuralp Antik Kenti gibi yerleri içeren bir gezi rotası oluşturmayı hedefler. Turizm paydaşları ile görüşülerek Batı Karadeniz tur programlarının başlangıç noktası haline getirmek için çalışmalar yapılmalıdır.

5. Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtımı: Yerel ürünlerin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılması için markalaşma ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Düzce'nin coğrafi işaretli gastronomik ürünlerinin tanıtımı ve pazarlanması, bölgenin turizm potansiyelini artırmak ve yerel ekonomiyi desteklemek için büyük bir fırsat sunmaktadır. Ancak bu süreçte geleneksel üretim yöntemlerinin korunması, modern pazarlama teknikleriyle uyum sağlanması ve taklit ürünlere karşı tüketici güveninin inşa edilmesi gibi zorluklar öne çıkmaktadır. Özellikle, ürünlerin kökeni ve özgün tatlarının doğru bir şekilde anlatılmasıyla birlikte dijital ve fiziksel tanıtım kampanyaları düzenlenmelidir. Düzce'nin gastronomik zenginlikleri için SEO, sosyal medya ve içerik pazarlama stratejileri gibi dijital araçlar kullanılarak hedef kitleye ulaşılmalı, aynı zamanda turizm fuarları ve etkinliklerde ürünlerin tanıtımı için broşür, poster ve tadım stantları gibi fiziksel tanıtım materyalleri hazırlanmalıdır.

6. Yayla Turizmi ve Şenlikleri Geliştirme: Mevcut yayla şenliklerinin uluslararası bir boyuta taşınması ve yeni etkinliklerin düzenlenmesiyle yayla turizminin canlandırılması hedeflenmektedir.

7. Dijital Tanıtım Platformu: Düzce'nin turistik değerlerini tanıtmak için çok dilli ve interaktif bir dijital tanıtım platformu oluşturulması önerilmektedir. Mevcut platformların geliştirilmesi uygun bir çözüm olabilir. Düzce'ye Gelsene web sitenin Geliştirilmesi İçin Öneriler:

*** Daha Fazla Etkileşim:** Kullanıcıların yorum yapmasına ve deneyimlerini paylaşmasına olanak tanıyan bir sistem eklenebilir. **Yerel İşletmeler ile İş Birliği:** Düzce'deki yerel işletmelerin (restoranlar, oteller, tur şirketleri vb.) siteye daha fazla entegre edilmesi hem işletmelere hem de kullanıcılara fayda sağlayabilir.

*** Çok Dilli Destek:** Farklı dillerde içerik sunarak daha geniş bir kitleye ulaşabilir.

*** SEO Uyumluluğu:** Arama motorlarında daha iyi sıralanmak için SEO çalışmaları yapılabilir.

*** Güncellemeler:** İçeriklerin düzenli olarak güncellenmesi ve yeni bilgiler eklenmesi önemlidir.

Sonuç olarak, Düzce'ye Gelsene web sitesi, Düzce'yi ziyaret etmek isteyenler için oldukça faydalı bir kaynak niteliğindedir. Ancak, yukarıda belirtilen öneriler doğrultusunda geliştirilerek daha da etkileşimli ve kapsamlı bir hale getirilebilir.

1. Spor ve Macera Turizmi Geliştirme: Düzce'nin doğal koşullarından faydalananarak, trekking, rafting ve off-road gibi doğa sporlarına yönelik organizasyonların düzenlenmesi planlanmaktadır.
2. Geleneksel El Sanatları Atölyesi ve Sergi Merkezi: Yerel el sanatlarının korunması, geliştirilmesi ve turistik bir değer olarak sunulması için atölye ve sergi merkezi kurulması önerilmektedir.
3. Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları: Turizm sektöründeki paydaşlara yönelik eğitim programları düzenlenerek, tanıtım ve hizmet kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Bu çalışma kapsamında belirlenen proje önerileri ve önceliklendirme çalışması, Düzce'nin turizm potansiyelini en üst düzeye çıkarmayı ve sürdürülebilir bir kalkınma modeli oluşturmayı hedeflemektedir. Projelerin hayata geçirilmesi sırasında, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün ortak bir vizyonla hareket etmesi büyük önem taşımaktadır. Düzce'nin turizm potansiyelini sürdürülebilir bir şekilde geliştirmek ve bölgeyi ulusal ve uluslararası düzeyde bir cazibe merkezi hâline getirmek için aşağıdaki uygulama önerileri sunulmaktadır:

1. Proje Yönetimi ve Koordinasyon:

Düzce'deki turizm projelerinin başarıyla hayata geçirilmesi için bir "Turizm Strateji Yönetim Birimi" oluşturulmalıdır. Bu birim, yerel yönetimler, turizm sektörü temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlayarak stratejik kararların uygulanmasını denetleyecektir.

2. Altyapı Geliştirme:

Bölgedeki turistik alanlara ulaşımı kolaylaştırmak için karayolu, bisiklet yolları ve yaya yolları geliştirilmelidir. Özellikle yayla ve doğa turizmi için uygun altyapı tesisleri (konaklama, dinlenme alanları, yönlendirme levhaları) inşa edilmelidir.

Atık yönetimi, çevre dostu enerji kaynakları ve su arıtma tesisleri gibi sürdürülebilir altyapı projelerine öncelik verilmelidir.

3. Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri:

Düzce'nin doğal ve kültürel zenginliklerini vurgulayan dijital ve geleneksel pazarlama kampanyaları yürütülmelidir.

Uluslararası turizm fuarlarına katılım sağlanarak, bölge tanıtımı artırılmalıdır.

Yöresel yemekler ve el sanatları gibi kültürel unsurların markalaştırılması desteklenmelidir.

4. Yerel Halkın Katılımı ve Farkındalık:

Yerel halkın turizm projelerine dahil edilmesi için eğitim ve bilinçlendirme programları düzenlenmelidir.

Yöresel işletmelerin, turistik faaliyetlere katkıda bulunacak şekilde teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Halkın turizmin sürdürülebilirliği konusunda bilinçlendirilmesi için çevre eğitimi programları başlatılmalıdır.

5. Doğa ve Kültür Turizminin Geliştirilmesi:

Düzce'nin doğal alanlarında ekoturizm faaliyetlerini artırmak için doğa yürüyüşü, kamp ve su sporları gibi etkinlikler desteklenmelidir.

Tarihi ve kültürel mekanların restorasyonu ve tanıtımı yapılmalıdır.

Bölgede düzenlenen festivaller ve etkinlikler ile turizme olan ilgi canlandırılmalıdır.

6. Turizm Eğitim Programları:

Yerel yönetimler ve üniversiteler iş birliğiyle, turizm rehberliği ve işletmeciliği alanlarında eğitim programları başlatılmalıdır.

Turizm sektörü çalışanlarının niteliklerini artıracak sertifika programları düzenlenmelidir.

Bu öneriler, Düzce'nin turizm potansiyelini maksimum düzeye çıkarmak ve bölge ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. Her bir öneri, sürdürülebilirlik ilkelerine bağlı kalarak bölgeyi cazip bir destinasyon hâline getirmeyi hedeflemektedir.

1.1- Proje Yönetimi

Bu rapor ile Düzce'de turizmi destekleyecek altyapı yatırımları, tanıtım faaliyetleri, yerel el sanatlarının teşviki ve doğal etkinliklerin düzenlenmesi gibi önerilerle bölgedeki turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir. Rapor ilin coğrafi konumundan, doğal ve

kültürel zenginliklerinden tam anlamıyla faydalanmayı hedeflemektedir. Ancak planın başarıya ulaşması için şu faktörler önemlidir:

- İyi yönetim: Belirlenen stratejilerin etkili bir şekilde uygulanması.
- Kaynak yönetimi: Turizm faaliyetlerinin doğal kaynaklara zarar vermeden sürdürülmesi.
- Yerel işbirliği: Halkın ve paydaşların projelere aktif katılımı.

Bu kararlar, Düzce'yi Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarından biri haline getirme potansiyeline sahiptir. Ancak sürdürülebilir kalkınma hedefi doğrultusunda titizlikle uygulanmaları gerekmektedir.

Proje Yönetim Süreçleri

A. Başlangıç Aşaması

- Paydaşların Belirlenmesi: Yerel halk, kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları gibi ilgili tarafların projeye dahil edilmesi.
- Proje Önceliklendirme: Yayla yolları ve tanıtım faaliyetleri gibi acil ihtiyaçlara göre projelerin sıralanması.

B. Planlama Aşaması

- Kaynak Yönetimi: Bütçe, insan kaynağı ve ekipmanların detaylı bir şekilde planlanması.
- Zaman Çizelgesi: Projelerin mevsimsel turizm dalgalanmalarına uygun olarak zamanlanması. Örneğin, yayla yollarının geliştirilmesi bahar aylarında başlamalıdır.

C. Yürütme Aşaması

- Yerel Katılımın Sağlanması: Projelerde yerel halkın istihdam edilmesi hem sahiplenmeyi artıracak hem de yerel ekonomiye katkı sağlayacaktır.
- Ekip Yönetimi: Proje ekiplerinin uzmanlık alanlarına göre organize edilmesi.

D. İzleme ve Kontrol Aşaması

- Hedeflere Uyumun Değerlendirilmesi: Belirlenen turizm hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığının düzenli olarak kontrol edilmesi.
- Risk Yönetimi: Hava koşulları, doğal afetler veya ekonomik zorluklar gibi risklere karşı esnek çözümler geliştirilmesi.

E. Kapanış Aşaması

- Proje Değerlendirme: Projelerin çıktılarına göre performans ölçümü yapılması.

1.2- Projelerin Öncelik Sırasının Belirlenmesi

Projelerin öncelik sırasının belirlenmesi, kaynakların verimli kullanılması ve hedeflere ulaşılması açısından kritik bir adımdır. Bu süreçte projeler, stratejik hedeflere uyumu, ekonomik ve sosyal etkileri, maliyetleri, risk seviyeleri ve yerel paydaşların beklentileri gibi çeşitli kriterlere göre

değerlendirilmelidir. Öncelikli projeler, kısa vadede hızlı sonuç alınabilecek olanlar ile uzun vadede sürdürülebilir faydalar sağlayacak olanlar arasında dengeli bir şekilde sıralanmalıdır. Örneğin, Düzce'de yayla yollarının iyileştirilmesi veya Yığılca-Yedigöller bağlantısının güçlendirilmesi gibi altyapı projeleri, turizm faaliyetlerinin genişlemesi ve ziyaretçi deneyiminin artırılması için kritik bir öncelik taşır. Aynı şekilde, uluslararası tanıtım kampanyalarının başlatılması veya sosyal medya ve dijital platformların etkili kullanımı gibi projeler, Düzce'nin turizm potansiyelini ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak için öncelikli olarak ele alınabilir.

Projelerin önceliklendirilmesi sırasında Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) veya SWOT analizi gibi yöntemlerden faydalanılabilir. Örneğin, her projenin etkisi, maliyeti ve risk seviyesi puanlanarak bir sıralama oluşturulabilir. Ayrıca, MoSCoW önceliklendirme yöntemi gibi kategorik yaklaşımlar kullanılarak projeler, “olmazsa olmaz”, “önemli”, “olabilir” ve “gereksiz” gibi kategorilere ayrılabilir. Bu yöntem, projelerin stratejik önemine göre bir planlama yapılmasını kolaylaştırır. Nihayetinde, projelerin düzenli olarak gözden geçirilmesi ve değişen şartlara göre yeniden sıralanması, önceliklendirme sürecinin etkinliğini artırır. Böyle bir yaklaşım, Düzce'nin turizm alanındaki hedeflerine ulaşmasını ve kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılmasını sağlar.

Bu projelerin önceliklendirilmesi, ekonomik katkı potansiyeli, uygulanabilirlik, yerel halk üzerindeki etkisi ve sürdürülebilirlik gibi kriterler doğrultusunda yapılmıştır. Tablo 21' de, projelerin öncelik sıralaması ve değerlendirme kriterleri yer almaktadır. Projeler, ekonomik katkı, uygulanabilirlik, sürdürülebilirlik ve toplumsal etki gibi kriterlere göre değerlendirilmiş ve bir önceliklendirme tablosu hazırlanmıştır. Her kriter 10 üzerinden puanlanmış ve projelerin genel öncelik puanı hesaplanmıştır.

Tablo 26. Projelerin Öncelik Sıralaması Tablosu

Proje	Ekonomik Katkı (10)	Uygulanabilirlik (10)	Sürdürülebilirlik (10)	Toplumsal Etki (10)	Genel Puan
Kamp Karavan Merkezi Kurulması	8	9	8	7	8.2
Gölyaka Yamaç Paraşütü ve Havacılık Merkezi Projesi	7	8	7	8	7.5
Düzce Lezzet Rotası Projesi	9	7	9	8	8.3
Kültür ve Miras Rotası Projesi	9	8	8	9	8.5
Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtımı	10	9	9	8	9.0
Yayla Turizmi ve Şenlikleri Geliştirme	8	7	8	9	8.0
Dijital Tanıtım Platformu	7	8	9	7	7.8
Spor ve Macera Turizmi Geliştirme	8	8	7	9	8.0
Geleneksel El Sanatları Atölyesi ve Sergi Merkezi	9	8	8	9	8.5
Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları	7	9	9	8	8.2

Yukarıdaki tabloda yer alan değerlendirmeler ışığında, Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtımı Projesi, öncelikli olarak uygulanması gereken projeler arasında yer almaktadır. Bu proje hem ekonomik

hem de sürdürülebilirlik kriterlerinde yüksek puan almıştır. Benzer şekilde, Kültür ve Miras Rotası ile Geleneksel El Sanatları Atölyesi projeleri de yüksek öncelik puanına sahip projeler olarak öne çıkmaktadır.

VI. Proje Çıktıları

1- Genel

Projelerin planlama ve uygulama süreçlerinde elde edilen çıktılar, Düzce'nin turizm potansiyelini sürdürülebilir bir şekilde geliştirmek ve bölgeyi ulusal ve uluslararası düzeyde cazip bir destinasyon hâline getirmek için kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda projelerin genel çıktıları şunlardır:

- Turizm Çeşitliliği ve Altyapı Gelişimi: Düzce'nin doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerinin daha etkin değerlendirilmesi, turizm altyapısının güçlendirilmesi ve yeni turizm türlerinin desteklenmesi sağlanacaktır.
- Toplumsal Farkındalık ve Katılım: Yerel halkın turizmin ekonomik ve sosyal getirileri konusundaki farkındalığı artacak, turizm faaliyetlerine daha aktif katılım sağlanacaktır.
- Sürdürülebilir Kalkınma: Projeler, çevresel sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk ilkeleri çerçevesinde bölgenin uzun vadeli gelişimine katkıda bulunacaktır.
- Markalaşma ve Tanıtım: Düzce'nin ulusal ve uluslararası turizm pazarında tanınırlığı artacak, bölge bir marka destinasyon olarak konumlandırılacaktır.

2- Proje Başarısının Anahtarı: Gastronomi ve Turizmin Entegrasyonu

Düzce ilinde turizmin geliştirilmesine yönelik öngörülen projeler, farklı temalar etrafında şekillenmiş ve bölgenin çeşitli turizm potansiyelini harekete geçirmeyi hedeflemiştir. Bu bağlamda, özellikle yayla turizmi, doğa sporları, kıyı ve kültür turizmi gibi alanlarda planlanan projelerin lojistik ihtiyaçlarının yanı sıra gıda ihtiyaçlarının da titizlikle ele alınması gerekmektedir. Projeler kapsamında, hem yerel halkın katılımıyla desteklenecek yöresel ürünlerin temini hem de ziyaretçi memnuniyetini artıracak modern hizmet anlayışını birleştiren yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bu doğrultuda, her bir projenin farklı ölçek ve türlerdeki gıda gereksinimlerini karşılama stratejileri bu başlık altında ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Projelerin başarıyla hayata geçirilmesi için aşağıdaki noktalar dikkate alınmalıdır:

- Yerel Gıda Kaynaklarının Kullanımı: Projelerde kullanılacak gıda ürünlerinin mümkün olduğunca yerel üreticilerden temin edilmesi sağlanarak bölge ekonomisine destek olunacaktır.
- Yöresel Lezzetlerin Tanıtımı: Proje kapsamında düzenlenecek etkinliklerde, Düzce'nin yöresel yemekleri ön planda tutulacak ve gastronomi turizmine katkı sağlanacaktır.
- Sürdürülebilir Gıda Tedariki: Gıda tedarikinde çevre dostu, sürdürülebilir ve mevsimsel ürünler tercih edilerek proje faaliyetlerinin çevresel etkisi en aza indirilecektir.
- Lojistik ve Depolama: Gıda tedariki ve depolama süreçleri, kalite standartlarına uygun şekilde planlanmalı ve etkin bir lojistik altyapısı oluşturulmalıdır.

3- Projenin Oluşturacağı Ekonomik Büyüklük

Projenin uygulama süreçleri ve nihai sonuçları, Düzce'nin ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Ekonomik büyüklük şu başlıklar altında ele alınabilir:

- **Doğrudan Ekonomik Katkılar:**
 - Yeni iş fırsatlarının yaratılması ve istihdam artışı.
 - Turizm gelirlerinin yükselmesiyle bölge ekonomisinin canlanması.
 - Yerel üreticilere sağlanacak pazar imkanları ve tedarik zinciri etkileri.
- **Dolaylı Ekonomik Katkılar:**
 - Turizmle ilişkili sektörlerde (ulaşım, konaklama, hediyelik eşya v.b.) gelir artışı.
 - Yerel el sanatları ve yöresel ürünlerin satışlarının teşvik edilmesi.
 - Düzce'nin ekonomik ekosistemine dış yatırımcıların ilgisinin artması.
- **Uzun Vadeli Ekonomik Etkiler:**
 - Bölgenin marka değeri ve bilinirliğinin artmasıyla uzun vadeli yatırım potansiyelinin güçlenmesi.
 - Bölgedeki genç nüfusun turizm sektörüyle bütünleşmesi sayesinde yetenekli iş gücünün artışı.

KAYNAKÇA

- Ahmet BAYTOK vd., kavramsal bir değerlendirme alternatif turizm mi turizmde çeşitlilik mi?, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE) ÖS-IV: 1-14 [2017]
- Akkil, Atif, et al. "Düzce İlinin Gastronomi Turizm Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma." *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research* 8.2 (2024): 250-264.
- Akpur, A., & Zengin, B. (2019). İznik Gölü ile Çevresinin Kamp ve Karavan Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 8(2), 4-20.
- Alaeddinoglu, Faruk, and Ali Selcuk Can. "Identification and classification of nature-based tourism resources: Western Lake Van basin, Turkey." *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 19 (2011): 198-207.
- Alperen Kök, Arif Güngör, Coğrafi İşaretli Ürünlerin Sürdürülebilir Gastronomi Turizmi Açısından Önemi: Akçakoca-Melengüceği Tatlısı Örneği, *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, Vol. 5, Issue 1, 61-74, 2021, s.64
- Atayeter, Yıldırım, Onur Yayla, and Uğur Tozkoparan. "Şelaleler, Türkiye'nin Şelalelerine Yeni Bir Örnek Tekke (Çorçol) Şelalesi ve Turizm Potansiyeli (Gümüşhane)." *Doğu Coğrafya Dergisi* 24.42 (2019): 103-122.
- Avşar, Reyhan, and Pınar Güzel Gürbüz. "Doğa sporu katılımcılarının macera davranışı arama, merak ve keşfetme ile psikolojik iyi oluş düzeylerinin incelenmesi." *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi* 7.1 (2024): 16-27.
- Aydın, Ahmet, and Ali Gencür. "Türkiye'nin turizm arzı, piyasa yapısı ve global riskler: keşifsel bir yaklaşım." *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi* 2.2 (2015).
- Balthazar, Abigail Gracia, et al. "Tourism Masterplan of Senduro District in Lumajang Regency." *Asia Tourism Forum*. 2016.
- Bayraktar, Hüseyin. "Kırsal Yaşamın Mimari Göstergesi Geleneksel Köy Evlerinin Düzce Örneğinde Tartışılması." *Mimarlık ve Yaşam* 5.1 (2020): 71-103.
- Beşir Yüksel, vd., Düzce Yöresinin Yenilebilir Mantarları, I. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyum, Trabzon, volume: 1, 2007.
- Bilici, Nilgün, and Zennübe Işık. "Bölgesel kalkınmada yayla turizmi: Rize ili örneği." *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 4.1 (2018): 1-21.
- Dağlı, Zülkif. "Nature Tourism and Mobile Applications: Düzce Province Example." *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi* 16.3 (2019): 553-566.
- Değermenci, Ahmet Salih. "Düzce ili karasal karbon kapasitesinin belirlenmesi." *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi* 11.1 (2023).
- Düzce İl Kültür Turizm Müdürlüğü, <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-208763/guzeldere-selalesi-tabiat-parki.html>

- Düzce İl Kültür Turizm Müdürlüğü, <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-70734/karduz-yaylasi.html> E.T. 30.12. 2024
- Düzce İli Tabiat Turizmi Uygulama Eylem Planı 2016-2019
- Düzce Turizm Strateji Ve Eylem Planı'nın Hazırlanması Düzce Turizm Strateji Ve Eylem Planı, 2014
- Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2023 Yılı Çevre Durum Raporu.
- Düzce Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Düzce İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu.
- Mehmet Akif Ceylan ve Mehmet Akif Taş "Düzce İlinde Başlıca Şelaleler Ve Turizm Potansiyeli." İçinde Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar & Güncel Araştırma Ve İncelemeler, Gazi Kitap Evi, Ankara, 2022.
- Düzce Valiliği İl Brifing Raporu, 2024.
- Ecrin Kar, Selim Altuntaş, and Hicran Hamza Çelikyay. "Kent Makroformunun Kentsel Dirençliliğe Etkisi: Düzce Örneği." Doğal Afetler ve Çevre Dergisi (2024): 192-214.
- Emine Koçak, Düzce İli'nin Cbs ve Uzaktan Algılama Tabanlı Tarım Coğrafyası, Karabük Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Coğrafya Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, 2023.
- ESMA ATASEVER, Kadın yoksulluğunu önlemede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının rolü: Düzce ili örneği, Düzce Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2023.
- Ezgi Yeşilyurt, Düzce İli Beslenme Kültürü ve Halk Mutfağı, içinde Geçmişten Günümüze Düzce İli Halk Kültürü Değerleri, Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2022.
- Fırat Atbaş vd. Düzce'de Kültür Turizmi, İçinde "Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023.
- Filiz Dursun, Tekstil Sektöründe Sürdürülebilirliğin Düzce İli Özelinde İncelenmesi, Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 12 (2024) 1429-1446.
- Gaines, Joanna, and C. Virginia Lee. "Medical tourism." Travel medicine. Elsevier, 2019. 371-375.
- <http://www.duzce.gov.tr/kultur-ve-turizm> E.T. 28.12. 2024
- <https://cip.tuik.gov.tr> E.T. 29.12. 2024
- <https://duzce.bel.tr/10-duzce-tarihi> E.T. 16.12. 2024
- <https://duzce.bel.tr/14-yemekleri> E.T. 13.12. 2024
- <https://duzce.bel.tr/17-ulasim> E.T. 12.12. 2024
- <https://duzce.goturkiye.com/tr/48-saatte> E.T. 30.12. 2024

- <https://duzce.goturkiye.com/tr/duzce-rotalari> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.goturkiye.com/tr/gor> E.T. 25.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-208186/camiler.html> E.T. 11.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-209332/kus-gozlemciligi.html> E.T. 13.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-210467/duzce-konuralp-muzesi.html> E.T. 11.11. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-210468/prusias-ad-hypium-antik-kenti.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211123/hava-sporlari.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211275/konuralp-antik-tiyatro.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-236617/cadir-ve-karavan-kampi.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-236623/bitki-gozlemciligi.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-267521/turizm-amacli-sportif-faaliyet-parkur-alani-listesi.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-267532/duzce-turizm-danisma-burosuna.html> E.T. 24.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-283477/akcakoca-yukari-mahalle-yoresel-pazari.html> E.T. 09.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-283580/mudurlugumuz-koordinasyonunda-egitim-ve-kurs-komisyonu.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-375228/duzce-somut-olmayan-kulturel-miras-tasiyicisi-karti-sah.html> E.T. 30.12. 2024
- <https://turizm.duzce.edu.tr/sayfa/cacf/yuksekokul-tanitimi> E.T. 12.11. 2024
- <https://www.duzcetso.org.tr/> E.T. 30.12. 2024
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/kurugol-kanyonu> E.T. 30.12. 2024
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/trans-yayla-turizmi> E.T. 30.12. 2024
- <https://www.meteoblue.com/tr/hava/historyclimate/climatemodelled/d%3%bczce t%3%bcrkiye 747764>, E.T. 30.12. 2024
- <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege> E.T. 30.12. 2024
- İbret, B. ÜNAL, and E. M. İ. N. Cansız. "Kanyon Turizmi Ve Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi Gereken Bir Yöre: Küre Ersizlerdere-Karacehennem Kanyonu." Marmara Coğrafya Dergisi 34 (2016): 107-117.

- İrem Olgaç, Mesut Doğan, Düzce Akçakoca İlçesinde Köy Yerleşmelerinin Coğrafi Açidan Değerlendirilmesi, F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi 2024-34/2.
- Karadeniz, Yildirim. Düzce ve çevresi el sanatları. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Sanat Eğitimi Anasanat Dalı, 2011.
- Katırcıoğlu, Esra, et al. "Turizm master planlarının karşılaştırılması: Türkiye örneği." Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 17.4 (2019): 189-215.
- Kaya, Sedat. Düzce ili Kaynaşlı ilçesi ahşap el sanatları. MS thesis. Güzel Sanatlar Enstitüsü, 2014.
- Keten, Akif. "Düzce ilinde yırtıcı memeli türlerin zamansal ve mekânsal dağılımı." Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 16.2 (2016): 566-574.
- Kurnaz, Alper, and Tarih Eren Babür. "Flora-Fauna ve Endemik Türlerin Ekoturizm Ürünü Olarak Kullanılması: Datça Yöresi Örneği." Mesleki Bilimler Dergisi (MBD) 7.2 (2018): 410-419.
- Kurtay, Emine. "Ekoturizm Sektöründe Kadın Girişimciliğinin Düzce İli Uygulama Örnekleri Üzerinden Değerlendirilmesi." Peyzaj 3.2 (2021): 93-105.
- Merve Bellikli, Düzce İlinde Ev Tozlarında Ölçülen Eser Element Düzeylerinin Ve Sağlık Risklerinin Belirlenmesi, Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Çevre Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2024.
- Muammer Mesci ve Taner Kömür, Düzce'de Turizmin Ekonomik Etkileri, içinde "Editör: Muammer Mesci, Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Nobel Yayın, 2023.
- Muammer MESCI, Emrah ÖZTÜRK, Akçakoca'nın Kırsal Turizm Eğilimleri ve Geleceğe Yönelik Öneriler, Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi • Ağustos 2017 • 9 (3) 73-82
- Naldan, Funda. "Geleneksel Düzce-Konuralp evlerinin yapı elemanları." Sanat Tarihi Dergisi 28.1 (2019): 139-163.
- Necmi Aksoy vd. Düzce İli Halk Kültüründe Tıbbi ve Yemeklik Olarak Kullanılan Bitkiler, Yaşayanlar, İsmail, ed. Düzce'de tarih kültür ve sanat. Gaye Kitabevi, 2017.
- 1Necmi Aksoy vd., Necmi Aksoy vd. Düzce İli Botanik Tarihi Araştırmaları, Yaşayanlar, İsmail, ed. Düzce'de tarih kültür ve sanat. Gaye Kitabevi, 2017.
- Nguyen, Lan Hung Son, Dung Le Trung, and Thanh Van Nguyen. "Developing bird watching ecotourism combined with education and natural conservation." VNU Journal of science: Earth and environmental sciences 27.2 (2011).
- Nurbanu Yıldız İnci, Kent Çeperindeki Kırsal Alanın Dönüşümü Ve Kentsel Morfolojik Özellikleri: Düzce Şıralık Örneği , Düzce Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü / Mimarlık Ana Bilim Dalı / Mimarlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans, 2024.
- Nurgül Tezcan Kardaş, Düzce İli'nin Turizm Potansiyeli ve Düzce'de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri, Uluslararası Su ve Çevre Kongresi- Bursa, Mayıs, 2023.

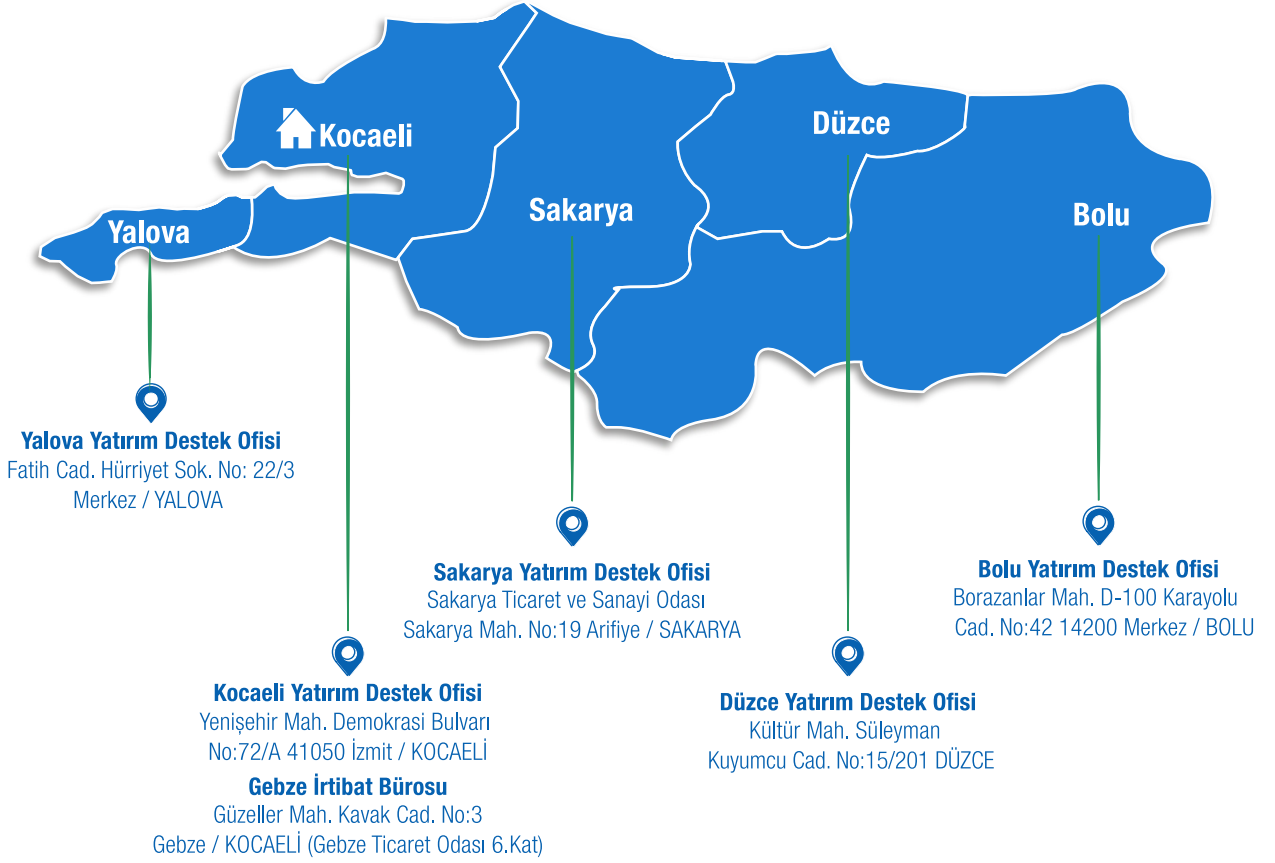
- Oğuz, Esin, Kahraman Oğuz, and Kurtuluş Öztürk. "Düzce bölgesi taşkın duyarlılık alanlarının belirlenmesi." *Geomatik 7.3* (2022): 220-234.
- Okonkwo, Emeka E., Ezekaka Afoma, and Igwemadu Martha. "Cave tourism and its implications to tourism development in Nigeria: a case study of Agu-Owuru cave in Ezeagu." *International Journal of Research in Tourism and Hospitality 3.3* (2017): 16-24.
- Orhan Şükrü Şentürk, Mimaride Gestalt Kuramı ve Görsel Algı Etkisi: Düzce / İstanbul Caddesi Yapı Cephelerinin Analizi, Düzce Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Mimarlık Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2024, s.50
- Ormond, Meghann. "Medical tourism." *The Wiley Blackwell companion to tourism* (2014): 425-434.
- Ören, Tuba Şahin, and Nedim Yüzbaşıoğlu. "Sürdürülebilir Destinasyon Geliştirme: Hava Sporları Uzmanları Açısından Değerlendirme." *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi 8.4*: 3911-3930.
- Özkan, Leyla, and Akif Keten. "Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesi Kuşları ve Diğer Yaban Hayatı Elemanları." *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi 16.1* (2020): 62-72.
- Özsoy, Nejat. "Tarihte Düzce'den gecen seyyahlar ve kaynak eserleri. 1." *Uluslararası Düzce Tarihi ve Kültür Sempozyumunda sunulmuş bildiri. Düzce: Düzce Belediyesi Kültür Yayınları* (2014).
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2017 İl SEGE.
- Sayılan, Hasan. "Endemik bir bitki türü olan Muş Lalesi'nin (Tulipa sintenisii Baker) botanik turizmi (bitki gözlemciliği) amaçlı değerlendirilmesi." *Ulusal Coğrafya Sempozyumu 4.2* (2008): 473-474.
- Shahraki, Abdol Aziz. "Tourism development techniques in the urban master plan." *Cogent Business & Management 9.1* (2022): 2042977.
- Sivrikaya, Ömer. "At kültürü ve at yarışları-Düzce örneği." *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 7.2* (2017): 564-573.
- Şahin, Kemalettin, And Ali Yılmaz. "Samsun İlinde Doğal Kaynaklara Dayalı Turizm Arzı ve Planlanması." *Journal of International Social Research 2.7* (2009).
- Şenik, Berfin, and Osman Uzun. "Düzce Kentinde Açık Yeşil Alan Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Bazı Öneriler." *Düzce University Journal of Forestry/Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi 17.2* (2021).
- Taner Kömür, Muammer Mesci, Düzce'de Spor Turizmi, İçinde "Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023."
- Turgut, Fatih & Tezcan, Nurgül & Kardaş,. (2023). Düzce İli'nin Turizm Potansiyeli Ve Düzce'de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri. Uluslararası Su ve Çevre Kongresi- Bursa, Mayıs 2023.

- Turgut, Fatih vd., Düzce İli'nin Turizm Potansiyeli ve Düzce'de Su Sporları Turizmi Faaliyetleri. Uluslararası Su ve Çevre Kongresi- Bursa, Mayıs 2023.
- UZUN, Osman, and Pınar GÜLTEKİN. "Düzce Uğursuyu ve Aksu Havzaları Ekoturizm Potansiyeli ve Bazı Arazi Kullanım Kararları Arasındaki Etkileşimler." Peyzaj Mimarlığı 4. Kongresi 21-24 Ekim 2010 Kuşadası.
- Ünüvar, Şafak, and Gamze Cesur. "Düzce mutfak kültürü üzerine bir çalışma." Journal of Global Tourism and Technology Research 4.1 (2023): 29-39.
- Yasemin Olgaç Akar vd, Düzcede Alışveriş Turizmi, İçinde "Düzce'de Turizm: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nobel Yayınları Ankara, 2023.", s.341
- YÜCEL, Haluk. "Çerkeslerde düğün adetleri ve müzik ritüelleri: Düzce merkez Bataklığıtlık köyü örneği." Kesit Akademi 9.35 (2024): 40-66.
- YÜCEL, Haluk. "Düzce İli Halk Müziği Kültürü." The Journal of Social Sciences 65.65 (2024): 18-49.
- Zang, Yaqiong, et al. "Effects of climate change on the season of botanical tourism: a case study in Beijing." Advances in Meteorology 2020.1 (2020): 8527860.
- Zeybek, Halil İbrahim, Faruk Aylar, and Hasan Dinçer. "Değirmendere şelalesi (Ulus/Bartın), doğal ortam özellikleri ve turizm potansiyeli." Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 24.1 (2020): 333-357.

MARKA

DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

MERKEZ

KOCAELİ YATIRIM DESTEK OFİSİ

Yenişehir Mah. Demokrasi Bulvarı
No:72/A 41050 İzmit / KOCAELİ

☎ 0 262 332 01 44
☎ 0 262 332 01 45
✉ info@marka.org.tr

dogumarmarakalkinmaajansi

dogumarmarakalkinmaajansi

dogumarmarakalkinmaajansi

dogumarmaramrka

themarkatr42